

43
70

FLACĂRA

ANUL XIX
nr. 803
OCTOMBRIE 1970

VIZITA PREȘEDINTELUI

LA O.N.U.

Cuvîntul României socialiste

Ampla cuvîntare a președintelui României socialiste la sesiunea jubiliară a Organizației Națiunilor Unite a stîrnit un interes și ecouri neobișnuite pentru țări cu dimensiuni similare în materie de teritoriu, populație și venit național. Pentru că, pe deasupra acestor criterii de calificare în statistica vieții internaționale care se pot măsura în cifre, țara noastră a venit la tribuna O.N.U. cu un atu prețios și rar: consecvența, energia și curajul cu care militează pentru ca principiile noi, promovate de socialism, să revoluționeze și pe planul relațiilor între state și națiuni stările de lucruri vechi care au dus pînă acum la războaie și distrugerii, dominație politică și exploatare economică, tendințe de hegemonie și sfere de influență, politică de forță și de amestec în treburile interne ale țărilor mai mici sau mai puțin dezvoltate. Comentariile în jurul cuvîntării tovarășului Ceaușescu reflectă mai presus de orice faptul că această neobosită luptă și activitate internațională a dobîndit o recunoaștere atît de largă încît numele țării noastre a ajuns să simbolizeze înseși principiile pe care le promovează.

Concepută pe fondul marilor transformări sociale și naționale care au avut loc în lume în ultimii 25 de ani — întinderea socialismului în 14 state cu peste o treime din populația globului, prăbușirea sistemului colonial și apariția a zeci de state noi, revoluția științifico-tehnică și prefacerile sociale profunde pe care le determină — cuvîntarea a reafirmat linia fundamentală a politicii noastre externe și a prezentat considerentele guvernului român cu privire la direcțiile principale în care trebuie să acționeze O.N.U.

Ca țară socialistă, România acordă o atenție specială colaborării și cooperării cu celelalte state socialiste, preocupîndu-se în același timp de extinderea relațiilor cu toate țările lumii și manifestînd solidaritate și simpatie pentru cauza popoarelor care luptă pentru eliberarea de sub dominația imperialistă, pentru consolidarea independenței și suveranității naționale. La baza acestei activități multilaterale se află ideea că numai participînd activ la diviziunea internațională a muncii, la circuitul mondial de valori materiale și spirituale, putem asigura progresul propriei noastre țări.

Un obiectiv central al vieții internaționale este acela de a se pune capăt neîntîrziat războaielor, în primul rînd războiului din Vietnam și conflictului din Orientul Apropiat. Pentru a pune însă pacea și securitatea pe temelii solide, trebuie recunoscute și aplicate neabătut principiile coexistenței pașnice, trebuie ca statele să-și asume obligația de a renunța la folosirea forței și la amenințarea cu forță.

Egalitatea în drepturi, respectarea reciprocă a independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc sînt norme de la care statele nu au dreptul să se abată; numai respectarea strictă a lor poate feri de noi convulsii, poate garanta securitatea statelor.

Fără a uita răspunderea deosebită ce revine marilor puteri, considerăm că țările mici și mijlocii au de jucat un rol crescînd în viața internațională, inclusiv în O.N.U. Au apus vremurile cînd politica internațională constituia privilegiul exclusiv al marilor puteri, au apus vremurile politicii de dominație și dictat.

Cursa inarmărilor a luat proporții uriașe, influențînd negativ relațiile economico-sociale, nivelul de trai al maselor și periclitînd însăși soarta omenirii. Este în sfîrșit timpul să se treacă de la vorbe la fapte, de la discuții la măsuri concrete de dezarmare, de desființare a blocurilor militare, lichidare a bazelor militare pe teritorii străine, la dezarmarea generală și totală.

Președintele Consiliului de Stat al României rostindu-și discursul de la tribuna Adunării Generale a O.N.U., întrunită în sesiune jubiliară.

Una dintre numeroasele manifestări de considerație și prietenie cu care a fost întîmpinat în vizita sa președintele Nicolae Ceaușescu și persoanele care-l însoțeau pe frontispiciul uzinelor de echipament electronic «Memorex» din Santa Clara și în limba română: «Bine ați venit la Memorex».

BINE AȚI VENIT LA MEMOREX

Sarcina comunității umane de a veghea ca toate cuceririle revoluționare în știință să fie puse nu în slujba distrugerii civilizației, ci a progresului și păcii, este însăși problema nodală a viitorului societății, în care tinăra generație este primordial interesată și legitim activă.

În privința subdezvoltării, care condamnă la rămînere în urmă continente întregi, este timpul să se treacă de la rezoluții generale la măsuri practice, la un program multilateral.

Acest program plin de dinamism prezentat de președintele țării noastre la O.N.U. implică activizarea organizației, creșterea rolului ei în asigurarea păcii și securității, îmbunătățirea substanțială a activității ei, eliminarea anomaliei care împiedică pe unul din fondatorii săi — marele popor chinez — să-și ocupe locul cuvenit. Prin glasul președintelui ei, România și-a exprimat hotărîrea de a-și da întreaga contribuție la reușita acțiunilor O.N.U., organizație de la care popoarele așteaptă noi eforturi pentru a asigura pacea, colaborarea și destinderea internațională.

Silviu BRUCAN

NICOLAE CEAUȘESCU

ȘI ÎN STATELE UNITE

Reprezențanți ai studiourilor «Universal» din citadela filmului american, artiști, numeroși vizitatori prezenți, au făcut o caldă primire președintelui Nicolae Ceaușescu cu prilejul vizitei sale la Hollywood.

Înălții oaspeți români vizitează sistemul de irigații și control al regimului apelor de la Fresno.

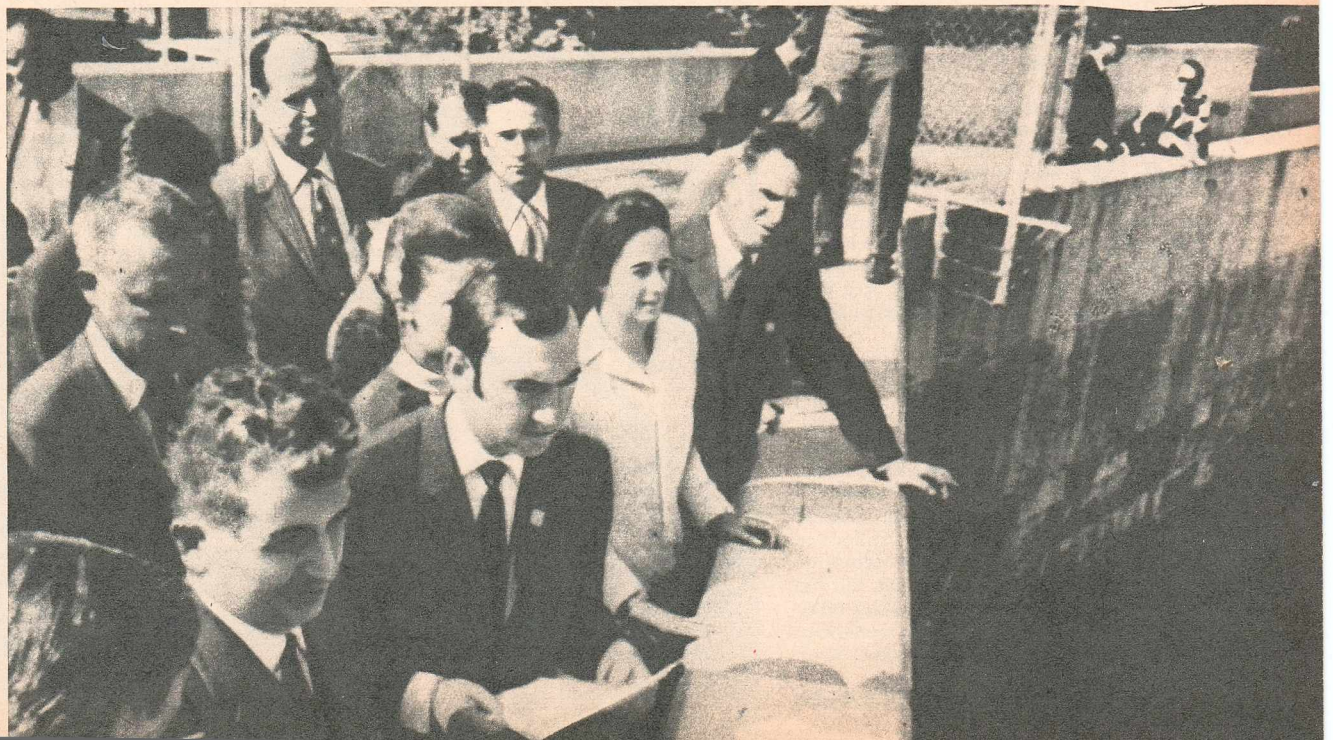
Nota prestigiului românesc

Devenite una din principalele axiome ale relațiilor internaționale contemporane, convorbirile, vizitele factorilor în poziții cu cea mai mare răspundere în viața statelor țării ajung din ce în ce mai mult să devină *sine-qua-non* fără de care nu se poate concepe dezvoltarea circuitului bilateral dintre statele lumii. Și din acest punct de vedere sesiunea jubiliară consacrată la New York de-a 25-a aniversării a Națiunilor Unite reprezintă o ocazie în care se afirmă și se dovedează incontestabile virtuți. Prezența la această ocazie în areopagul diplomației mondiale a peste 70 de șefi de state și guverne și a unui extrem de numeros contingent de miniștri de externe facilitează în cea mai bună dimensiune evident multiplicată dialogul și cooperarea internațională, ceea ce nu se poate răsfrînge în beneficiul favorabil asupra climatului și evoluției economice și culturale naționale.

Într-o notă de politică externă românească, două săptămâni de zile, se par a fi elementele cardinale ale acestei politici externe care se încheie astăzi, 24 octombrie. Prin prezenta și reprezentarea prin cea mai autorizată persoană a poporului și a statului nostru, pre-

Cristian POPIȘTEANU

(Continuare în pag. 4)

Președintele
Consiliului
de stat
al României,
Nicolae
Ceaușescu,
asistând
împreună
cu persoanele
oficiale
care-l însoțesc
la ședința
de luni
19 octombrie
a sesiunii
jubiliare
a Adunării
Generale
a O.N.U.

(Urmare din pag. 3)

ședințele Nicolae Ceaușescu, de la înalta tribună a Organizației Națiunilor Unite, a punctului de vedere românesc asupra principalelor aspecte ale situației internaționale și a misiunii nobile ce revine O.N.U. pentru promovarea păcii, securității, cooperării și progresului. Numeroase aprecieri internaționale relevă realismul și caracterul concret al cuvintării șefului statului român, faptul că ea a exprimat convingător fidelitatea României socialiste față de marile și intangibilele principii ale Cartei Națiunilor Unite.

Al doilea element de care aminteam este puternica impresie produsă în opinia publică americană de vizita neoficială în câteva regiuni ale S.U.A. făcută de președintele Ceaușescu cu prilejul venirii sale în Statele Unite pentru a participa la sesiunea jubiliară O.N.U. Pentru cei care au urmărit deplasa-rea tovarășului Nicolae Ceaușescu la New York, Los Angeles, San Francisco, Detroit, la numeroase obiective economice și artistice, întâlnirile sale cu diferite personalități ale vieții publice și ale organismelor și firmelor economice, prezența sa într-un mare număr de localități din Statele Unite, a apărut cu deosebire evident caracterul de lucru al acestei vizite, stimulentele pe care ea îl aduce intensificării cooperării. Respectul, interesul viu și simpatia, stima și cordialitatea manifestate — se poate spune la toate nivelurile — exprimă cu spontaneitate și convingere aprecierea pe care o întâlnește România și conducătorul ei pe meștegurile nord-americane. Dintre atît de repetatele manifestări relatate în știrile acestor zile am cîta semnificativul mesaj transmis prin computerele uzinelor Memorex o dată cu drapelul și stema Republicii Socialiste România: «Bine ați venit, domnule Nicolae Ceaușescu, președinte al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România. Prezența dumneavoastră la Memorex, în această după-amiază, este o mare onoare pentru noi».

Mi se pare un subiect de primordiale meditație faptul că în vremea noastră, cînd devine din ce în ce mai complex să rezistiți afirmărilor internaționale, scara prestigiului României socialiste înregistrează acea cotă despre care se vorbește cu respect și admirație pe glob.

Și în această seară, cînd în marea aulă a Adunării Generale a O.N.U. răsună acordurile tradiționalului concert, ne putem gândi cu îndreptățită mîndrie că la sesiunea jubiliară vocea României — care ca țară socialistă are în centrul preocupărilor externe dezvoltarea strînsei prietenii și colaborării cu toate celelalte țări socialiste, militînd totodată pentru extinderea relațiilor cu toate statele lumii, fără nici o deosebire de orînduire social-economică — s-a afirmat în modul cel mai strălucit în favoarea nobililor țeluri ale păcii, securității, înțelegerii, cooperării și progresului națiunilor lumii.

Cristian POIȘTEANU

Pe plată
de linie
cataractă
Niagara

La uzină
«Foi
din Detr

reportaj de șapte zile

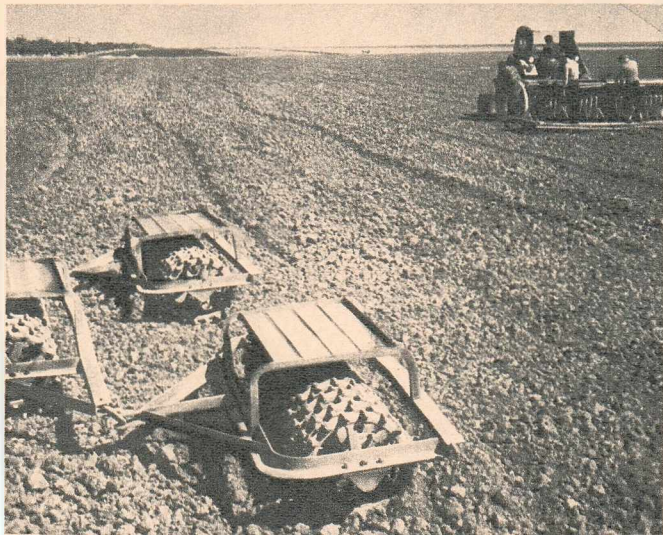
COPERTA NOASTRĂ

Pastel de toamnă.

Fotografie de
Tony VRYONAKIS

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

Topalu, Movilița, Cobadin — ca să nu enumerăm decît trei localități din județul Constanța — Șoldanu, Grădișteea, Moara Vlăsiei — din Ilfov — numeroase altele din județele Dolj, Neamț, Bacău, se înscriu pe graficele lucrărilor agricole de sezon cu rezultate foarte bune, dovadă că aici tîrării cooperatori n-au mizat pe șansa, oricum îndoielnică, a prelungirii timpului favorabil. Totuși, la sfîrșitul săptămîinii trecute recoltatul era încă neefectuat pe 123 000 hectare cu porumb la I.A.S. și pe 773 000 ha în cooperativele agricole. Se impune urgentarea lucrărilor rămase în urmă, astfel ca, neîntîrziat, toată suprafața agricolă a țării să arate ca în fotografia noastră — o imagine de la însămînțatul mecanizat al grîului.

cămara de iarnă a gospodinelor din neamț

În zilele miezului de octombrie, rafturile și tonetele unităților de desfacere a legumelor și fructelor din Piatra Neamț aveau într-adevăr cu ce-ți desfăta ochii: bine aprovizionate în ce privește numărul și varietatea sortimentelor (inclusiv cartofii și ceapa, deficitare la București sau în alte localități), ele erau, mai ales, demne de laudă la capitolul prospețime. Ne referim la gogoșari și tomate, castraveci, varză și alte citeva produse atît de solicitate în acest sezon.

«Secretul» prospețimii l-am aflat citind planul de măsuri pe care organele județene din Neamț l-au adoptat în vederea aprovizionării de toamnă-iarnă. Conform acestuia, produsele vin din unitățile producătoare direct în cele de desfacere, fără inutile și veștejitoare popasuri prin depozite și magazine.

Dar prospețimea din aceste zile este, precum bine se știe, trecătoare. De aceea, pe omul gospodar îl interesează nu atît ce găsește acum în magazine și la piață, ci ce va găsi atunci cînd livezile și grădinile vor sta ascunse sub puful alb al zăpezii. Din același plan de măsuri, întocmit sub directa coordonare a Comitetului executiv al Consiliului popular județean, am putut afla că județul Neamț dispune, pentru toamna aceasta și iarna ce se apropie, de cantități sporite de legume, fructe și semiindustrializate, care vor satisface — la majoritatea sortimentelor — toate cererile populației. I.L.F. va distribui mai mult decît anul trecut: circa 300 tone cartofi, aproape 800 tone legume diverse, 850 tone varză, 100 tone murături și varză murată, 55 tone bulion etc. La acestea se vor adăuga alte importante creșteri ale cantităților ce se vor distribui prin unitățile I.A.S. și cooperatiste.

Ceva mai puțin luminoasă este perspectiva în ce privește aprovizionarea cu ceapă: cantitățile repartizate județului Neamț (deși de aci se livrează ceapă în încă alte 24 județe ale țării) sînt sub necesitățile antecalulate. Organele județene s-au sesizat de acest lucru și au cerut, încă de la 19 septembrie, Ministerului Comerțului Interior să facă demersurile necesare pentru suplimentarea cantităților repartizate inițial. După trei săptămîni de la înaintarea acestei cereri nu se primise încă nici un răspuns...

Conform hotărîrii Comitetului executiv județean, pînă la 20 noiembrie trebuie să fie preluate

toate cantitățile de legume și fructe prevăzute în plan. Nu este însă totul să primești produsele repartizate, ci să le asiguri și bune condiții de depozitare și desfacere. În acest sens putem consemna atît o serie de preocupări cu bune rezultate, cit și unele rămîneri în urmă. Astfel, în municipiile Piatra Neamț și Roman s-au creat numeroase puncte de desfacere a cartofilor și a altor legume; 5 magazine din aceste orașe au fost destinate aprovizionării la domiciliile cumpărătorilor; se preambalează în saci de plasă și tuburi-fileu cartofi, ceapă, morcovi și fructe; s-au construit pivnițe pentru înmagazinarea a cite 1 000 tone cartofi la Bălțățești și Roman, și 800 tone la Tg. Neamț etc. Nu același spirit gospodăresc se manifestă însă și în ce privește produsele semi-industrializate. Încă de la finele lui septembrie se și realizaseră 612 tone murături și 113 tone bulion, depășindu-se de pe atunci cifrele planului și existînd încă resurse de realizări în continuare. Dar I.L.F.-Neamț nu dispune de o bază materială corespunzătoare depozitării, păstrării și conservării unor asemenea cantități. Un mare număr de butoaie cu murături și bulion se află «depozitate» sub cerul liber (asumînd a fi acoperite... cu rogojini sau, în cel mai bun caz, sub niște șoproane improvizate, supuse deci aproape aceluiași vicisitudini ca și sub cerul liber). Comitetul executiv județean trebuie să ia măsuri urgente, repartizînd I.L.F. cit mai multe magazine, pivnițe de hală etc., cit de cit corespunzătoare. Altfel e păcat de atîta muncă și atîția bani cîți s-au cheltuit pentru realizarea acestor produse, pe care la iarnă le vom căuta și le vom găsi doar depreciate calitativ.

V. SAVIN

la „dacia” în pragul noului cincinal

Sîntem la țesătoriile «Dacia» — una din importante fabrici textile ale Capitalei. De citeva luni aici se lucrează la instalarea unor utilaje noi și la modernizarea altora, ceva mai vechi. În felul acesta fabrica de care-i vorba va intra cu forțe proaspete în viitorul cincinal. Această acțiune de modernizare se efectuează fără ca producția obișnuită, de zi cu zi, a întreprinderii să fie stingherită cu ceva. Dimpotrivă, de curînd, la încheierea bilanțului pe primele trei trimestre ale anului, rezultatele au fost pozitive, valoarea producției globale înregistrînd o depășire cu circa

6 000 000 lei. În plus, colectivul de aci a reușit, lucrînd suplimentar, să reconșioneze peste 2 000 000 mp de țesături avariate la Mediaș și Sighișoara în timpul inundațiilor din această primăvară.

Tot ce s-a realizat în 1970 — ne declară ing. E. Caracasian, directorul general al Combinatului textil (bumbac) nr. 1-București, de care depinde țesătoria «Dacia» — dovedește că întreprinderea de care vorbim poate oferi și mai mult economiei naționale. De aceea în planul întocmit pentru viitorul cincinal se prevede ca «Dacia» să producă anual mai mult cu 5 700 000 mp țesături decît a produs în 1970, precum și un plus de 410 tone fire.

Aceste cifre, cit și altele reprezentînd indicatorii cu privire la productivitate, calitate, economii etc. prevăzute pentru cincinal, au fost supuse de curînd dezbaterii adunării generale a reprezentanților salariaților. Cîteva propuneri ale specialiștilor din fabrică sînt deosebit de realiste. Inginerul N. Vasiliu, șeful secției filatură, și-a luat angajamentul, de pildă, să instruiască (a și început de fapt această acțiune) tot colectivul din secție, de la muncitor la maistrul, asupra modului în care trebuie folosite mașinile de înaltă tehnicitate, pentru ca, odată puse în funcțiune, să nu se înregistreze sincope în producție sau să sufere calitatea produselor. Același inginer a mai propus să se proiecteze încă în timpul montajului piesele de schimb (sosite de altfel în număr mic), pentru a exista totdeauna un «stoc-tampon», evitîndu-se în acest fel eventuale stagnări.

Un alt specialist, ing. Sandu Pruteanu, șeful secției țesătorie, a propus, dînd și soluții tehnice, mărirea cu 10 la sută a vitezei de lucru a mașinilor de bobinat firele, ceea ce va atrage după sine creșterea în acel sector a productivității. Pentru economisire de valută, ing. Aurica Ciobanu a cerut comitetului de direcție ca în cincinalul viitor să se folosească coloranți sau vopsele de fabricație românească, tot atît de bune ca cele din import.

Adăugăm că, începînd încă din primele luni ale viitorului cincinal, țesătoria «Dacia» va livra pieței, grație noilor instalații, o serie de produse textile din fire de o calitate deosebit de fină și din care se va fabrica indevisebi lenjerie de damă. În același timp va începe — așa cum ne informează ing. Alexandru Druș, șeful serviciului tehnic — fabricarea, printre altele, a unor țesături neșifonabile sută la sută, precum și a unor țesături care «nu se murdăresc». Probele s-au și realizat. Urmează ca în '71 să le vedem și în magazine.

F. URSEANU

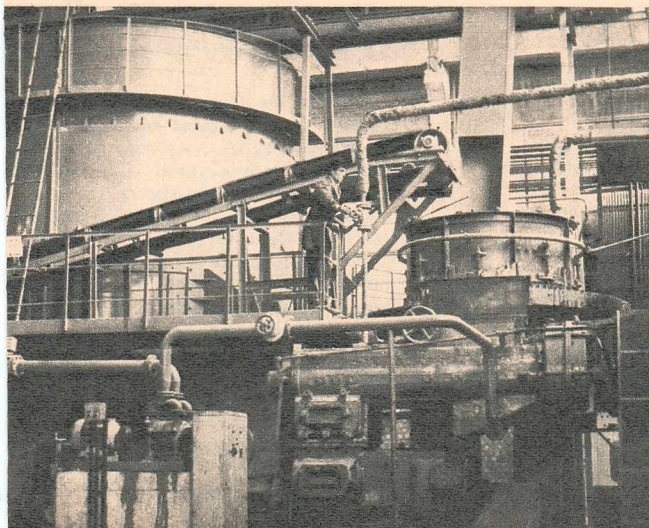
un debut industrial promițător

Într-un relativ de curînd în circuitul industrializării socialiste, județul Sălaj debutează în această toamnă cu o premieră industrială de mari proporții. Este vorba de intrarea în producție a întreprinderii de produse ceramice din Zalău, proiectată pentru o capacitate anuală de 60 000 000 bucăți cărămizi, 21 800 000 bucăți țigle și 21 800 000 elemente prefabricate din ceramică — un veritabil concurent al prefabricator de beton.

După cele trei întreprinderi de interes republican, existente pînă în prezent în raza județului industria laptelui din Șimleul Silvaniei, industria cîrnii și in-

dustria morăritului, ultimele două cu sediul în Zalău). Sălajul devine, începînd cu luna septembrie, un puternic centru al industriei materialelor de construcții. Noua unitate economică este dotată cu agregate și instalații tehnice de mare randament, fluxul tehnologic de fabricație fiind complet automatizat.

Adresăm pe această cale multe felicitări și urări de bine tîrării colectivului sălăjean, ținînd seama și de faptul că debutul noii întreprinderi se anunță de bun augur: în luna septembrie unitatea și-a realizat și depășit planul fizic într-o proporție de 120,8%.

Zeci de mii de cetățeni, printre care în primul rând specialiști și reprezentanți ai unor importante firme din țară și de peste hotare, trec porțile, începând de marți 13 octombrie, marului Tîrg internațional-București 1970. Aici și-au dat întâlnire Vulcan, Apollo și Mercur. Vulcan, ca simbol al lui homo faber, își are reprezentanții în mașinile și utilajele impresionante, de înaltă tehnicitate, care te întâmpină de la distanță, fie prin marile și familiarele instalații fabricate de uzinele „I Mai”-Ploiești, fie în pavilionul U.R.S.S. prin gigantica mașină de găurit în coordonate, fie în pavilionul Marii Britanii cu celebrele motoare Rolls Royce, fie cu locomotivele noastre diesel hidraulice sau mașinile de tricatat produse de italieni. Apollo, prezent cu istețimea geniului creator al omului, te întâmpină cu capsula spațială ce a privit îndeaproape

pe vecina Selene, cu microscopul electronic de la interesantul pavilion cehoslovac, cu aparatura supercomplicată prezentată de I.F.A. sau cu labirintele transistorizate ale japonezilor, olandezilor, germanilor, austriecilor și alților alții.

Mercur, în ospeție la Tîrgul din București, este prezent peste tot cu caducelul său. Pentru că dacă invitației noastre i-au răspuns 26 de țări în total, numărul firmelor expozante se ridică la 728 și sînt de fapt din 30 de țări. Pentru început, deci la prima sa ediție, tîrgul internațional organizat de noi s-a impus ca o manifestare de prim ordin.

Dînd cuvîntul în paginile de față și cîtorva oaspeți, vă invităm să urmăriți și imaginile fotoreporterului nostru, care caută să reproducă aspecte de la întîlnirea dintre Vulcan, Apollo și Mercur la prima ediție a Tîrgului internațional-București 1970.

VULCAN, APOLLO ȘI MERCUR

Pagini realizate de Mihai MÎRZA
Fotografii de Traian PROSAN

TOAMNĂ BUCUREȘTEANĂ 1970

Pavel CERVEAKOV
directorul pavilionului sovietic

În zilele acestei toamne, vastul teren expozițional din preajma Casei Științei a devenit un fel de centru al tehnicii mondiale. Gazdele celui dintîi Tîrg internațional-București au făcut mari eforturi ca să creeze condițiile cele mai bune.

În acest an jubiliar, ideea principală a tematicii expoziției noastre este prezentarea realizărilor economice ale Uniunii Sovietice ca întru chipare a poruncilor lui Lenin. Prezentăm, în cadrul pavilionului, produsele a peste 180 întreprinderi sovietice. Printre exponate se găsesc: o mașină de găurit în coordonate de înaltă precizie de aproape trei metri; ceasuri de mînă adevărate bijuterii, pentru femei; un aparat universal capabil să sudeze bare metalice masive; un microscop electronic care mărește de 200 000 ori; un puternic agregat convertizor destinat alimentării transportului subteran în mine și aparate sensibile care folosesc surse de radiații radioactive. Aceasta este gama produselor prezentate în pavilionul Uniunii Sovietice — în total peste 1 000 exponate.

Sperăm că participarea U.R.S.S. la acest tîrg va marca încă un pas pe calea dezvoltării relațiilor economice și comerciale dintre U.R.S.S. și Republica Socialistă Romînia. Terenul fertil al acestor relații îl constituie Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală, recent ratificat de țările noastre. Cred că întîlnirile și contractele de afaceri între specialiștii sovietici și romîni, în cadrul tîrgului, vor deveni o bună aplicare practică a principiilor acestui tratat.

Tîrgul de la București a stîrnit un viu in-

teres și sperăm că el va contribui la lărgirea schimburilor comerciale și a colaborării tehnico-științifice internaționale.

UN MIJLOC DE LĂRGIRE A LEGĂTURILOR ECONOMICE

Frank A. URSINO
directorul pavilionului U.S.A.

Prin participarea Statelor Unite la Tîrgul internațional de la București dorim să contribuim la dezvoltarea cunoștințelor de bază și la stabilirea contactelor inițiale care sînt esențiale în lărgirea legăturilor culturale și economice dintre Statele Unite și România. Comerțul dintre cele două țări este comparativ redus (deși în creștere) în comparație cu posibilitățile anului 1970 și mulți oameni de afaceri americani au cunoștințe relativ puține despre piața romînească sau despre modul de a trata aici afaceri. Pentru reprezentanții celor aproximativ 40 de firme americane care expun direct la tîrg, participarea le oferă posibilitatea de a-și prezenta produsele întreprinderilor romînești interesate. Ei pot, de asemenea, face cunoștință cu produsele romînești și cu posibilitățile de producție.

Tema expoziției americane din cadrul Tîrgului internațional-București 1970 este «Cercetare și dezvoltare», temă a cărei punere în aplicare în Statele Unite reprezintă o cheltuială anuală de 26 miliarde de dolari, cheltuială suportată de întreprinderi din cele mai diferite domenii interesate în dezvoltarea producției unei foarte largi game de produse, de la un cuțit electric pen-

tru gospodine pînă la utilajul perfecționat folosit în știință sau în industrie.

Printre exponate se numără calculatorul «700» fabricat de Laboratoarele Wang, care folosește cele mai recente circuite integrate pentru a realiza o precizie și viteză maximă. Un alt exponat este un vehicul amfibiu, pentru orice teren, «Terra Tiger», fabricat de întreprinderea cu renume mondial Allis Chalmers. Caroseria autovehiculului este fabricată dintr-un material adeziv nou, numit Cybond, fabricat de întreprinderea Cynamid International. Alte două exponate spectaculoase aparțin întreprinderilor «Spectra Physics» specializată în aparatură Laser și «UNIVAC».

Întîmplător, toate întreprinderile reprezentate în pavilionul american au contribuit, prin fabricarea unor piese diferite, la realizarea proiectelor americane «Apollo», «Gemini» și «Mercury».

EXCELENTE CONTACTE CU SPECIALIȘTII ROMÎNI

Ing. Jan FUNTIK
directorul pavilionului
cehoslovac

Cel ce vine pentru prima oară la București, sau după o lipsă mai îndelungată, este surprins în mod foarte agreabil de înfățișarea modernă și armonioasă a orașului. Cu atît mai mult apare binevenită deschiderea în Capitala Romîniei a unui tîrg internațional cu un profil orientat spre ramurile industriale care influențează ritmul pro-

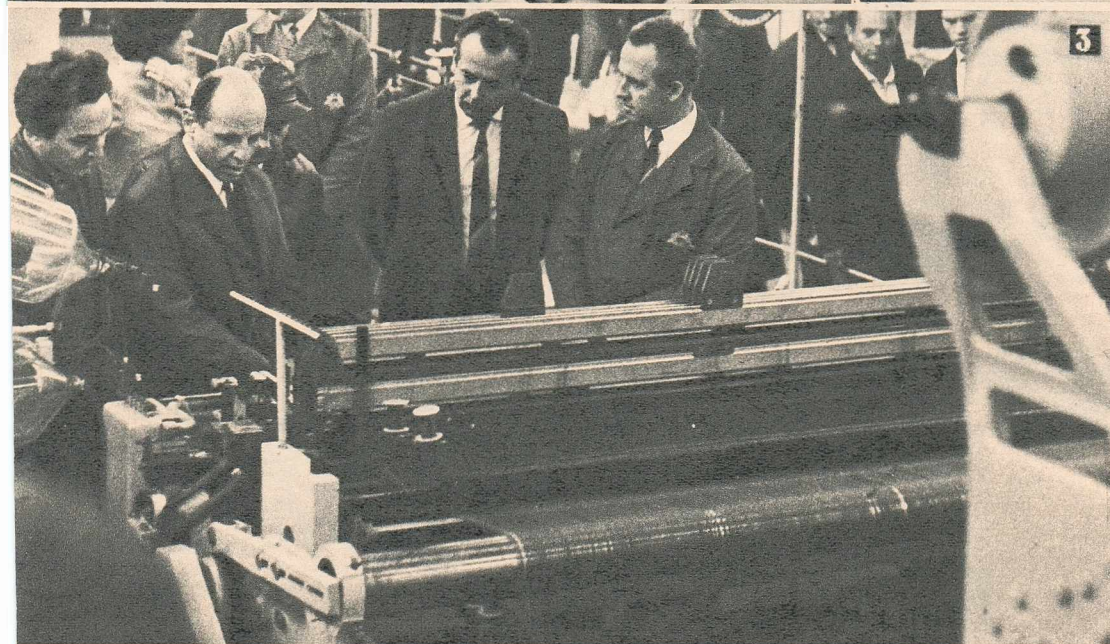
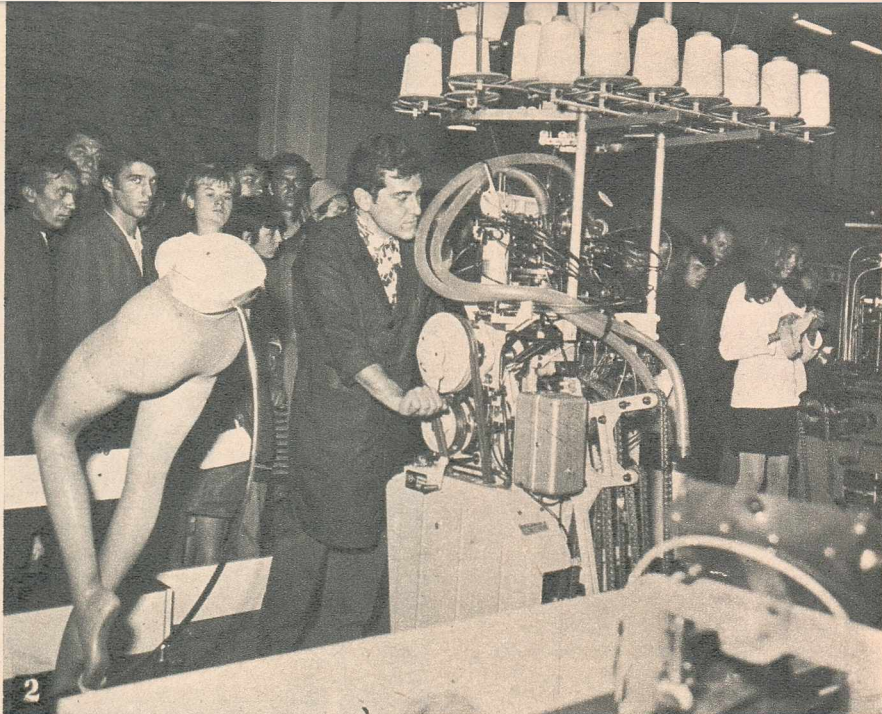
gresului, și anume — mașini-unelte, echipamente și instalații electronice și electric aparate de cercetare, măsură și control mașini și utilaje pentru industria textilă de prelucrare a lînii.

Noi considerăm că această manifestare economică internațională constituie un mijloc eficient de contacte nu numai pentru comercianți, dar și pentru specialiști și oameni de știință.

Republica Socialistă Cehoslovacă participă oficial la primul Tîrg internațional București 1970 cu o expoziție amenajată pe o suprafață de 1 400 mp. Prin această participare se continuă tradiția expozițiilor industriale pe care le-am avut la București în anii 1962 și 1969. Noi expunem mașini și instalații de înaltă tehnicitate, prezentate de întreprinderile de comerț exterior I tersigma, Investa, Kovo, Chirana, Piešťan Mercuria, Metalimex, Pragoinvest, Strjimport, Skodaexport, ČKD Blansko și unele de produse electrotehnice de curieri.

În afară de acești participanți este prezentă și întreprinderea Polytechna, care ocupă cu vânzarea și cumpărarea de licențe precum și reprezentanți ai Secretariatului pentru turism din Bratislava, care vor prezenta obiectivele turistice cele mai interesante din Cehoslovacia.

Printre principalele produse expuse noi se numără: 15 tipuri de pompe pentru industria chimică și alimentară, pentru agricultură, mine, uzine metalurgice și uz casnice mașini pentru industria de încălziminte textile; tehnică de măsură și mașini de imprimare, care se bucură în Cehoslovacia de o tradiție datînd încă din secolul al XVIII-lea; materiale electronice și de radiodifuziune; echipament dentar; alezoare-frezuri orizontale cu dispozitive optice de control; modele de turbine, de centrale termice și hidroelectrice; mașini de prelucrare

1) Documentația și informarea, care preced contractele, începe uneori chiar în fața exponatelor.

2) Produsele italiene s-au bucurat întotdeauna de sufragiile publicului.

3) După rezultatele bune avute cu expozițiile din 1962 și 1969, cele mai reprezentative firme cehoslovace sînt prezente la prima ediție a Tîrgului internațional-București.

4) Savantul de renume mondial Henri Coandă se bucură de progresele industriei românești.

strei; mașini electrice rotative, de sudat multe altele.

Am urmărit prin expoziția de față în primul rînd contacte cu muncitorii, inginerii, tehnicienii și specialiștii români pentru a concretiza contractele noastre economice. Condițiile oferite de organizatorii tîrgului la București ne îngăduie să fim foarte mulțumiți și să apreciem că, la viitoarele ediții, prin completările de spațiu, Tîrgul internațional-București va cunoaște un și mai mare succes.

UN SUCCES DEPLIN

YINZO TOTANI
director general al pavilionului japonez

Astăzi, întreaga omenire depune eforturi pentru a crea o atmosferă de pace în toată lumea, și în acest sens comerțul are un rol important deoarece este un mijloc eficient prin care toate națiunile lumii pot contribui la atingerea acestei ținte a societății umane. Japonia, prin eforturile susținute depuse de poporul său în direcția dezvoltării, se afirmă tot mai puternic ca un partener comercial de nădejde, atât ca importator, cât și ca furnizor de produse de calitate. Nutrim dorința sinceră de a contribui la dezvoltarea relațiilor comerciale cu toate celelalte națiuni într-un cadru armonios de cooperare, în folosul națiunilor noastre și al întregii lumi. Apreciam că pe această linie înscrisă și inițiativa organizării la București a acestui tîrg internațional. Cu prilejul prezenței noastre la primul Tîrg internațional-București, avem marea șansă de a cunoaște poporul român și de a vedea remarcabilele progrese realizări și de a vedea remarcabilele produse ale României puternic industria-

lizate, găsind în acest fel calea spre o mai bună colaborare economică între țările noastre. Cu ocazia inaugurării primului tîrg internațional din România — **Tîrgul internațional-București 1970** — Japonia participă cu diverse produse prezentate de 37 firme, care reprezintă fabricanții, asociația exportatorilor și firme comerciale multifuncționale sub auspiciile Organizației pentru Comerț Exterior din Japonia — JETRO. Printre cele 14 000 de exponate se află: mașini de cusut, aparatură de radio-comunicații, computere, echipament electronic automat de măsură și control, generatori mobili, echipament electronic de înregistrare și memorizare, analizator de aminoacizi, produse din oțel, diverse tipuri de instrumente și multe altele.

Am văzut că țara dumneavoastră a obținut în ultimul timp un înalt grad de industrializare și exprim, cu acest prilej, sincerele noastre respecte pentru rapida dumneavoastră dezvoltare pe o cale atât de eficientă.

În calitate de director general al pavilionului japonez, pot spune că, datorită modului impecabil în care a fost organizat și a largii participări, prima ediție a Tîrgului internațional-București constituie un succes deplin și-mi exprim dorința de a dezvolta în continuare relațiile comerciale și cooperarea economică dintre țările noastre.

POSSIBILITĂȚI LARGI

Miguel J. GIBBONS
directorul general al pavilionului Republicii Argentina

Argentina este singura țară din America Latină prezentă la prima ediție a Tîrgului

internațional-București. Prezența Argentinei la această manifestare internațională este urmarea faptului că relațiile comerciale dintre România și Republica Argentina sînt din ce în ce mai strînse.

Din ianuarie 1968 și pînă în prezent, schimburile dintre țările noastre s-au ridicat la cifra de 61 174 000 dolari. Printre produsele exportate de Argentina menționăm: piei de bovine (80%), produse din extras de quebracho (12,5%) și lînă (0,6%). Restul de 7,1% a fost format de făina din carne și oase.

Importurile argentinene din România cuprind o gamă foarte largă de produse: carbonați, produse sodice, mașini pentru forajul petrolier, produse chimice, sodă caustică, pompe etc.

În scopul stringerii legăturilor comerciale și de prietenie, cele două state, Argentina și România, au semnat anul trecut o convenție comercială prin care s-a concretizat dorința celor două țări de a întări relațiile lor economice de prietenie și de a extinde schimbul comercial între cele două țări într-un spirit de reciprocitate.

Această primă ediție a Tîrgului internațional-București reflectă, prin contactele pe care le-am avut, cât și prin conținut, mari posibilități de largire a schimburilor comerciale dintre țările noastre. Întîlnirile avute, varietatea și calitatea exponatelor exprimă totodată eficiența inaugurării Tîrgului internațional-București, manifestare ce se dovedește prestigioasă încă de la prima sa ediție.

AȘTEPTĂM A DOUA EDIȚIE

I.S. GUPTA
directorul pavilionului India

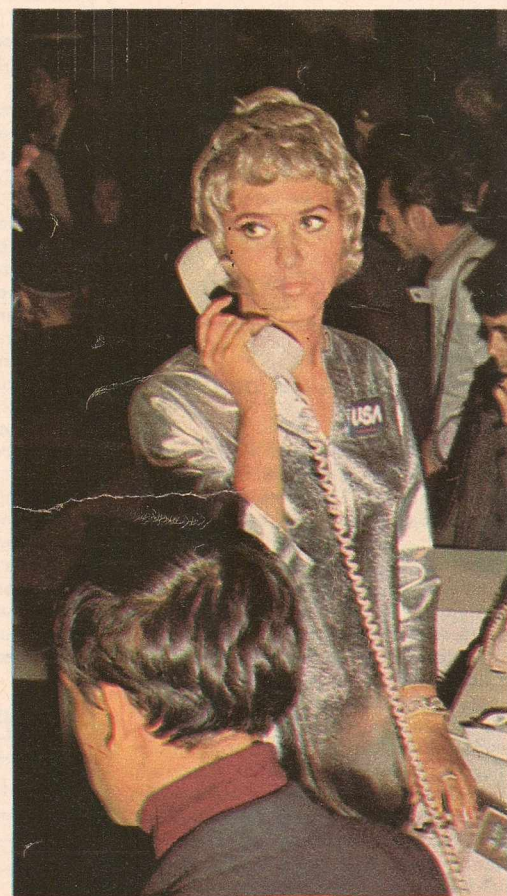
Participăm cu un real interes și satisfacție la Tîrgul internațional de la București. Manifestații de asemenea dimensiuni sînt deosebit de utile atât pentru contactele nemijlocite și contractele economice care se încheie, cât și prin posibilitatea pe care o oferă în a ne cunoaște mai bine. Noi am venit, de la mii de kilometri, la București spre a participa la această importantă întîlnire internațională cu produsele industriei noastre. În ultimele două decenii după independență, cea mai semnificativă revoluție la care India a fost martoră a fost în domeniul industrial. În ultimii 20 de ani au fost construite mari complexe și combinate industriale care produc mașini grele, vagoane de cale ferată, echipament electric, material rulant, produse petrochimice, farmaceutice, textile și multe altele. În protocolul acordului comercial dintre țările noastre s-a prevăzut, pentru anul în curs, un schimb de mărfuri de L.I.E. 640 milioane. Schimburile comerciale între țările noastre au crescut în ultimii ani în mod constant și există largi posibilități de dezvoltare în viitor. Mașinile-unelte, utilajele și instalațiile expuse de România la acest tîrg dovedesc înaltul nivel tehnic la care se situează astăzi țara dumneavoastră. Experiența României în domeniul echipamentului tehnic, în special cel pentru industria chimică, minieră, constructoare de mașini și petrochimică, ne interesează în cel mai înalt grad și dorim finalizarea unor aranjamente pentru producerea lor în India pe bază de colaborare.

Excelent organizat, Tîrgul internațional de la București se dovedește a fi un instrument eficient al întăririi colaborării între popoare, un fundament material al conviețuirii pașnice. Așteptăm cu interes sporit viitoarea ediție a tîrgului de la București, care încă de la început și-a dovedit eficiența și importanța.

VULCAN, APOLLO ȘI MERCUR

Timp de
12 zile
caduceul
lui Mercur
este simbolizat
la București
de flamura
azurie a țigului
internățional.

În pavilionul central
se înalță
obeliscurile
firmelor noastre
de comerț exterior,
care au dus
peste hotare
faima produselor
românești.

Estetica industrială nu exclude pe cea feminină.

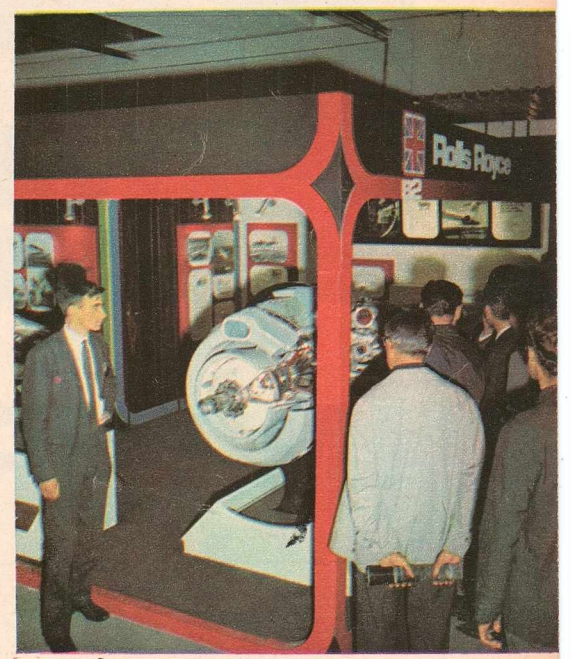
După un periplu în jurul Lunii, capsula Apollo a aterizat la București. ▲

O prezență prestigioasă: pavilionul U.R.S.S. ▲

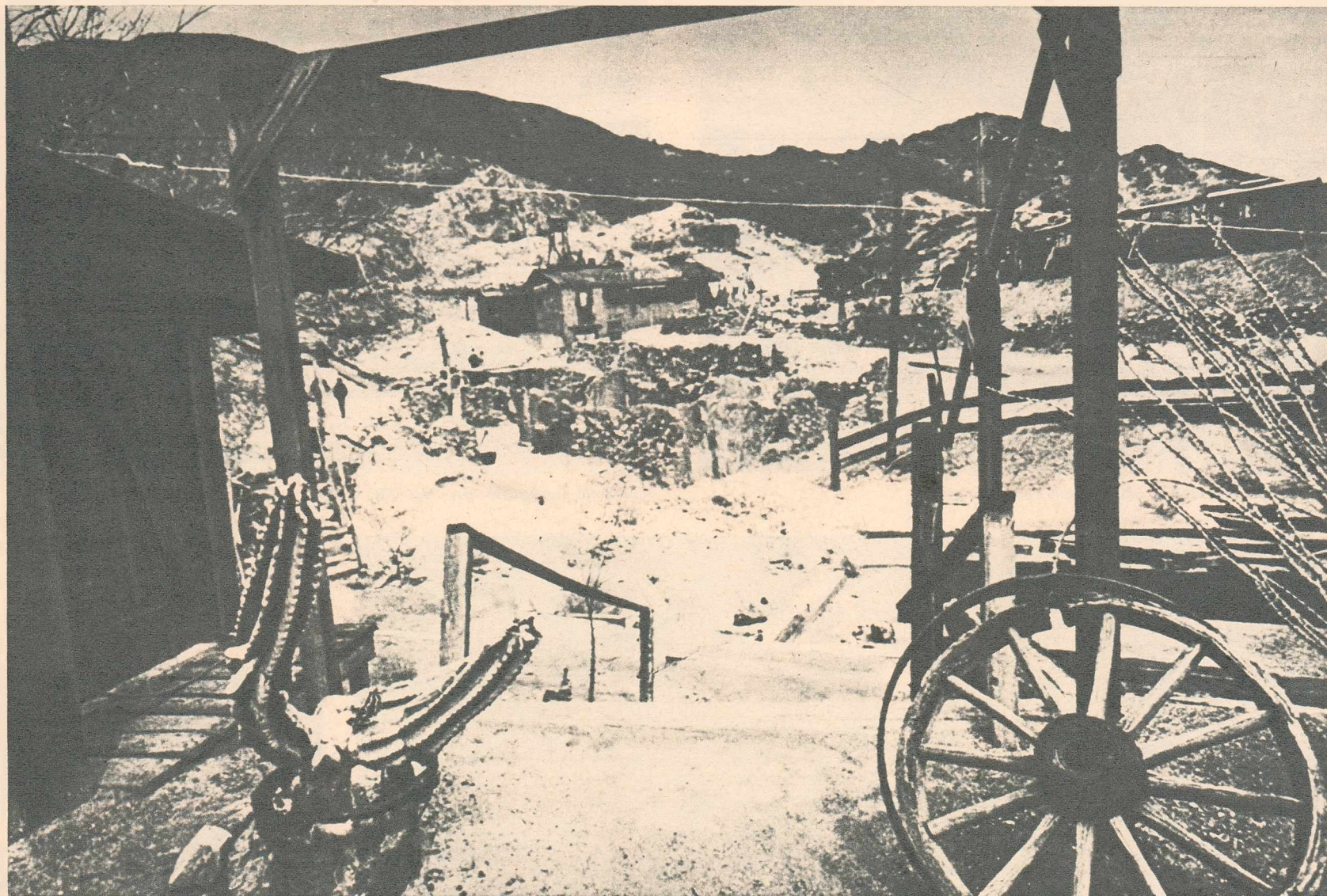

Salzgitter e din nou la București. ▲

▲ Aceste turbine Rolls Royce au o reputație de mult consolidată.

LEGENDĂ ȘI „EFFICIENCY”

Sat de mineri abandonat — unul din vestigiile succesivelor «goane» după aur, argint, borax.

ÎN TURISMUL AMERICAN

de Silviu BRUCAN

«Death Valley» a devenit celebră în toată lumea datorită scenelor dramatice din filmele western, în care călăreții galopează prin pustiu iar apoi se urmăresc trăgând cu pistoale pe serpentinele munților stîncoși sau pe potecile înguste, mărginite de prăpăstii înfiorătoare, în care ecoul căderii corpului celui învins — personajul negativ, desigur — răsună atât de sinistru încît obsedează vreme îndelungată pe spectatori — performanță supremă a regiei de cinema.

«Valea Morții» are toate virtuțile naturale pentru a tăia respirația unei săli de cinema pline de spectatori și a produce cardiaci în cantități industriale. Pe o lungime de peste 80 km ea se întinde la nord pînă la deșertul Mohave, marcînd cel mai jos punct al continentului, 280 picioare sub nivelul mării, iar la est pînă spre Munții Sierra Nevada, la punctul cel mai înalt al continentului, vîrfurile Whitney (circa 5 000 m). Între aceste două extremități, natură aridă și iar natură aridă, nisip și iar nisip, uscăciune și pustiu, întrerupte doar de cîte un cactus crescut printre pietre sau de cîte un arbore pitic și scortșos, cu două sau trei crăci, cu

niște peri lungi și uscați infipți în trunchi, ca o blană — *Joshua Tree*. Ai impresia că un scenograf inspirat a avut grijă ca cele mai mici amănunte să-ți comunice «mesajul» că te afli într-una din cele mai aride și mai calde regiuni din lume. Vara, care nu se deosebește esențial de celelalte anotimpuri, temperatura nu coboară niciodată sub 70° F la umbră și de urcat urcă în mod obișnuit pînă la 120°. Recordul a fost 134° F. Singurul lucru care mișcă, atunci cînd se abate pe aici vîntul, sînt un fel de ciulini rostogoliți peste nisip și pietre. Pămîntul, acolo unde încetează nisipul, arată ca un teren arat neglijent cu două-trei luni în urmă.

Într-o asemenea pustietate apariția unui șobolan sau a unei șopîrle și se pare un gest prietenos din partea naturii. Șopîrta Gecko, cu pielea ei roz, translucidă, cu ochii galbeni, linații vertical ca la pisică, este singura șopîrlă cu voce: chițăie dacă o calci pe coadă și chiar dacă o gonești, lucru verificat personal. Un biolog ne explica un fenomen caracteristic șobolanilor și șoarecilor «de buzunar» de aici, din «Valea Morții», al cărui sistem fiziologic este atât de bine

adaptat să funcționeze exclusiv cu apă metabolică produsă prin oxidarea hranei încît nici atunci cînd plouă (în noiembrie și decembrie) nu beau apă din băltoace.

Indienii băștinași Mohave și Saratoga, statorniciți aici pe vremea cînd ghețarii se mai retrăgeau înspre nord și cînd în vale se afla ceva vînat și lacuri pline cu pește, s-au adaptat și ei, pe măsura înăsprii condițiilor naturale, la clima uscată și la puținătatea hranei. Numele de «Valea Morții» l-au dat însă primii albi veniți în căruțe cu coviltire, în 1849. Mergeau spre munți pentru a găsi aur, atrași de irezistibilul *gold-rush*. Veneau din Middle West și formau un «tren» de o sută de căruțe sub conducerea căpitanului Hunt, ghid încercat care lua 10 dolari de căruță. La vest de Salt Lake City aceștia au întîlnit un alt «tren», al cărui ghid, Smith, le-a arătat pe hartă un drum care, chipurile, scurta călătoria cu 500 de mile. În pofida sfatului lui Hunt, o treime din «trenul» său hotărî să ia acest drum. A fost o decizie tragică, deoarece «scurtătura» trecea prin ceea ce a luat atunci denumirea de «Valea Morții»: din cele 27 de

căruțe care au intrat în vale, numai una ieși din ea; era a familiei Wades, care a răbit pînă la Bernardino lîhnită de foame mai ales de sete.

LEGENDE CU ARGINT ȘI BORAX

Străjuind valea, de o parte și de alta ridică munți stîncoși a căror colorație un reprezentă întreaga istorie geologică: emat de la două la zece miliarde de ani. Straturile diferitelor ere și epoci sînt a de întoarse, răsturnate, întrepătrunse ca circumvoluțiunile unui creier, încît singurul lucru asupra căruia geologii sînt de acord este frumusețea miraculoasă a munților faptul că natura rămîne maestrul suprem al artelor plastice. În acești munți stînc nu s-a găsit aur, dar unul din «forty-nine» care trecuse pe aici, fascinat de ideea straturile colorate trebuie să conțină minereuri, s-a întors și, ridicînd de jos un pietruș cu o formă ciudată, a constatat că era minereu de argint. A fost de ajuns ca declanșeze o febră minieră care a ținut

bine de un secol. Peste noapte a apărut un orașel, Panamint City, cu peste o mie de locuitori, un ziar, mai multe *saloon-uri*, *girls* aduse din portul San Francisco și whisky strecurat prin contrabandă din același loc.

Cu boraxul, legenda este diferită. Se spune că soții Winter, oameni săraci lipiți pământului, au adăpostit pentru o noapte un cercetător trimis de guvernul din Washington pentru a prospecta munții. Ascultând de la acesta descrierea boraxului și modul cum poate fi verificată prezența lui, Winter și-a adus aminte că văzuse un pământ alb similar în apropierea casei. A doua zi în zori a adunat mai multe pământuri, a turnat peste ele acid sulfuric și alcool și le-a dat foc. A urmat un strigăt victorios adresat soției: «Rosie, flacăra e verde. Sîntem bogați!»

Așa a apărut Chloride City și, unul după altul, Brawn City, Rhyolite, Harrisburg... Zilele boomului au fost însă scurte. O panică de bursă i-a speriat pe investitori și minele au fost închise. Totul a fost abandonat și n-au mai rămas decât niște «orașele-fantomă», șobolani, șopîrle și ciulinii.

În schimb, legenda și splendoarea munților a transformat «Death Valley» într-una din atracțiile turistice ale Californiei.

HANURI ULTRAMODERNE, PISCINE ȘI PALMIERI

Turismul în America este o industrie. O industrie construită după toate regulile de confort, iluzii și, mai presus de orice, *efficient service*. «Efficiency» este cuvîntul magic care face și desface totul cu minimum de efort și cost, cu maximum de rapiditate și randament. «Service» este mai mult decât ceea ce economiștii traduc prin servicii, este o *concepție*. Premisa fiind că orice stație de benzină nu poate oferi automobilistului decât același produs, la același preț, diferența în favoarea lui «Shell», sau «Texaco», sau «Esso» rezidă în mod necesar în serviciile speciale care însoțesc sau facilitează pomparea benzinei în rezervorul mașinii — de la bonurile sau abonamentele care elimină operațiunile de plată și reduc totul la o simplă semnătură, pînă la ștergerea geamului, verificarea uleiului, cauciucurilor și apei în timpul livrării benzinei. Cine asigură servicii mai bune — cantitativ și calitativ, inclusiv

«iuțea mîinii» — acela cîștigă un lucru mult mai important decît banii — clienții. Drept rezultat, americanii, fiind «o națiune pe roți», se împart în trei categorii: cei care preferă «Shell», cei care preferă «Texaco» și cei care preferă «Esso». Restul, cum se spune în sondajele de opinie, sînt nehotărîți. Oricum, delimitarea este mult mai precisă decît cea dintre democrați și republicani...

Două mari hoteluri, care se numesc pentru circumstanță hanuri, își dispută clientela turistică în Valea Morții: *Furnace Creek Inn* și *Stove Pipe Wells Inn*. Amîndouă sînt concepute ca niște oaze în deșert, plasate în locuri strategice — în sensul că nu poți trece prin vale fără să te oprești la unul din ele, de fapt la amîndouă, pentru că vizitarea văii ține cel puțin două zile. Arhitectura primului este în stil de conac seniorial mauro-spaniol, al celui de-al doilea în stilul caselor de lemn pe care le clădeau pionierii americani care migrau spre vest. Primul pune accentul pe lux și modernism, al doilea pe tradiție și primitiv. Confortul este însă peste tot «ultimul rîcnet». Este adevărat că *Furnace Creek* are terenuri de golf, de tenis și piscină, în timp ce *Stove Pipe Wells* are numai piscină. În schimb are o legendă extraordinară pe care ți-o povestește din momentul în care cobori din mașină *boy-ul* care-ți ia bagajele, dacă cumva n-ai aflat-o din broșura de reclamă a hanului. De altfel, întreg personalul știe s-o relateze fără rîsuflare, în manieră de ghid turistic.

Se spune că, cu secole înainte de sosirea argonauților în căutare de mine, băștinaii indieni își adăpau aici caii dintr-un puț adînc care devenise încrucișare de drumuri și țîrg. Cînd a izbucnit febra minieră din 1849, oaza de aici constituia o adevărată Mekka pentru călătorii însetați și arși de soare. Din cauza furtunilor de nisip însă, puțul era deseori acoperit și imposibil de găsit, pînă cînd unui miner îi veni ideea să pună cap la cap mai multe burlane luate de la căruțele cu coviltir și să le înfigă adînc în puț. De aci a rămas numele de *Stovepipe Wells*, iar minerul așezat pe genunchi pentru a fixa burlanul, precum și catîrul lui așteptînd să se poată adăpa au devenit «marca fabricii». În han vei găsi un *saloon* original adus din Anaconda și reconstruit aici, o «tavernă indiană» cu mîncărurile respective și o *49'er Room* pentru breakfast. Iar în fața

hanului, un suvenir al epocii romantice — o căruță cu coviltir.

ZABRISKIE POINT

Numele acestui vîrf vine de la proprietarul unei mine de borax, *Zabriski*. Frumusețea lui rezidă în culoarea galbenă a dealurilor, un galben violent dacă se poate spune așa, deoarece atunci cînd bate soarele efectul este extrem de puternic. Este probabil ceea ce l-a determinat pe regizorul italian Antonioni să aleagă *Zabriskie Point* drept titlu al ultimului său film și să realizeze pe fundalul lui scena cea mai șocantă: «sex colectiv»

Michelangelo Antonioni la *Zabriskie Point*.

cu circa 20 de perechi de tineri. Procedeu nou, inedit, pentru a tăia respirația spectatorilor.

De fapt filmul lui Antonioni are un pronunțat caracter social, fiind închinat mișcării de protest și contestare a societății consumului. Totul începe cu o manifestație a studenților de la Universitatea din California, în Los Angeles. Protestul împotriva războiului din Vietnam și lupta negrilor pentru drepturi civile fac să se încingă atmosfera. Antonioni prezintă apoi cu o mare forță plastică ceea ce Marcuse numește «*toleranța represivă*» — presiunea conformistă, confecția uniformizantă, reclama care formează gustul și dictează nevoile consumului, presiunea randamentului, cadrul urban identic pînă la obsesie — și *violența represivă*, cu polițiști înfățișați ca niște marțieni cu mască de gaze și echipament înspăimîntător, complet lipsiți de sentimente și emoții umane.

Tineretul respinge conformismul și toate binefacerile consumului și răspunde la violență cu violență. Studentul Mark împușcă un polițist și fuge cu un avion monoplan spre Valea Morții. Tot într-acolo sofează o mașină antebelică tinăra Daria, secretara unui executive de corporație. Ei se întîlnesc în cadrul tulburător și maestuos al Văii Morții, unde puritatea sentimentelor și manifestarea neîngrădită a vitalității lor capătă proporții de simbol.

Mark trebuie însă să se întoarcă; la aterizare este hăituit de polițiști și ucis. Daria se înapoiază și ea la eleganta vilă de la țărîmul oceanului a patronului ei, unde se izbește de societatea coruptă și perversă pe care o urăște. Prin radio află că Mark a fost omorît și filmul se termină cu o apoteoză a contestării: vila elegantă face explozie și apoi, una după alta, sar în aer vile asemănătoare — simbol al bogăției și puterii marilor corporații.

Filmul acesta, de o mare frumusețe plastică și o rară forță expresivă, păcătuiește prin dorința de a cuprinde toate problemele — Vietnam, negri, campus-uri, violență, stupefiante — și toate fenomenele la modă — actori goi, sex în public etc. Aglomerarea tematică duce inevitabil la «îngroșare» și schematism, cu nelipsitul lor însoțitor, naivitatea. El aduce însă pe ecran puternica și fascinantă natură a «Văii Morții», în alt fel decît o fac filmele western.

Nisip, pustiu, colțuri stîlcoase, uscăciune, soare nemilos — cîteva dintre elementele din care se compune peisajul de deșert lunar al Văii Morții.

de Lucian RAICU

Solomon MARCUS:

POETICA MATEMATICĂ

Criticii literari (Matei Călinescu și Ov. S. Crohmălniceanu în *România literară*, N. Manolescu în *Contemporanul*) au făcut o primire foarte călduroasă lucrării matematicianului S. Marcus, deci nu au considerat că ar fi vorba, o dată cu apariția ei, de începutul unei agresiuni nedorite a orgolioasei «științe» într-un domeniu rezervat competențelor inefabile. Interesul, dar și deschiderea plină de simpatie și cordialitate, se explică înainte de orice prin împrejurarea că *Poetica matematică*, prima contribuție de acest fel la noi și, pare-se, nu numai la noi, este la rîndul său expresia unui spirit deschis, aderent la valorile specifice literaturii, îndrăgostit de literatură, capabil să guste opera literară pe cale intuitivă. Solomon Marcus nu este un morocănos «profesor» care se consideră de la sine autorizat să emită principii, să fundamenteze judecăți estetice. Mi s-a părut că el pornește de la literatură spre matematică, și nu invers, și că înainte de a fi partizanul unor metode mai sigure de analiză a limbajului poetic, de circumscriere a caracterelor sale de relativă generalitate și permanență, el este un cititor de poezie, un intelect vibrant la enigmatica frumusețe și putere de seducție a acesteia. Un mare poet este mai întâi un mare poet pentru Solomon Marcus, și nu numai după aceea un obiect de studiu. Textul savantei sale cercetări se animă din interior de sentimentul unei «inițieri» în poezie, făcute, firește, cu alte mijloace decît ale poeziei tradiționale (și tocmai aici stă noutatea cercetării), dar din punctul de vedere al unui expert simpatic și binevoitor, care ar vrea să-și explice cu mai multă rigoare impresiile nemijlocite. S. Marcus se recomandă, fără nici o înfatuare, ca un colaborator inteligent al criticului, nicidecum ca un brutal uzurpator al menirii acestuia. Critica literară însăși, sătulă de retorica impresionistă care amenință să devină curată vorbărie și inutilă pierdere de vreme, resimte în vremea noastră nevoia imperioasă a unor repere mai solide, raportarea la un sistem de referințe ceva mai stabil decît al criticii «clasice». Nimic rebarbativ în tentativa profesorului Marcus de a fundamenta cu oarecare aproximație o metodă matematică de abordare a limbajului poeziei, nimic înfricoșător și «străin» în această pasionantă investigație, de pe urma căreia (putem fi siguri) miracolul poeziei, ceva mai «explicit» decît ne-o închipuim, rămîne redutabil și intact. Analiza lucidă, vigoarea metodică nu anulează ci amplifică misterul, potențează starea de grație.

de Henri WALD

Cînd nu este confundată cu cultura, civilizația este opusă ori culturii spirituale, ori culturii sălbatică¹⁾. Se susține că «ori de cîte ori omul își exercită efortul asupra lui însuși, se vorbește de cultură; ori de cîte ori modifică lumea, se vorbește de civilizație». Alții, reducînd civilizația la produsele materiale, ne cheamă să apărăm cultura de primejdia tehnicismului. În sfîrșit, se mai afirmă că civilizația implică viața orășenească și scriere, în opoziție cu necivilizația, care înseamnă viață nomadă și comunicare orală.

Civilizația este însă ansamblul mijloacelor și materiale și spirituale prin care oamenii își umanizează relațiile dintre ei. Civilizația este cultura integrată în relațiile dintre oameni. Civilizația este cultura răsfrîntă în relațiile interumane. În vreme ce cultura este conceptul care se referă la raporturile dintre om și natură, civilizația este conceptul care se referă la raporturile dintre om și om. Gradul de cultură este determinat de puterea oamenilor asupra naturii ambiante și asupra propriei lor naturi, iar gradul de civilizație este determinat de puterea oamenilor asupra raporturilor dintre ei. Nivelul de civilizație depinde deci de nivelul cultural. Orice victorie culturală a oamenilor asupra naturii înseamnă și posibilitatea unui spor de civilizare a raporturilor dintre ei. Inventarea avionului a micșorat nu numai distanța dintre oameni și locuri, ci și distanța dintre oameni și oameni. Un produs bine făcut nu este numai cultură, adică o izbîndă asupra naturii, ci și civilizație, adică o realizare a grijii față de ceilalți.

Civilizația este modul în care se comportă oamenii unii față de alții, în general, dar, în special, modul în care se comportă ei în viața «civilă». Există, evident, o legătură între aglomerarea oamenilor în cetăți și gradul lor de civilizație, între concentrarea lor în orașe și urbanitatea lor. Civilizat, urban, politicos sînt adjective care derivă din același substantiv: oraș. Este lesne de înțeles de ce locurile cu o densitate mai mare de oameni au mai multă nevoie de civilizație decît locurile unde oamenii sînt mai rari și prilejurile de a se stingheri reciproc mai puține. Cînd vecinii se află la o depărtare de zeci sau chiar de sute de metri este mai puțin important dacă trîntești ușile, dacă vorbești tare, dacă pui radioul la maximum sau bați covoarele la ore nepotrivite.

Cu toate că apar, ca atare, abia de la un anumit stadiu al dezvoltării sociale, cultura și civilizația sînt de la început cele două dimensiuni fundamentale ale oricărei societăți. Nu există societate incultă și necivilizată. Nu pot exista decît societăți în care cultura și civilizația sînt mai mult sau mai puțin înapoiate. În sens strict, orice societate are un minimum de cultură și de civilizație. Culturii sălbatică, în care raționalul nu s-a diferențiat încă de viața pragmatico-afectivă, îi corespunde civilizația sălbatică, în care individualitatea nu s-a diferențiat încă de societate, în care «eu»-l nu s-a desprins încă din «noi». Unei culturi înaintate, în care viața pragmatico-afectivă este din ce în ce mai controlată de rațiune, îi corespunde, sau cel puțin poate și trebuie să-i corespundă, o civilizație înaintată, în care societatea asigură fiecărei individualități o libertate crescîndă de creație și de decizie. Civilizația implică respectarea celuiilalt, cu gusturile sale artistice, vestimentare și capilare, dar mai presus de toate, respectarea punctului de vedere al celuiilalt. Preopinental nu este neapărat un adversar; el poate deveni un colaborator. Înțelesul cuvîntului «hostis» a evoluat de la «dușman» la «oaspete»...

Limbajul curent a înregistrat înaintea teoreticienilor distincția dintre cultură și civilizație: cînd cineva ne deranjează îi spunem «fii, te rog, civilizat!», nu «fii, te rog, cult!»...

¹⁾ Folosesc termenul «sălbatic» în opoziție cu «domestic», nu cu «blînd».

de Petru ISPAS

„VREAU“

Am primit zilele trecute o scrisoare de la un foarte bun prieten, cunoscut cu mulți ani în urmă la Uricani. Eram după douăsprezece ore de șut. Obosiți, epuizați, flămînzi, abia ne tiram picioarele prin galerie pînă la gura pușului. Pe el îl aștepta, la căminul burlicilor, un pat tare dar care i se părea atunci o minune dumnezeiască. Pe mine, redactorul șef al ziarului «Tinărul miner», cu un interviu. La plecare îmi dăduse întrebările dactilografiate: 1) «Ce gîndește un miner cînd iese din șut?» (Cum să ajungă mai repede în pat, să doarmă, pentru că a doua zi o lua de la capăt.) 2) «Ce visează un miner?» (Nu visează, doarme ca un butuc și sforăie.) 3) «Ce-și dorește un miner cînd încheie șutul?» I-am dat să citească între bările. A început să ridă, le-a rupt și, aruncînd bucățelele de hirtie a spus niște vorbe pe care eu nu le pot reproduce aici.

Priveam scrisoarea și mă gîndeam, nu fără nostalgie, cît m-am chinuit să scriu interviul acela care, bineînțeles, nu a fost publicat.

Ce-și dorea un miner? Nu la ieșirea din șut, ci întotdeauna în fiecare zi, în fiecare ceas? Răspunsul pe care orice miner ți-l dădea atunci, ca și acum, era cuprins într-un singur cuvînt: cărbune.

Ce visa un miner? Nu cînd dormea rupt de oboseală, ci întotdeauna: munți de cărbune.

Ce-și dorea un miner? Nu cînd «încheia» șutul, ci întotdeauna tot cărbune. Cît mai mult cărbune, pentru că atunci acesta era vital pentru țară.

Și o spune firesc, sincer, cinstit, fără teamă că vorbele lui vor fi taxate drept lozinci.

La toate astea m-am gîndit citindu-i scrisoarea, pe care, c unele mici abrevieri, o reproduc:

«...Nu înțeleg cum au apărut acești oameni, cum de s-au putu forma cu o asemenea mentalitate. Nu știu să spună decît «vreau» nu știu decît să pretindă, și cînd le ceri să facă lucrul pentru care primesc salariul, te privesc ca pe un dușman personal.

Au venit în întreprinderea noastră patru băieți și o fată, proaspeți absolvenți. Patru din ei, între care și fata, s-au apucat seric de treabă. M-au rugat să-i păsuiesc cîteva luni; ei vor face tot ce pot să nu fie multe, dar trebuie să învețe. Nu teorie, ci practică, adică ceea ce n-au putut învăța în facultate. «Să fim și muncitori, și se de echipă, și maștri, și subingineri. Asta ca să putem fi apoi buingineri». Au spus-o fără emfază, profund cinstiți cu ei însșiși și imi ardea buza după ingineri. Dar i-am înțeles. La urma-urmei, era vina lor. Cel de-al cincilea este cu totul alt fel. Nu m-a supărat refuzul lui de a parcurge drumul propus de colegi. Nu avea obligația asta. Postul pentru care a fost repartizat l-a primit. M-a supărat m-a durut lipsa lui de înțelegere, avalanșa lui de pretenții. Trebu să stea în același birou cu maestrul secției. Nici n-a vrut să aud «Singur, eu sînt inginer, sînt om de concepție... Nu mă pot concentra. O persoană străină mă deranjează». Și l-a scos, iar în cîte zile biroul maestrului era de nerecunoscut: au apărut două foto și o măsuță joasă, covor de lină, cîteva tablouri, o bibliotecă și care-ș-a umplut-o cu cărți aduse de acasă, o planșă. Pe pervaz ferestrei, două vase cu flori într-o parte, iar în cealaltă tot trebuie pentru cafea. Și a început să-și invite colegii, și s-au încișuitele... Mă stăpîneau greu să nu izbucnesc. Îi vizitasem într-o seară biroul: o ordine perfectă, iar cărțile din bibliotecă mă făc să-l privesc o vreme cu alți ochi.

Și el bea cafea.

Au trecut cîteva luni bune. Colegii lui, priviți nu fără o ușoară ironie în primele zile, începuseră să-și cîștige un prestigiu solid bazat pe munca lor.

El făcea cafea.

A aflat că am obținut pentru colega lui o garsonieră. A făcut un scandal de nedescris, ținîndu-mi o prelucrare despre grija față de specialiști, despre generația tînăra de intelectuali care... L-a dat afară din biroul meu și am dispus ca maestrul să-și reia locul. Omul ăsta bătrîn îi făcea și munca lui. Acum s-a mutat la club.

Și acum, despre ajutor. S-a discutat cu el la comitetul U.T.C. sindicat, în secție, au discutat colegii lui de nu știu cite ori.

Dar el bea cafea.

Poate că nu-ți scriam. Dar ieri a venit la mine și mi-a cerut cu tupeu formidabil să fac ceva și să-i majorez salariul. Nu înțeleg, să cîștige mai puțin decît colegii lui...

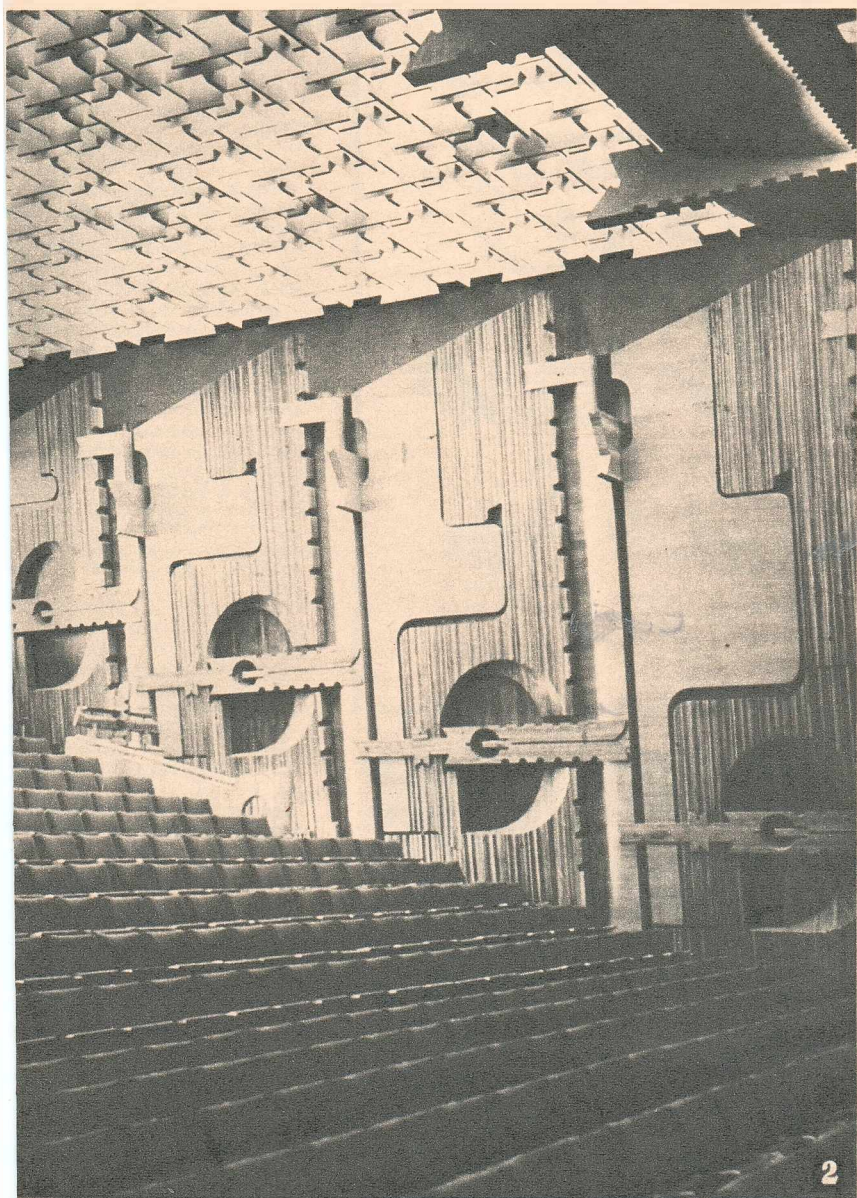
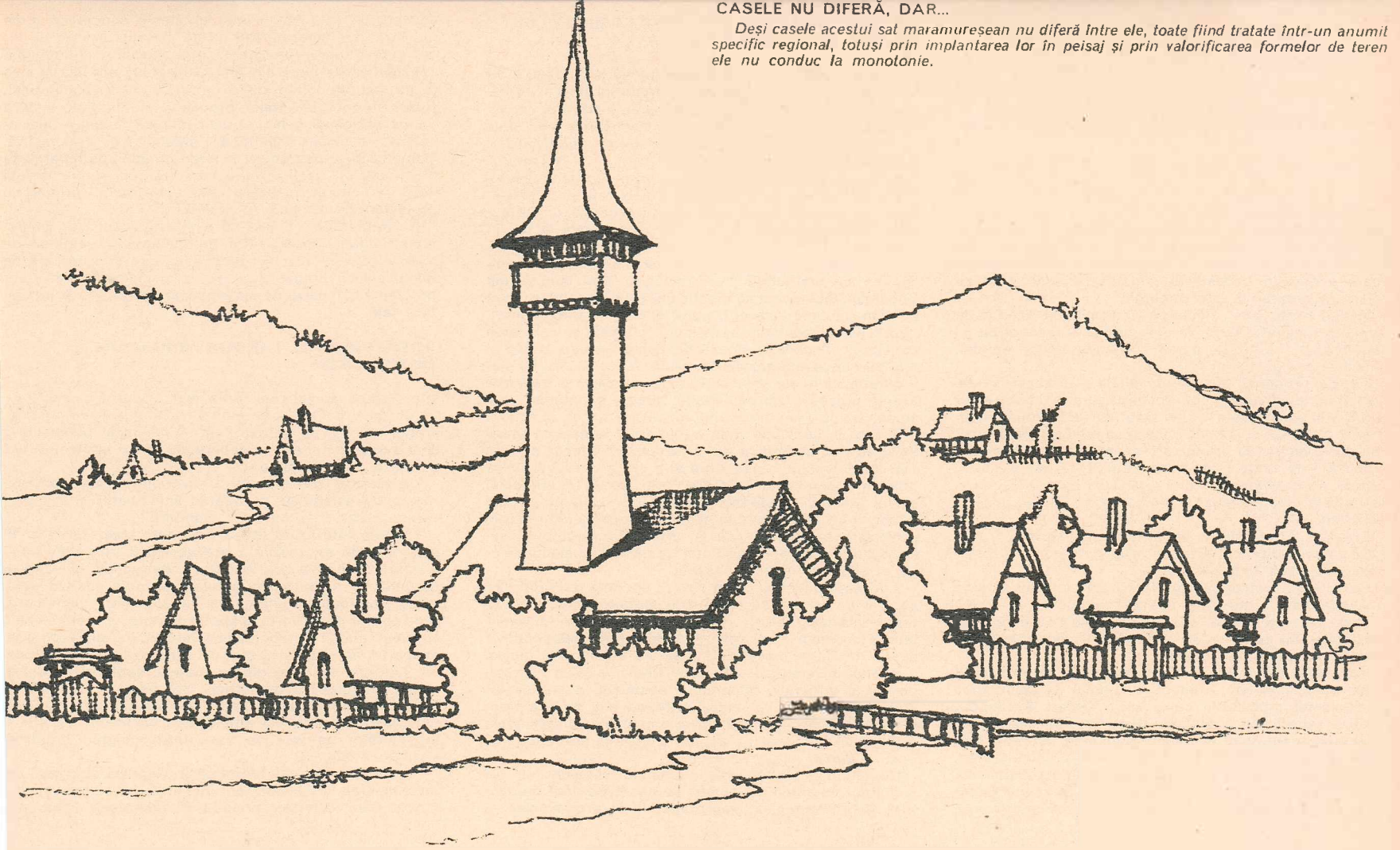
Nu știu ce să fac cu el, pentru că nu e prost, pentru că știe carte...

Ce să faci cu el? Suflecă-ți mîneca la cămașă pînă sus, pînă acolo unde ai cicatricea. Îți amintești? O ai de la briceagul lui Mocan. Te-a lovit pentru că l-ai forțat să muncească. Cînd a venit miliția să-l ridice pentru tentativă de crimă, te-ai opus; cînd au vrut să dea afară din mină, te-ai opus; iar cînd ai plecat tu din mină, l-ai lăsat pe el șef de brigadă în locul tău. Mai ai briceagul? Ți l-a făcut cadou în gară la Petroșani. Era un pește de metal. Eram mai priceput atunci să lucrăm cu oamenii? N-aș crede.

Dar poți să-l dai și afară. E dreptul tău și ai toate argumentele necesare să o faci.

CASELE NU DIFERĂ, DAR...

Deși casele acestui sat maramureșean nu diferă între ele, toate fiind tratate într-un anumit mod specific regional, totuși prin implantarea lor în peisaj și prin valorificarea formelor de teren ele nu conduc la monotonie.

EXCES DE ZEL

Faptul că putem trata un hol de instituție cu elemente decorative funcționale amintind arhitectura din lemn a casei de țară este evident. Din păcate, excesul de zel uneori îngreuează și îngroașă intenția, și, o dată cu ea, însăși realizarea (holul Casei de cultură din Suceava — foto 1). În schimb, în tratarea interiorului aceleiași case de cultură detaliile, prelucrate, ale arhitecturii noastre populare amintesc în mod fericit îmbinările din lemn și încrustările (foto 2).

ORASUL ȘI SATUL DE MÎINE SE NASC AZI

„DIALOG CU ARHITECTURA“
ÎN PRAJMA CONFERINȚEI PE ȚARĂ
A UNIUNII ARHITECTILOR

de arh. Raul NEGRU - desenele autorului

ORASUL SI SATUL DE MIINE SE NASC AZI

DE CE REORGANIZAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR DE ARHITECTURĂ?

Această reorganizare are ca elemente principale, după cum se știe, repartitia pe întreg teritoriul țării a învățămîntului de arhitectură — prin crearea a trei noi centre, la Iași, Timișoara și Cluj — și introducerea unei trieri suplimentare a studenților după trei ani de studii, ceea ce duce la creșterea exigenței.

Măsurile sus-menționate apar ca o consecință firească a dezvoltării continue a centrelor orășenești și sătești în România socialistă, ele constituind totodată un stimulent indispensabil arhitecturii și urbanismului la noi în țară. Pînă în prezent, principiile de bază ale învățămîntului de arhitectură erau predate exclusiv de cadrele didactice ale Institutului de arhitectură «Ion Mincu» din București, făcîndu-se abstracție de faptul că existau cadre pe plan regional care ar fi putut aduce un prețios aport, izvorit din diversitatea experiențelor locale și care ar fi constituit o sursă prețioasă de soluții variate, poate și mai valoroase, legate de viața practică, locală. Astfel s-ar fi putut evita unele soluționări «mecaniciste» în sistematizarea orașelor Iași sau Piatra Neamț, soluționări care au condus la o anumită depersonalizare a acestor centre.

Trăirea în condițiile vieții locale a dat totdeauna rezultate pozitive în munca de proiectare. Exemplu evident este noul oraș Suceava, care și-a putut desăvîrși unele obiective reprezentative numai prin faptul că arhitectul șef al orașului a părăsit Bucureștiul și, luînd contact direct, zi de zi, cu viața și specificul local, a imprimat în proiectare caracterul local al arhitecturii moldovenești, îmbogățind-o cu prelucrări sub formă cultă a elementelor de arhitectură moldovenească.

Aceasta nu face decît să vină în sprijinul teritorializării școlilor de arhitectură, care prin atribuțiile sale practic-organizatorice și prin evidențierea de noi cadre universitare va contribui la îmbogățirea și diversificarea soluțiilor ce se vor da în problemele afectînd direct viața locală.

În plus, diversificarea în două trepte va situa pe categorii mai concrete valoarea profesională a arhitecților diplomați. Aceștia vor putea astfel acționa în viața practică pe măsura posibilităților și a calităților profesionale reale și nu numai pe baza celor anticipate prin obținerea unei diplome.

Nu puține au fost cazurile în care efortul studenților s-a limitat la obținerea unei medii de absolvire, fără preocupare pentru complexitatea pregătirii lor profesionale, și

aceasta datorită mentalității create în sensul că după obținerea diplomei nimeni nu se mai interesează de nivelul pregătirii profesionale a arhitectului cu diplomă.

Experiența a scos din plin în evidență această lacună decurgînd din lipsa de diversificare a învățămîntului. Rezolvarea importantelor probleme practice ale vieții a impus principiul selecției de cadre cu pregătire mai avansată, necesare soluționării sarcinilor de perspectivă. Totodată s-au preconizat și noile principii de repartizare a arhitecților, de la nivelul orașului pînă la comună și sate, în vederea realizării unui echilibru al forțelor de proiectare pe întreg teritoriul țării.

Nu trebuie omis faptul că pînă în prezent «magnetismul» Capitalei lipsea restul țării de circa 80% din cadrele specializate, munca lor fiind asigurată în provincie de tehnicieni cu pregătire medie, puși uneori în fața unor probleme complexe de sistematizare cărora nu le puteau face față.

PREFABRICARE + INDUSTRIALIZARE = MONOTONIE?

În ceea ce privește aplicarea pe scară largă a construcției de serie, bazată pe elemente prefabricate și industrializate, temerile ce se exprimă cu privire la perspectiva unei monotonii și a unei depersonalizări a arhitecturii se dovedesc a fi neîntemeiate.

Proiectarea creează tipuri diversificate de panouri, care pot fi asamblate pe diferite «modulări», și în acest caz nu poate fi vorba de o monotonie.

Trebuie înlăturată ideea prin care monotonia ar fi o rezultată exclusivă a prefabricării, ea putînd apărea perfect de bine chiar în cazul construcțiilor din zidărie portantă. În definitiv, ce varietate prezintă ansamblurile lotizate de locuințe ieftine din Tei sau Vatra Luminoasă și de ce s-ar putea vorbi despre o monotonie în ansamblul Drumul Taberei sau Floreasca-Parc? Chiar dacă am lăsa deoparte faptul că sistemul de construcție în serie este un imperativ de conjunctură, trebuie subliniat că acest sistem nu creează monotonie atît timp cît în tratarea plasticii de fațadă se utilizează o gamă cît mai variată de materiale de finisaj, iar amplasarea volumelor «in situ» înconjurător se face pe baza unei integrări organice cît mai variate.

Nimeni nu contestă faptul că în Capitală și în țară, la început, s-au «mobilat» fronturile arterelor cu așa-numite blocuri-bară, aliniate, creîndu-se monotone «culoare»

Întregul peisaj al țării se îmbogățește zilnic cu noi realizări, începînd cu luminoasele cartiere de locuințe și pînă la marile complexe industriale. Așezări urbane noi amplifică geografia țării, iar vasta campanie de sistematizare a orașelor lovește în conservatorismul local ce refuza racordarea la contemporan.

Mediul rural, grav afectat de calamitățile abătute în primăvară asupra țării, va fi — parțial — reconstruit și sistematizat, pentru a putea răspunde noilor condiții specifice socialismului.

Aceste probleme — și multe altele — urmează să fie dezbătute la apropiata Conferință pe țară a Uniunii arhitecților. În acest context s-au făcut auzite în ultimul timp o serie de păreri și rezerve în ceea ce privește plastică și, mai ales, varietatea arhitecturii ce ar rezulta ca urmare a aplicării pe scară largă a construcției de serie, atît în mediul urban cît și în cel rural — la acesta din urmă considerîndu-se afectat însuși «specificul» arhitecturii noastre populare.

Există o monotonie a construcției de serie?

Se poate realiza o arhitectură urbană, cu accente românești, specifică timpului nostru?

Construcția prefabricată aplicată la sate va putea asigura o continuitate arhitecturii noastre populare?

Legat de cele de mai sus, ce aport va aduce reforma învățămîntului superior de arhitectură în proiectarea legată de viața practică locală?

Iată cîteva din întrebările pe care le-am adresat unor cadre de specialitate, arhitecți cu munci de răspundere în domeniul proiectării: conf. univ. **Traian Stănescu**, arhitect șef adjunct al orașului București, **Mircea Dima**, directorul Institutului «Proiect»-București, **Stelian Dođiță**, din cadrul DSAPC județean Ilfov, și **Viorica Curea**, membră permanentă a Consiliului tehnico-științific din cadrul Consiliului Popular Municipal al Orașului București, ale căror păreri le-am sintetizat în cele ce urmează.

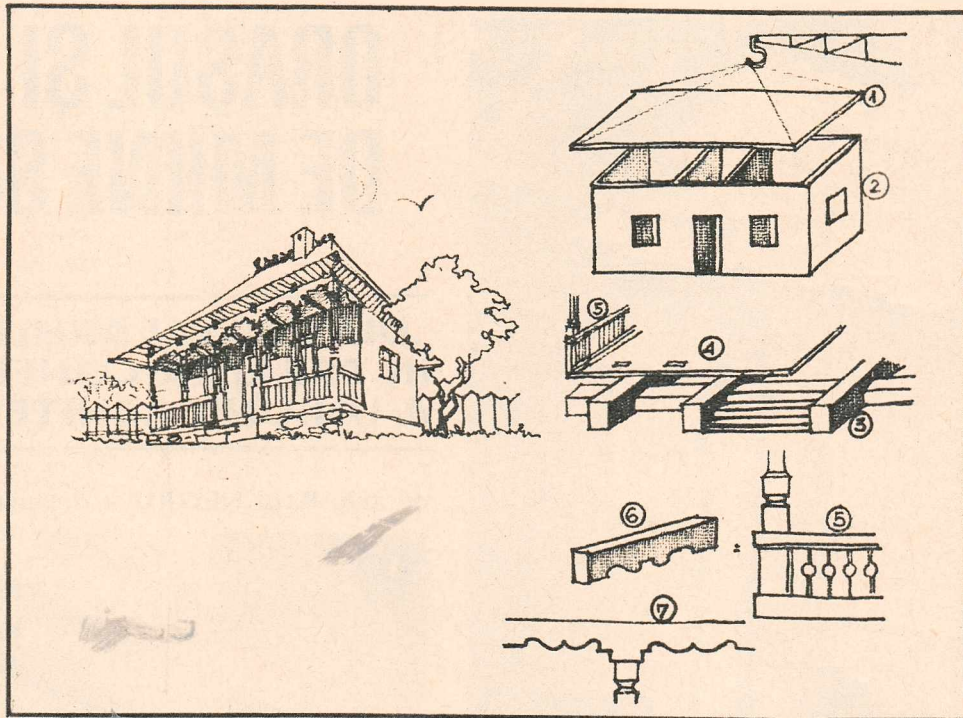
«SECRETUL» VARIETĂȚII ARHITECTURII

Din punctul de vedere al formației, satele românești sînt de două tipuri: cele formate «spontan» însă utilizînd condițiile naturale ale terenului și cele organizate de-a lungul unor căi de acces și legătură, care favorizau schimburile comerciale între diferitele regiuni. Și într-un caz și în celălalt, deși arhitectura fiecărei locuințe în parte era practic identică pe regiuni, așezarea lor variată pe teren excludea monotonia. Acesta este un element esențial care trebuie reținut și care pledează pentru introducerea largă a prefabricării și a utilizării elementelor de serie, industrializate.

Monotonia nu decurge din repetarea unor elemente identice, ci din modul lor uniform de amplasare. Modalități variate de amplasare conduc necondițional la varietate în ansamblu. Acest adevăr nu este limitat la arhitectura rurală, ci pe deplin verificabil și în marile orașe. Să dăm un singur exemplu: orașul nou «satelit» Tapiola din Finlanda; acolo 25000 de oameni locuiesc în case similare din punct de vedere arhitectonic, frumusețea ansamblului decurgînd din varietatea modurilor de amplasare și a încadrării lor în peisaj.

ARTA POPULARĂ ÎN ARHITECTURA CITADINĂ

Pardoseli de marmură și mozaic în centrele urbane în care detaliile ale covorului românesc își dau întîlnire cu elemente decorative ce ilustrează specificul de viață și activitate regională constituie o modalitate de includere a artei populare în viața orașului. Ele pot reprezenta totodată o originală «carte de vizită» a profilului economic al regiunii respective.

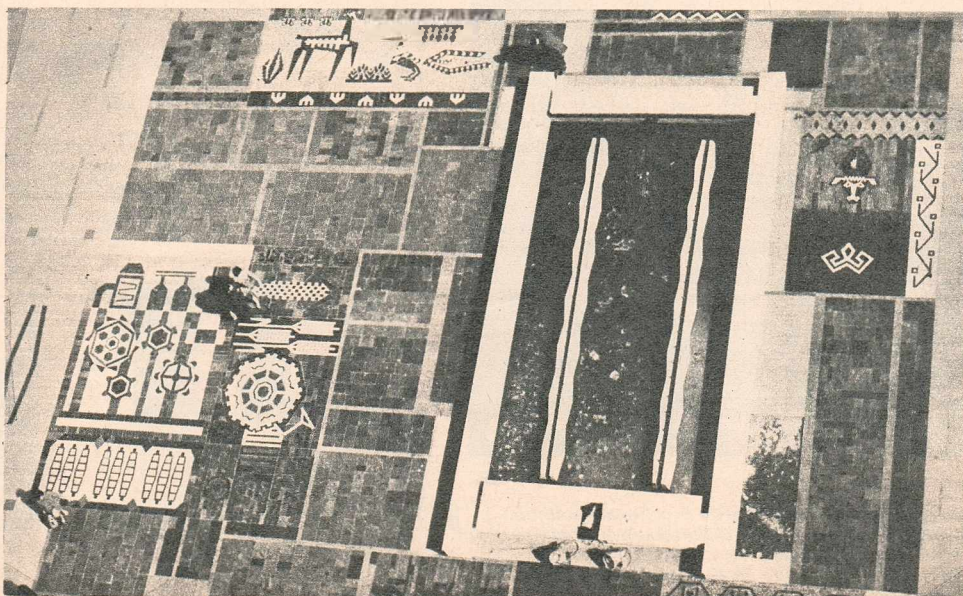

PREFABRICATELE «CĂRȚILE DE JOC» ȘI ARHITECTURA POPULARĂ

Pentru a înțelege mai bine posibilitatea construirii prefabricate a locuinței sătești, să ne întoarcem o clipă cu ochii minții la vîrstă copilăriei, cînd construim căsuța din cărți de joc. Elementul «spațial» — casa propriu-zisă (2) — poate fi în întregime livrat pe șantier, prefabricat și chiar cu țîm plăria montată. Plafonul (1) este și el prefabricat, ca și pardoseala (4), care servește și de prispă. Totul se montează pe elementul de fundare (3) constituit din grinzile de beton armat. Pizia, pe limarul și grinzile de cerdac (7, și 6) se assemblează ulterior, fiind executate în serie, din lemn. La acestor elemente asamblate li s adaugă acoperișul din lemn, care nu poate fi prefabricat, deoarece cea mai mare revenind însă — după cum reiese și din schița de mai jos — elementelor de mai serie.

Studiile efectuate în prezent privesc și posibilitatea extinderii cu ușurință pe viitor a locuinței, în funcție de mărirea eventuală a familiei — ceea ce nu se poate realiza la vechile locuințe.

Această «căsuță din cărți de joc» nu poate fi comparată, din punct de vedere al rezistenței, cu cea a copilăriei noastre, și deși la construcția ei se utilizează din plin prefabricatele specifice arhitecturii populare, este o nimic știrbit.

de Emanuel VALERIU

NU VĂ (MAI) CRED!

Am citit, desigur cu interes, ce se întâmplă cu voleiul nostru feminin: luările la cuvânt (serioase, documentate), ideile noi care s-au produs cu prilejul respectiv, și m-a emoționat grija care se arată unui sport ajuns, pe latura sa feminină, la un grav impas.

Am citit, dar n-am mai crezut. Ce anume? Iată.

Despre carențele de natură morală ale formației noastre reprezentative cei inițiați, dar și opinia publică în general, mai avuseseră ocazia să aflu, cu multe luni de zile în urmă, când nu numai organul de specialitate «Sportul», dar și cronicarul din Iași, Mircea Radu-Iacoban, aduseseră la lumina zilei fapte nedemne săvârșite de tineretele noastre aspirante la gloria sportivă internațională. Un antrenor, V. Surugiu, cunoscut drept un om serios și competent, fusese schimbat din funcția sa de conducător tehnic al lotului respectiv. Măsurile luate atunci au stat însă sub semnul ciunt al nehotărârii celor care le deciseră, apărind mai mult drept niste sprietorii pentru copii cuminți (așa cum nu dovediseră a fi fost jucătoarele de volei). Explicația mi se pare simplă: la orizontul competițional stăteau Campionatele mondiale din Bulgaria, și acolo, cele chemate la judecată, urmau totuși să ne reprezinte. Nu atac aci clemența, ci lipsa de principialitate, deoarece nu pentru prima oară măsurile disciplinare sînt călîi, în loc să cauteze, fiindcă se ține seama de fiecare dată de așa-numite «interese majore», înțelegîndu-se prin asta viitoare rezultate. Nu se pricepe, odată pentru totdeauna, că un om marcat de tare morale nu se poate corija de la caz la caz și că, oricum, un astfel de exemplar nu trebuie să primească sarcina de a deveni reprezentantul unor mase de sportivi, mai cu seamă atunci cînd aceștia știu foarte bine că ei sînt roși ori măcar păliți de vedetism, imoralitate, cupiditate, de practici antisportive etc. Dar slăbiciunea bolnavă, tipică pentru anumite eșaloane de conducere în cluburi, federații, dar și dincolo de ele de a ceda în fața unor fapte reprobabile din dorința «de a nu slăbi» echipa s-a manifestat de atîtea ori și, de fiecare dată, rezultatele așteptate nu s-au produs. Să ne reamintim despre îngăduința cvasigenerală față de abaterile unor fotbaliști ca Iancu, Boc, Mureșan (pentru a-i pomeni doar pe cei asupra cărora justiția și-a spus cuvîntul), de suspendările (în mai toate sporturile) formale, făcute pe perioade de inactivitate sau la care se revenea atunci cînd era nevoie ca cel pedepsit să «ajute» formația. Să ne aducem amînte și de protestele pe care le-a stîrnit, la vremea respectivă, dezvăluirea publică a drogajului, practicat de către unii sportivi români («ce vreți, tovârși, am rămas singurii care nu ne dopăm», ziceau atunci unii, iar alții doreau să ne facă să credem că medicii și antrenorii loturilor respective nu cunoscuseră nimic din cele întimplute etc.), și atunci vom înțelege mai ușor că dacă astfel de fapte se mai petrec și astăzi, vina nu cade exclusiv în sarcina sportivilor respectivi ci și în aceea a conducătorilor de cluburi și asociații, a activiștilor din federații etc.

Sanctiunile date unor sportivi nu trebuie să-i distrugă, să le blocheze cariera, evident; ele se cer a fi în primul rînd educative, dar asta nu înseamnă o conspirație între cei care pedepsesc și cei care sînt pedepsiți. Dar, de obicei, așa se întimplă. Și unii, și ceilalți știu că totul se face de ochii lumii și că de fapt lucrurile se vor aranja. Conspirația aceasta reprezintă cel mai odios filon de imoralitate și el îi poate într-adevăr vesteji pe viață pe toți cei care participă la ea.

Iată de ce acum, cînd știm că echipa feminină de volei s-a făcut și ne-a făcut de ris la mondialele din Bulgaria, cînd, pe lîngă cele scrise după terminarea competiției, se mai cunosc și alte multe «amănunte» (că antrenorul și doctorița lotului nostru au insistat pe lîngă cercetătorii laboratorului antidoping s-o «ierțe» pe cea care «păcătuse»), ne vine foarte greu să mai credem în eficiența măsurilor anunțate. Și asta pentru că, așa cum observase cineva nu chiar străin de ceea ce se petrece în sportul nostru, dacă fetele ar fi ocupat locul trei, să zicem, la mondiale, ori măcar pe-al 4-lea, atunci, fără nici un fel de dubiu, n-am fi asistat la ședințe moralizatoare, n-am fi fost invitați să luăm cunoștință de neregulile petrecute acolo și totul ar fi fost bine merți, pînă data viitoare. Pentru că, în astfel de cazuri, este imposibil să nu existe o DATĂ VIITOARE.

De aceea, zic, imi pare rău, dar nu vă mai cred! Că eu nu vă mai cred, n-ar fi prea grav. Dar s-ar putea să nu vă mai creadă nici alții. Sportivii de pildă...

de blocuri. Acestea este cazul, de pildă, pe unele porțiuni ale Șos. Mihai Bravu, realizate în urmă cu zece ani. Atunci s-a considerat ca o sarcină de primă importanță mascarea fondului construit existent, care prezenta un aspect total necorespunzător participării la o arteră principală.

Dacă însă în amplasarea blocurilor se ține cont de cadrul înconjurător, monotonia dispăre, chiar dacă blocurile sînt similare și dacă variația lor s-a făcut numai prin culori, compunîndu-se cu volumele existente în zonă. Un exemplu concludent îl constituie ansamblul Floreasca-Parc, compus din șase blocuri similare amplasate aliniat, cu spații largi verzi între ele, tratate în culori diferite și compuse în legătură cu blocul «Automatică» și patinoarul, care întregesc ansamblul.

Ceea ce însă trebuie recunoscut este faptul că industria materialelor de construcție nu a ținut pasul cu proiectarea și nu s-a preocupat să asigure o gamă cit mai variată de materiale pentru finisaj.

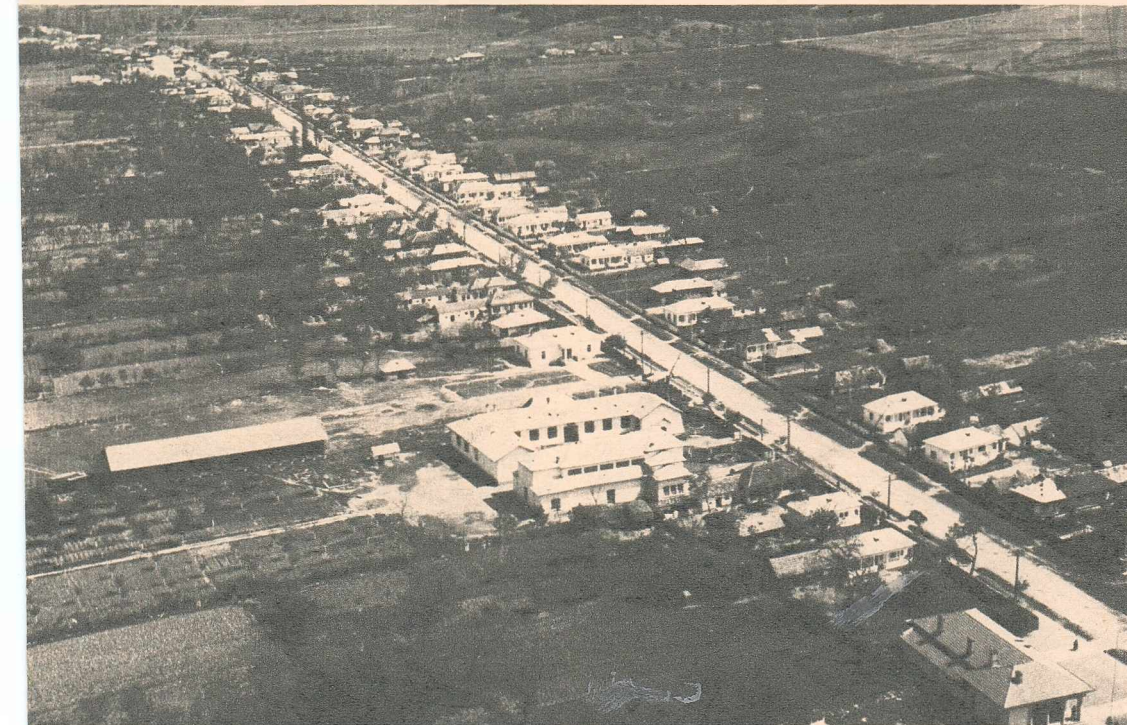
De pildă, se poate oare considera că un placaj ceramic asigură el singur o varietate? Evident că nu.

În această direcție, industria materialelor de construcție va trebui să facă pași mari înainte pentru ca alături de proiectare să demonstreze că prefabricarea și industrializarea nu numai că nu conduc la monotonie, ci asigură un proces de construcție în termene mult mai scurte, o productivitate a muncii sporită și un volum mult mai mare de realizări, de o mare diversitate plastică.

SPECIFICUL ARHITECTURII ROMÂNEȘTI RURALE RISCĂ SĂ DISPARĂ?

Cu ocazia reluării discuției asupra reconstrucției satelor și a unei sistematizări rurale pe baze noi, s-au manifestat rezerve atît în ceea ce privește crearea unei monotonii, cit mai ales asupra riscurilor ce apar în ceea ce privește dispariția «specificului» arhitecturii românești în mediul sătesc.

Trebuie arătat din capul locului că și în acest caz temerile sînt nejustificate. Nu vom descoperi continente noi arătînd că locuința de lemn din nordul Moldovei o găsim și azi în toată zona de nord a Moldovei, și totuși uezările rurale privite în ansamblul lor nu numai că nu sînt monotone, dar farmecă privirea prin varietatea trărării unor elemente de amănunt, cum ar fi: pazia, pâlînarul sau ciocrlanii, deși construcțiile în sine nu diferă între ele. Aceeași remarcă o putem face pe fiecare regiune în parte.

Satul se innoiește... Fotografia noastră prezintă un panoramic al comunei Băbeni, jud. Argeș

Trebuie însă observat modul în care țărănul, artistul anonim din popor, și-a plasat locuința în cadrul natural, urmărind și speculînd terenul și vegetația, și um și-a ornamentat casa. Deși avem exemple nenumărate de repetări ale unei aceleiași arhitecturii, iră ca prin aceasta să rezulte monotonie.

Trecînd la problema viitoarei sistematizări rurale, se pot desprinde două mari probleme ce comportă o deosebită atenție:

a) stabilirea vetrei satului;

b) reconsiderarea însăși a gospodăriei sătești, prin prisma noilor condiții apărute în viața rurală.

În primul caz va trebui învînsă tradiția, fără însă a se proceda mecanic la mutarea vetrei satului decît în cazurile speciale, recunoscute de populație ca prezentînd un pericol în eventualitatea unor viitoare calamități.

În ceea ce privește cel de-al doilea caz, tov. arh. Doță ne-a informat că s-au studiat în cadrul DSAPC un număr de 64 tipuri de gospodării și locuințe sătești, foloindu-se dimensiuni care să permită o mărire, în timp, a cîinței, atunci cînd necesitățile vieții o vor cere. Aceste surse de gospodării lasă posibilitatea aplicării oricărui stem constructiv de realizare.

În cazul utilizării de elemente industrializate, cum sînt pereții, planșeele sau pardoselile, ele nu pot fi utilizate cu nimic exprimarea «specificului» local a pitorescului regional.

Studierea și producerea elementelor decorative prin prefabricare vor putea asigura o gamă variată de elemente,

care care cu o manoperă redusă și fără utilaje speciale vor putea crea o plastică variată de fațade, constituind totodată elemente care să ajute în sens creator acțiunea de industrializare. Firește, aceasta nu va împiedica intervenția creatorului popular în asigurarea specificității și varietății decorației de finisaj, cum ar fi: coama învelitorii, parapetele la prispă etc.

În aceste condiții nu poate fi vorba decît de o «asănare» și o punere de acord cu viața a gospodăriei sătești, și nicidecum de dispariția «specificului» din arhitectura românească rurală.

ESTE POSIBILĂ O ARHITECTURĂ URBANĂ CU CARACTER SPECIFIC ROMÂNESC?

Iată una din problemele care au frămîntat gîndirea arhitecților noștri încă de la începutul secolului XX.

Ion Mincu, unul din iluștrii promotori ai unei noi arhitecturii urbane de inspirație populară, a susținut și dovedit cu fermitate că se poate realiza o arhitectură românească urbană. Construcția «Bufetului» de la Șosea este o dovadă a valabilității crezului său.

Pe aceeași linie, arh. Cerchez, Ciortan și Petre Antonescu au continuat strădaniile lui Mincu, ultimul dintre ei reușind unele lucrări deosebit de valoroase, cum sînt imobilul Băncii de investiții din str. Doamnei și cel al Consiliului Popular Municipal al Orașului București. Prin lucrările lor, ideea delimitării sferei de aplicare a arhitecturii românești numai la mediul rural s-a dovedit a fi neîntemeiată. Pe linia realizării unei arhitecturii românești contemporane s-au dat și indicații de către conducerea de partid și de stat că în proiectare să se facă apel și la valorile plastice ale arhitecturii românești, prelucrate într-o formă cultă și la scara orașului. Realizarea acestui deziderat — să recunoaștem, neurmărit îndeajuns de arhitecții noștri — implică o aplicare rațională și nu mecanică a elementelor de arhitectură românească, pentru a se evita două mari pericole: a) arhaizarea arhitecturii, ceea ce ar constitui o întoarcere în trecut și deci ruperea de actual, și b) «arhitectura de decor», atît de mult practicată de unii «novatori» ai proiectării dotărilor comerciale așa-zise «cu parfum local», rezumate la un prepeleac, cocoși, mobilier ars cu lampa sau basmale înnotate deasupra unei oale ceramice de gust dubios. Ambele «soluții» constituie imposturi și ele trebuie condamnate ca atare.

De altfel unul din interlocutorii noștri, arh. Mircea

Dima, directorul Institutului «Proiect»-București, nu consideră specific românesc numai aspectele decorative ale arhitecturii românești, și pe bună dreptate. Înseși volumele arhitectonice și materialele de construcție folosite pot conduce la un specific românesc contemporan, indiferent de zona unde se aplică, și pentru aceasta trebuie să se facă apel la specificul suprastructurii românești contemporane. Permanența unei singure imagini din trecut poate deveni «decorativism» în viitor, iar scenografia în arhitectură nu-și găsește nici un rost.

Așadar, există largi posibilități de creare a unei arhitecturii noi, românești, care să exprime noile înțelegeri contemporane ale nevoilor vieții, fără a se recurge la «tradiționalism». Faptul că acest lucru apare posibil atît în viața orașului cit și a satului confirmă necesitatea ca fiecare generație să aducă înțelegeri noi, proprii, ale fenomenelor complexe ale vieții. Problema necesității unei noi arhitecturii românești se situează astfel în evoluția firească a continuității, dar și a înnoirilor.

Apropiata Conferință pe țară a Uniunii arhitecților din Republica Socialistă România va căuta să dea răspunsuri mai ample tuturor acestor probleme și va trasa direcțiile și sarcinile ce revin arhitecților noștri. Sîntem convinși că proiectanții și urbaniiștii vor reuși să răspundă nobililor lor misiuni, creînd pentru noi, pentru generația noastră și pentru cele ce vor urma localități sănătoase, rațional dezvoltate și cu aspect specific realităților noastre românești.

PAULA PRENTISS este de câțiva ani una dintre cele mai solicitate actrițe ale Hollywoodului. Farmecul ei direct, grația cu care știe să treacă de la dramă la comedie au consacrat-o drept o autentică prezentă a filmului american. Anul acesta ea este vedeta unuia dintre filmele nonconformiste realizate peste ocean: Catch 22.

F film

«AURUL»

Filmul lui Damir Viatici-Berejnih are la baza scenariului o lucrare literară — romanul lui Boris Polevoi — relevînd, în felul acesta, frecvența constantă a unor preocupări artistice care au impus școala sovietică pe cel mai înalt podium al adaptărilor cinematografice. Șansa artistică a regizorilor sovietici în ecranizarea unor opere — aparținînd îndeosebi literaturii naționale — a fost desăvîrșită ori de cîte ori principiului transferului literaturii în film ei i-au opus pe acela al autocreării. Opera literară devinea mai degrabă un model inspirat decît unul supus imitării și re-prezentării, adică copierii decorative și preconcepute — ca în pictură — a unui produs artistic deja existent. «Aurul» însă s-a optat pentru principiul transpoziției, materialul faptic al pretextului literar fiind înstrăinat, parțial, domeniului de autocreare filmice. Periplusul eroilor de-a lungul a 600 de kilometri

TELEGRAME

- Curios, dar regizorii devin tot mai mult actori de cinema: ultimele exemple — Philippe de Broca, Yves Robert, Claude Berri și chiar Federico Fellini (ceasta apare în filmul său «Clownii»).
- În schimb Richard Burton și Clint Eastwood se lasă sează în regie.
- Marcello Mastroianni, care a fost considerat timp de deună drept amoretz latin nr. 1, a devenit ciudat datorită machiajului, desigur) și nu este cîtuși puțin

Enigmaticul pădurar din «Aurul» — Nikolai Kriucikov — prezență actricească cu adevărat de «prim-plan».

În «100 de carabine» Raquel Welch folosește, după împrejurări, arme oarbe — grația feminină — și arme de foc — carabina.

«100 DE CARABINE»

străbătuți înlăuntrul liniilor hitleriste, eforturile eroice de a supraviețui și de a salva un prețios tezaur apar fragmentar; afabulația este întretăiată de hiatusuri, faptele se succed episodic, disparat, sensul lîncezește; structura povestirii nu marchează modificări dramaturgice notabile. Evoluția personajelor se definește greu și numai pe cale ilustrativă, mai puțin artistică. De aici insistența decorului natural hărăzit să umple golurile între momentele desfășurării narațiunii. Eroii se pierd în interiorul decorului, ca într-o imensă catedrală, și ceea ce ne interesează nu mai este soarta lor ci arhitectura sublimă a pădurilor de mesteceni, vitraliile orbitoare ale zăpezilor și arpegiile, cam excesive, ale coloanei muzicale. Eforturile supraomenești ale personajelor sînt deconspirate, dincolo de ele întrezărindu-se jocul interpretativ — reușit — al actorilor.

Chiar dacă pe ecranele cinematografelor noastre ar fi rulat filmele: «Bonnie și Clyde», «Doi la drum», «Puțul nr. 3», «Psihanalistul președintelui», «Will Penny» — realizare notorie aparținînd lui Tom Gries — cîteva dintre succesele oarecum recente ale cinematografului din S.U.A., tot nu sîntem îndreptățiți să ne-am fi dumirit de ce, așa cum se susține aiurea, «problema principală a filmului american este încă scenariul» (Stephen Farber). Filmele citate extrase dintr-un clasament ad-hoc, infirmă existența oricărei problematice a genului scenaristic american, avertizînd, dimpotrivă, asupra revirimentului său artistic. Iată însă că pseudowesternul «100 de carabine» vine să confirme ceea ce apărea drept o falsă dilemă — problema scenariului. Tom Gries, autorul acestor «100 de carabine», paradoxal, unul dintre redutabilii promotori ai noii școli scenaristice americane, se face de astă dată mandatarul celor mai

plafonate clișee dramaturgice, clișee de care. aparțin studi...

puțin stînjenit. Astfel va apărea în filmul Scipione africanul.
● Serge Gainsbourg și Jane Bukin turnează în Iugoslavia filmul Romanța unui hoț de cai. Acțiunea se desfășoară în 1904 și povestește fantasticele aventuri întretăiate de gaguri și de scene de dragoste ale eroilor, printre care Yul Brynner, un șef de cazaci amator de cai și de fete frumoase, și Eli Wallach, șeful hoților de cai.
● Cîteva filme în reluare pe ecranele lumii ne stîrnesc

nostalgia cinematecii. Este vorba de Judex (1963) de Georges Franju, Pasiune fatală de Robert Siodmak, Omul liniștit (1952) de John Ford, Mandrin (1962) de Jean-Paul Le Chanois, Bufonul regelui (1955) de Norman Panama, în care apar actori renumiți: Sylva Koscina, Gregory Peck, Ava Gardner, Danny Kaye, John Wayne, George Rivière, Georges Wilson, Dany Robin.
● Și cîteva filme noi: Dumnezeu este cu noi, film

italian de Giuliano Montaldo, Mă numesc Mister Tibbs, film american de Gordon Douglas, cu Sidney Poitier, Domiciliul conjugal de François Truffaut, cu Jean-Pierre Léaud, Florile soarelui de Vittorio de Sica, cu Sophia Loren și Marcello Mastroianni, Catch 22, cu Alan Arkin, Orson Welles și Anthony Perkins, Doamna din automobil de Anatol Litvak cu Oliver Reed, Stéphane Audran, Jupiter de Jean-Pierre Prevost, cu Pierre Clémenti, Jean-Pierre Kalfon și alții.

de Constantin POPESCU

BRDECKA Jiri

Desenator, pictor, ziarist, prozator și scenarist cehoslovac, născut la Hranice (Moravia), la 24 decembrie 1917. Studiază istoria artelor la Universitatea din Praga și, după ce nazistii închid institutul, devine reporter, desenator și scriitor. În 1940 publică o culegere de povestiri satirice *Limonadový jar*, adaptată mai târziu de autor pentru teatru și film. Din 1943 lucrează ca desenator la Studioul de desene animate R. Dillenz (la Prag-Film), iar după eliberare face critică cinematografică la ziarul «Svobodne Noviny», colaborând și la «Studioul de desene animate cehoslovac» fondat în 1945. Începe o intensă activitate de colaborare cu mari creatori ai genului, ca: Jiri Trnka—Cadoul; *Scritorul la SS* (1946); *Privighetoarea împăratului* (1948); *Cîntecul preriei și Vechi legende cehe* (1949); Milos Makovec, Karel Mann, Ed. Hoffmann, Bretislav Pojar, Zdenek

Seidel, ș.a. Realizează personal, după scenarii proprii, filme de desen animat ca: *Dragostea și dirijabilul* (1948); *Cum a învățat omul să zboare* (1958); *Atențiune!* (1959); *Scufița noastră roșie* (1960); *Nu e televizorul de vină și Necunoscutul din fundul apelor* (1961); *Verva și rațiunea* (1962); *Litera M. și Găina prost desenată* (1964); *Bucuria dragostei* (în colaborare cu J. Trnka) și *De ce zîmbești, Mona Lisa?* (1966); *În pădure, la pîndă* (1967); *Răzbunarea* (1968); *Forța destinului și Metamorpheus* (1969-70). Talent prodigious, multilateral, J.B. colaborează la scenariile multor filme artistice cehe notorii ca: *Brutarul împăratului*; *Marea aventură*; *Cafeneaua de pe bulevard*; *A fost odată un rege*; *Capcana lupilor*; *Cînd vine pisica*. În sfîrșit, el realizează (în colaborare cu Oldrich Lipsky) lungmetrajul în culori parodia *Joe Limonada*, savuroasă satiră a filmelor western (1963).

BREJCHOVA Jana

Actriță de film cehoslovacă, născută la Praga, la 20 ianuarie 1940 J.B., care avea să contribuie prin farmecul și talentul ei la afirmarea internațională a noii cinematografii cehoslovace, a fost descoperită de regizorul Jiri Sequens pe cînd lucra ca vinzătoare într-o lăptărie pragheză. Era pe atunci o adolescentă de 13 ani, așa cum o cerea rolul din filmul *Piinea de plumb* (1954). De la an la an, de la film la film, J.B. devine, în ciuda sistemului «antistar» practicat în cinematografia ceah, o autentică vedetă, cu un tip de frumusețe nou și aptitudini dramatice deosebite, vădite cu prisosință în filme ca: *Dorința de Vojtech Jasny*; *Capcana lupilor* de Jiri Weiss sau *Principiul suprem* de Jiri Krejčík (film pentru care e distinsă cu marele premiu de interpretare la Locarno). J.B. turnează în patrie și peste hotare filme variate ca: *Vina* (V. Olmer); *Păianjenul de aur*; *Singe tînăr*; *Moralitatea d-nei Dulksa* (J. Krejčík); *Romanță la periferie*; *Stele de mai* (coproducție sovieto-ceah, de St. Rostački); *Visul căpitanului Loy* (R.D.G., de Kurt Mätzig); *Condamnați la viață*; *Labirintul inimii* (ambele de J. Krejčík); *Castelul din Gripsholm* și *Strada crapilor nr. 13* (ambele de Kurt Hoffmann — R.F. a Germaniei); *Cînd vine pisica și Pipele* (ambele de Vojtech Jasny); *Orizonturi verzi*; *Duminica, zi de odihnă*; *Dață o mie de clarinete* (primul musical ceah); *Curaj pentru fiecare zi* și *Întoarcerea fiului risipitor* (ambele de Ewald Schorm); *Fața pierdută*; *Rătăciră*; *Să nu-ți atingi soția nici cu o floare*; *Noaptea miresei* (Karel Kachyna); *Împușcături în ritm de 3/4*; *Maratonul*. Anul acesta J.B. apare în două noi filme: *O lună de miere diabolică* de Z. Podskalsky și *Domnilor, eu l-am ucis pe Einstein!* Sora actriței, *Hanna Brejchova*, mergînd pe urmele surorii sale, a cucerit o notorietate mondială cu un singur film: *Dragostea unei blonde* de Milos Forman. Cariera ei se anunță tot atât de strălucită și de fecundă. A turnat în ultima vreme cîteva filme despre care se vorbește: *Cum să scapi de Helena* (Vaclav Gajer); *Cea mai frumoasă vîrstă* (J. Papušek) și *Pe urmele singelui* (P. Schulhoff).

Walter

american de film, născut la Swampscott (Massachusetts), la 25 iulie 1894. Pentru mulți cinefili W.B. se confundă cu westernul însuși. Ei uită însă că acest remarcabil actor de compoziție, favoriz al unor cineaști ca Ford, Wyler, Hawks și Capra, a cărui prezență umbrește adeseori personalitatea protagoniștilor, este un mare interpret, capabil de performanțe dramatice demne de premiul Oscar (pe care l-a luat de altfel de trei ori, în 1936 pentru *Ispita*, în 1938 pentru *Kentucky* și în 1940 pentru *Texas*). Își începe cariera cinematografică după 30 de ani, în roluri comice, după ce făcuse politehnica la Cambridge, abordînd apoi orice personaj pozitiv sau negativ, în totdeauna concurat cu minuție, cu o mare doză de umanitate, de umor sec și fantezie personală. Așa l-am cunoscut în cei 40 de ani de carieră împliniți anul acesta, în cele peste 100 de filme jucate. Am putea oare alege dintre ele cîteva atunci cînd în toate a fost egal în perfecțiune? Vă mai amintiți de: *Noaptea nunții* (King Vidor), de *Tavernele din San Francisco* (H. Hawks), de *Mezalianță*, de *Tom Sawyer*, de *Sergentul York* și *My Darling Clementine*, de *Furie* (Lang) sau *Mlaștina* (Renoir)? Ultimul lui rol (1969) este în comedia *Support Your Local Sheriff?*, de Burt Kennedy

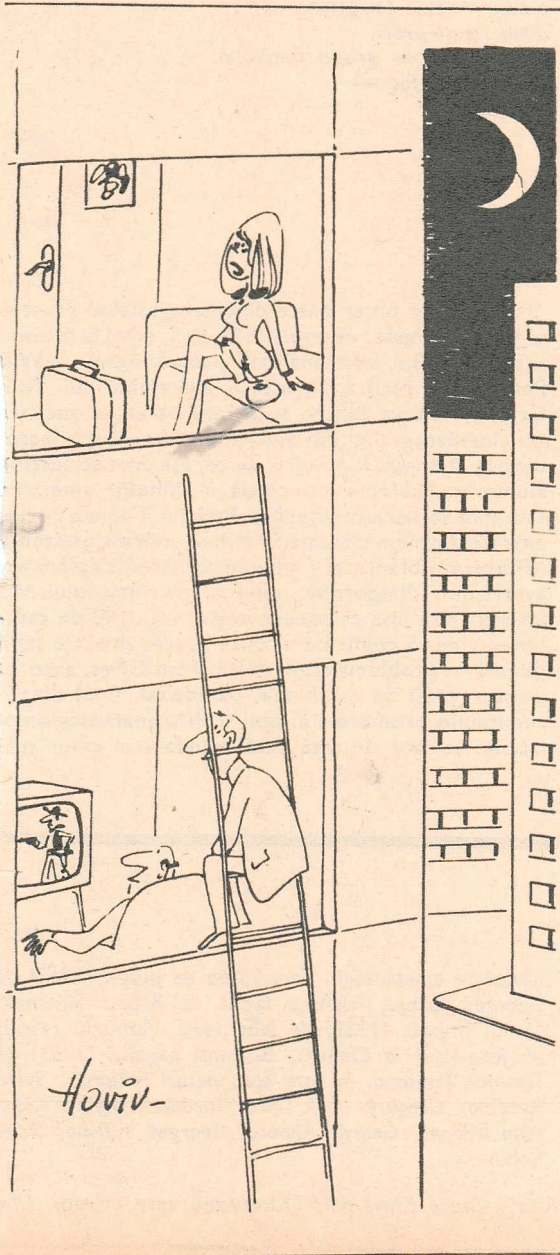

„100 DE CARABINE“

tombe și fapte neverosimile, aceleași situații hilare, amintind de o neseriozitate clovnerească, prezentate pe fundalul «specific» — istoric, sexy etc. Aportul celor trei actori — Jim Brown, Raquel Welch, Burt Reynolds — este doar publicitar, deoarece nici ei nu-și refuză capriciul jongleriilor. Și astfel deliciul spectatorului la «100 de carabine» este desăvîrșit; galeria își poate permite tifa fără a stîrni proteste. Adolescenții, avizi după povestiri aventuroase, au conștiința enormităților și gogoritelor la care asistă și fac haz de necaz, deși în cele din urmă ei vor salva gestiunea întreprinderii cinematografice București. În concluzie, o peliculă puerilă și răsunoscută, și un regizor — Tom Gries — care continuă să rămînă necunoscut iubitorilor de film.

UMOR FRANCEZ

RĂPIREA

de Felicia ANTIP

„DIAVOLUL ȘI BUNUL DUMNEZEU“

Este oare Jean-Paul Sartre «un oportunist dezinteresat, un rinocer superior», care «cedează istoriei, aleargă în urma ei, încearcă s-o ajungă» și de aceea «este totdeauna în întîrziere», așa cum susține Eugen Ionescu? Disputa se desfășoară undeva sus, deasupra capetelor noastre, între un mare scriitor nonconformist care a acceptat să fie membru al Academiei Franceze și alt mare scriitor nonconformist care a refuzat Premiul Nobel. Recitesc, în «Lumea» din 29 octombrie 1964, expunerea de motive a lui Sartre. N-a vrut să fie laureat Nobel, între altele, pentru că lui Mihail Șolohov nu i se atribuiseră încă suprema distincție literară. Între timp scriitorul sovietic a primit-o, dar Jean-Paul Sartre luptă azi pe alte baricade, situate, după părerea lui, pe poziții mai înaintate decît cele din 1964. Aceste baricade nu mai au vedere spre Stockholm.

Aici, pe pămînt, discuțiile se duc în jurul operelor, nu în jurul autorilor, deși nici Dumnezeu, nici diavolul nu ne-ar putea spune care este diferența. Poate pentru că nici Dumnezeu, nici diavolul nu există, așa cum vor descoperi, spre marea lor spaimă, Goetz și Heinrich. Cu alte cuvinte, nu există alibi. Omul este una cu opera lui și e deplin răspunzător de ea. Fiecare gest și fiecare refuz al gestului este o alegere. Eroul tuturor pieselor lui Sartre este încolțit de istorie, fie că încearcă să se plaseze deasupra ei, fie că încearcă să i se integreze. Autorul este obsedat de condiția de bastard, de blestemul care apasă asupra celor ce ar vrea să impună obediința față de forța conducătoare (numită biserică în cazul lui Heinrich și nobilime în cazul lui Goetz) cu slujirea celor conduși și veșnic trădați. Piesa «Diavolul și bunul Dumnezeu» este fals istorică. Răscoalele țărănimii germane din secolul al XVI-lea au fost alese ca fundal numai pentru că într-o epocă atât de tulbură sînt mai plauzibile răscucirile și sfîșierile unor persoane care mor de dorința de a înțelege istoria, de a nu se lăsa călcate în picioare de ea, de a o determina, de a o stăpîni. Conflictul este fals religios. A fi dușmanul lui Dumnezeu, sau discipolul lui, sau discipolul diavolului, e o convenție pe care o stabilești tu însuși, trișînd la zaruri, fabricînd miracole etc. Esențial rămîne faptul că, în orice ipostază a acestui joc de-a puterea sau de-a bunul Dumnezeu, în jurul tău, din vina ta, cu sau fără voia ta, vor fi striviți, vor muri cei în numele cărora sau de dragul cărora te prefaci că acționezi. Goetz, pe care Sartre — fără nici un menajament pentru ceea ce se numește caracterul, fie el chiar contradictoriu, al unui personaj — l-a purtat prin toate ipostazele raportului individualitate-istorie, sfîrșește prin a accepta rolul de «călău și casap» și făgăduiește: «O să le inspir groază, de vreme ce nu e alt chip de-a le purta iubire... Războiul ăsta trebuie făcut, și-l voi face!...» După cum, pe bună dreptate, au observat criticii, piesa ar putea începe de aici, de la ultima replică. Goetz a ales violența «necesară». Dar Sartre! Eugen Ionescu îi reproșează că «a făcut curte fiecărui tineret, pentru că a vrut să fie totdeauna *dans le coup*», adică împreună cu cei ce acționează. Astăzi subscris la cele mai violente acțiuni ale celui mai violent tineret. Nici confruntarea sa personală cu istoria n-a luat sfîrșit.

La televiziune s-a prezentat o piesă ancorată în concretu istoric. Victor Rebengiuc n-a fost Goetz al lui Sartre, omu bintuit de cumplitele furtuni ale unui orgoliu mai presus de fire, rob al voinței și al neputinței de a fi demiurg. Nu mai Virgil Ogășanu și Gina Patrichi au intuit sensurile replicilor lor în dezbaterile filozofice deghizate în piesă de teatru. Decorul, excepțional de frumos în limitele viziunii regizorale, ar fi putut lipsi dacă piesa ar fi fost tratată altminteri, dacă războaiele țărănești ar fi fost privite doar ca fundalul accidental al unor confruntări perpetue.

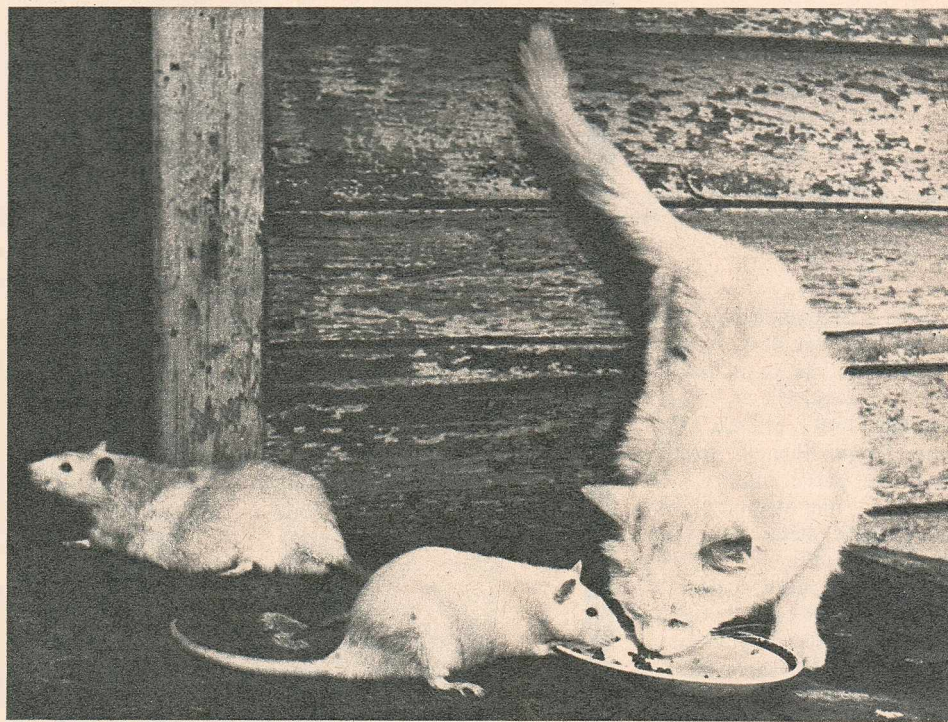
Am încercat să expun un punct de vedere. Punctul de vedere al Letiției Popa, regizoarea spectacolului, a fost diferit. Ar putea exista și alte puncte de vedere, dacă piesa ar fi fost prezentată în așa fel încît să fie văzută de telespectatori. Premierile teatrului secolului XX se desfășoară însă în ascuns de public, pe programul 2, inaccesibil majorității covîrșitoare a telespectatorilor. Cit despre bucurăstii și brașovenii, cîți dintre ei au rezistat oare ispitei unui film cu Ginger Rogers, prezentat de Ecaterina Oproiu Puțini, prea puțini sîntem cei ce i-am văzut pe diavol și pe bunul Dumnezeu.

● do de sus!

Înceastă cămilă din parcul zoologic de la Thoiry, aproape de Paris, pare să se epete cu totală convingere și dăruire, sub bagheta dirijorului Pierre Merle Portale.

Se pregătește oare să interpreteze în manieră proprie cântecul deșertului, după care duce dorul? Cine poate ști ce se petrece într-un suflet de cămilă... meloman?

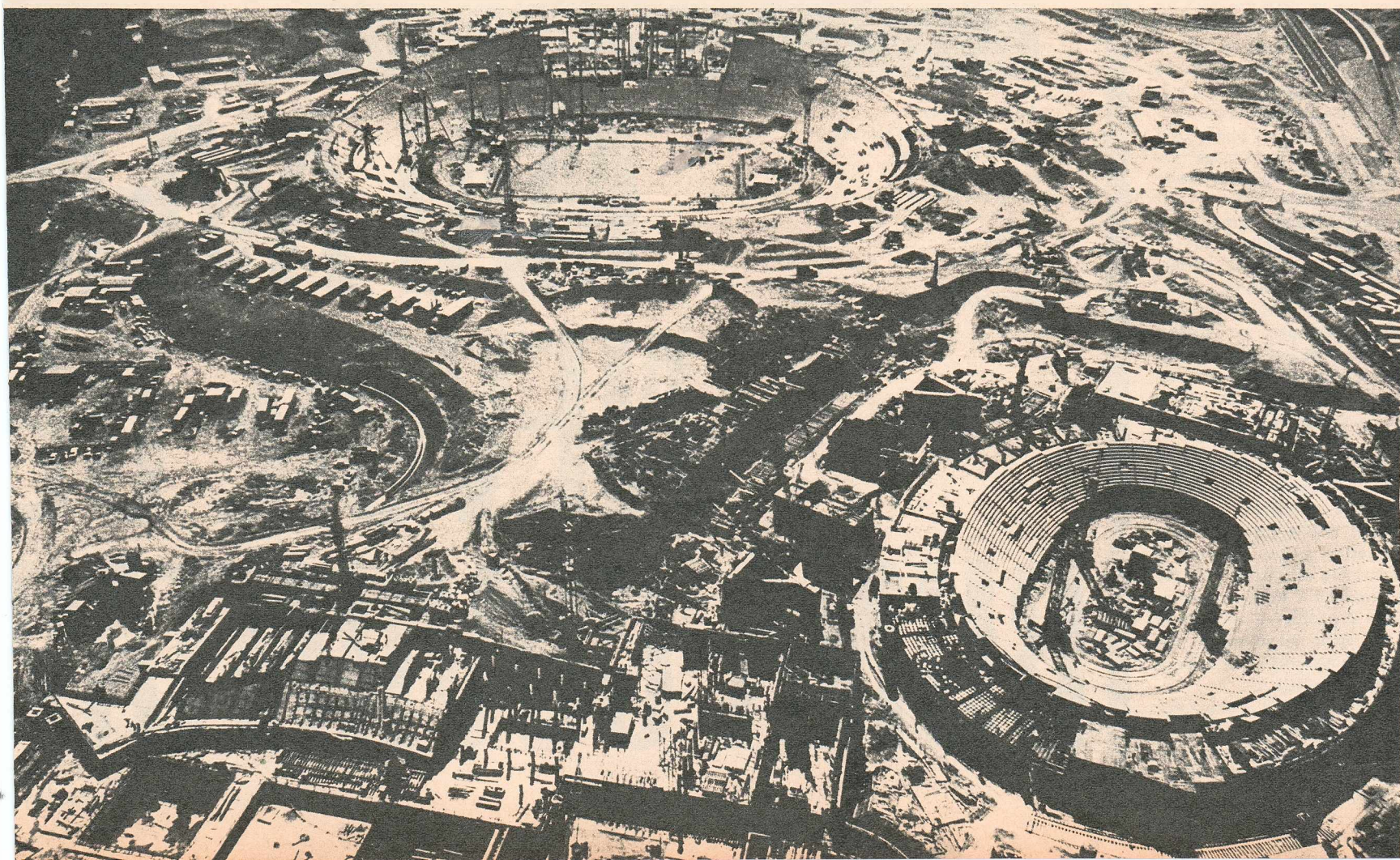
● ca pisica și șoarecele...

Recomandăm deosebită prudență tuturor celor înclinați ca, fără studiul actualității științifice, să folosească metaforic zicalile și proverbele, fie ele de cea mai largă circulație. Fiindcă maica natura e pusă uneori pe asemenea șotii încât îlcul proverbului poate apărea exact pe dos. Despre doi soți alcătuind ceea ce se cheamă o căsmicie ideală va trebui de aci înainte să spunem că se înțeleg precum pisica și șoarecele (cei din fotografia noastră, de bună-seamă).

În apropierea Münchenului, construcția «Orașului olimpic», unde vor avea loc Jocurile Olimpice de vară din anul 1972, se află în plină desfășurare.

Iată o imagine luată din «turnul olimpic», în care putem distinge în actuala fază de construcție: în stânga jos, bazinul de înot, în dreapta, de formă ovală, sala sporturilor, iar sus, în centru, viitorul stadion olimpic.

● olimpiada bate la ușă

cronică satirică

de Teodor MAZILU

GHIFTUITUL

E de o lăcomie feroce. Oricît ar avea, tot nu-i ajunge... Nimic nu i se pare destul; oricît ar avea, tot ar vrea să mai aibă. Încă... Și încă... Trăiește singur într-un apartament de patru camere și e profund nemulțumit. Mai mult decît atîta. Se simte persecutat. Eu, la valoarea mea, numai patru camere...?

Ar vrea o vilă cu șapte camere, să aibă pentru stupiditatea lui greoaie un spațiu mai larg... Să aibă unde se tîri, să aibă unde-și face siesta... să aibă unde să se țesale. Nu se poate scărpinga decît într-o cameră largă, cu vedere la mare. O cameră pentru sughiț. Una pentru scărpinat, alta pentru rîgîit. În ciuda primitivismului atroce și teluric — mereu caută să adune cîte ceva.

Și adună. Cum face, nu știu. Dar adună... Ca acei șobolani care-și fac continuu provizii, pînă ce mor din pricina abuzului de prevedere. Adună orice. De la stofe la icoane țărănești. De la ciorapi de damă — el, care n-a iubit niciodată o femeie — pînă la tablouri și obiecte de artă — el, care nu poate deosebi un stilp de o carte. El nu trăiește, se aprovizionează. Pentru el lumea e o piață. Universul întreg e un magazin... Știe unde se găsește pește proaspăt. Știe unde se pot cumpăra icoane țărănești la un preț rezonabil... E mereu la pîndă și presimte instinctiv apropierea mărfii, tropăitul mărfii. Cumpără cu bani-gheață, cumpără pe veresie, cumpără fără să aibă o clipă de odihnă... Tot timpul bea aldămașuri. Tot timpul se zbate să obțină un preț mai bun...

De la o vreme îl bate gîndul să-și lărgească negustoria. Vrea să cumpere și sentimente nobile pe care să le înghesuie și pe ele printre baloturile de stofă și lăzile cu măslina... Vrea să-și cumpere și probleme metafizice; i s-a făcut lehamite să mînce bine și să nu mediteze la sensul vieții.

Totul vrea să cumpere...

Dacă ar avea bani destui, ar cumpăra și-un apus de soare, să-l aibă acolo, să fie numai al lui.

*Oare la 17 ani
nu există alte argumente
pentru afirmarea
personalității
decît acest mod
de a sfida
trecătorii
cu un aer
ostentativ
dezabuzat?...*

MAI AVEM NEVOIE DE BUNĂ-CUVIINȚĂ?

de Viorica CIORBAGIU

ZÎMBETUL PROFESIONAL...

Reporter: Noi, ziariștii, scriem deseori — și poate nu destul față de întinderea fenomenului — despre ospătari care te primesc parcă scrișnind înjurături, nici pe departe cu bunăvoința reclamată de specificul profesiei. Am înglobat convorbirea cu dv. în prezenta anchetă nu fiindcă emitem pretenții exagerate la buna-cuviință a personalului din întreprinderile O.N.T.; de bunele maniere nu-i putem însă absolvi cu nici un chip. Așa că am dori să aflăm — în beneficiul cititorilor — ce aveți de gând să faceți pentru generalizarea «zîmbetului profesional»?

Constantin Rusu, directorul Centrului de formare, perfecționare și de studii pentru cadrele din industria hotelieră și turistică: Obligația noastră este, într-adevăr, foarte îngrată. Pentru că marea majoritate a personalului nostru este alcătuită din maturi, cu un comportament care a devenit reflex. Am făcut câteva teste, nu în localuri de mîna a doua, ci în restaurante de lux din București. Ei bine, lipsește pînă și elementarul «bună-ziua» cu care trebuie să-l întâmpini pe orice client. Cît despre ospătarii tineri, ieșiți din școlile profesionale, mai mult decît că trebuie să servească totdeauna pe dreapta sau să așeze într-o anumită ordine tacîmurile nu știu, sau știu foarte puțin despre arta comportamentului profesional.

Reporter: Dacă tot ați amintit despre o anumită artă în domeniul dv. de activitate, împede că și aici se solicită har, vocație. Sînt acestea criteriile de care se ține seama în selecționarea personalului?

C. Rusu: Vedeți, plătim acum greșeli săvîrșite de-a lungul anilor. Activitatea hotelieră și turistică a atras ca un miraj și pe cei chemați, și pe cei nechemăți. În ultimul caz, nu vocația, ci goana după un cîștig mai ușor i-a determinat pe foști zugravi sau foști electricieni să se «dedice» meseriilor de ospătar, bucătar etc.

Reporter: «...greșeli mai vechi» — spuneți. Asta presupune că, odată depistate, sînteți și în posesia posibilității de a aplica un corectiv pe măsura pretențiilor cerințe ale industriei turistice?

C. Rusu: Oarecum. În cursurile pe care personalul existent le va frecventa între 1 noiembrie 1970 și 1 ianuarie 1971 am prevăzut lecții (aproximativ 30 de ore) de psihologie, de etică profesională. Cursuri teoretice alternate cu cît mai multe demonstrații practice. Admiterea noilor elevi și atestarea în meseriile de bază ale personalului existent (începînd cu bucătari pînă la directori de restaurante și hoteluri) se va face exclusiv pe baza unor teste științific stabilite și care să demonstreze dacă cel în cauză are sau nu ce căuta în industria turistică. Am spus la începutul acestor fraze «oarecum», fiindcă, repet, mulți dintre lucrătorii noștri actuali au reflexe deja formate...

Pentru ca «zîmbetul profesional» să cîștige o arie cît mai largă în activitatea noastră, sînt în curs, printre altele, măsuri de confirmare a unor absolvenți ai liceelor teoretice în meserii specifice industriei hoteliere și turistice.

Să sperăm, așadar, că cel puțin în anul viitor n-o să mai întîlnim ospătari țifnoși sau aroganți, sau de-a dreptul insolenți!? Cursuri de bună-cuviință, teste, alegere atentă, judicioasă, or să ducă la rezultatele mult sperate?

Întrebarea nu este adresată cititorilor cu intenția de acroșare subtilă a interesului pentru dezbateră ce urmează (cu toate că indiferența nu ne-ar măguli cîtuși de puțin). Nu vrem nici să-i scandalizăm pe cei obișnuiți «de cînd lumea» cu anumite norme de conduită. Ancheta pe care am întreprins-o dorește să elucideze în ce măsură comportamentul tinerilor este pătruns de ceea ce se numește curent bună-cuviință. Or, tocmai ei, tinerii, mai ales, înclină uneori să considere că a fi cuviincios este un moft, o formă ipocrită de relații cu semenii, un cod care frizează cel mai neînduplecat conformism. Așa să fie oare? Și chiar fără drept de apel?

DINCOLO DE SIMPLA POLITETE...

La Lacto-barul de pe str. Tomis din Constanța avem... nenorocul să fim vecini de masă cu un grup de tineri. N-au nimic strident nici în ținuta vestimentară, nici în ton. Aparent. Pentru că, la puțin timp după instalare, un șuierat o petrece pe ospătărița care abia luase comanda: «Mișcă-te, fă, mai repede!» Vorbele în surdină nu-i scapă, totuși, consumatorului din dreapta: «De ce te adresezi așa, tinere? Nu vezi că femeia-i mai în vîrstă ca dumneata?» Împricinatul își rotește ochii încărcăți de fulgere amenințătoare (și neputincioase). Se abține cît poate, apoi, tot folosind... amortizorul: «Și ce dacă-i bătrînă?! Să ne respecte ea, că sîntem clienți!!»

Am abordat-o cu oarecare sfială pe tovarășa Ștefania Mănăilă, încercînd să-i aflăm părerea despre conflictul consumat în aparenta atmosferă de calm: «De 27 de ani sînt ospătăriță. Am copii mari, însurați, la casele lor. Acestor tineri le-aș putea fi mamă dar... în meseria noastră întîlnești tot felul de oameni. Poate că trebuia să mă deprind, însă nu reușesc pe de-a întregul. Mă prefac uneori nepăsătoare, pe cei mai recalcitranți îi iau cu binișorul, deși adesea nu izbutesc totuși să-i potolesc. Vedeți, băieții aceia cu pricina pînă mai ieri umblau cu niște plete ca sălbaticii. Acum s-au tuns, arată ca niște oameni, dar firea, felul de a vorbi nu și le-au schimbat...»

Se vehiculează frecvent, în vorbirea cotidiană, noțiunea de politete. Și, se pare, un om nu are nevoie să învețe prea mult ca să merite calificativul «politic». Cîteva formule consacrate fac din oricine un... gentleman. Pe stradă, în tramvai, într-un magazin sau alt loc public, nimeni nu stă să inventarizeze calitățile sau defectele morale (de fond) ale cuiva. În schimb o nepolitețe sare în ochi, se transformă într-un ultragiu, comentat uneori pe toate fețele, pînă la exasperare.

*

Un elev bucureștean dintr-a XII-a se revoltă la ideea că anumite reguli de conduită s-ar opune planurilor sale de sinceritate.

◀ Nesacotirea elementarelor reguli de folosire a tramvaierelor sau autobuzelor, busculada, manevra abilă a coatelor pentru cucerirea priorității — iată numai unul din faptele aparent neglijabile prin intermediul căruia se perpetuează necuviința.

▶ Despre regulile de conduită vorbesc oamenii mari, se discută în ședințele cu tinerii, se țin conferințe. În fapt, rareori cîte o acțiune practică. O «rara avis» pe care o salutăm o dată mai mult este inițiativa Miliției, care i-a investit cu autoritate de dirijori ai circulației pe micii școlari, purtători ai cravatelor roșii.

MAI AVEM NEVOIE DE BUNA-CUVIINȚĂ?

«De ce, bunăoară, un om mai în vîrstă își poate îngădui să ne spună cuvinte jignitoare în plină stradă?» «De ce nouă, fiindcă sîntem elevi, nu ni se permite să-l întrebăm cu ce drept?» — intervine și colegul său, M.P. Următorul interlocutor încearcă, de asemenea, o definiție a bunei-cuviințe: «cum vorbești... cum te îmbraci... cum te porți...»

Alegerea celor trei elevi dintr-o XII-a pentru discuția succintă reproducută a fost cu desăvîrșire întîmplătoare. «Delegația» se afla în biroul directorului, chemată în cu totul alte scopuri. În cu totul alte, și totuși... Dacă am fi știut dinainte care era rostul întîlnirii dintre activul U.T.C. (M.P. era secretarul U.T.C. pe școală) și directorul liceului, conversația noastră ad-hoc s-ar fi sprijinit pe exemple mult mai la îndemînă de comentat, din unghiul de vedere al bunei-cuviințe. Faptele s-au petrecut, pe scurt, astfel: profesorul de geografie a dat clasei a XII-a B o temă de extemporal — descrierea drumului de la București pînă la Iași, cu menționarea nodurilor principale de cale ferată. Foile de extemporal semnate de cîțiva dintre cei mai buni elevi (printre care și premiantul clasei) au fost înmîinate profesorului complet albe. Din neștiință totală? Tovarășul director ne dezvăluie tîlcul adevărat al foilor imaculate. Lipsa de text este o trimitere la următorul... subtext: «Mai lăsați-ne în pace cu geografie! Noi sîntem la real, ne aflăm în preajma bacalaureatului și a examenului de admitere la Politehnică; de geografie ne arde acum!» Cei trei interlocutori întîmplători nu se numără printre împričinați. Dar cum urmau să fie și ei (și cum vor fi probabil) «judecători» ai cazului, tare am dori să știm: oare gestul colegilor lor (excluzînd alte implicații) vădește bună-cuviință?

Exemplare asemenea anonimilor din Constanța practică deci, mai mult sau mai puțin sonor, grosolană cea mai crasă. Dar dincolo de simpla politețe exterioară (de care avem totuși nevoie în relațiile cotidiene), stîmă autentică, nevoia interioară de stimă a superiorilor sau a egalilor nu trebuie să fie o lege a conduitei tinerilor?

NECUVIINȚA — O INFRAȚIUNE?

— De cine credeți că depinde comportamentul cuviincios al unui tînr?

— Pînă la vîrsta școlară, preponderentă este influența părinților. Începînd cu clasa I intervin, hotărîtor, în educație profesorii, colegii, mediul străzii. Dacă în «cei șapte ani de-acasă» n-au intrat în reflexul copilului, destul de adînc, regulile bunei-cuviințe, e greu ca ele să fie deprinse mai tîrziu.

La opiniile Marietei Șerbănescu, pe care am consultat-o în calitate de mamă, s-au alăturat (într-o discuție aparte) tovarășii Radu Popa, șef de lucrări, și Ion Filimon, profesor de matematică la Institutul de construcții din București. Similitudinea de păreri merge însă numai pînă la un punct, pentru că:

— Zestrea etică dăruită de părinți copiilor, dacă se limitează exclusiv la «cei șapte ani de-acasă», tînrul iese în viață cu calități morale sărace — opinează tovarășul Radu Popa.

— La Facultatea de construcții căi ferate, drumuri și poduri, sînt și cîteva fete. În timpul orelor de curs sau în pauză fac corp comun cu limbajul «colorat» și alte forme de necuviință ale băieților. Le-am văzut adesea fumînd ca niște șerpoaice și mi-am pus întrebarea: să se fi «adaptat» atît de curînd, ori au venit din liceu cu asemenea deprinderi? Și într-un caz și în altul, părinții lor știu? Pe mine personal mă

deranjează aproape fizic violența expresiilor mai ales la fete, angajarea lor în dialoguri echivoce cu băieții, lipsa totală de stimă pe care aceștia din urmă o manifestă față de colegile lor. Numai de bună-cuviință nu mai poate fi vorba în acest caz — conchide cu veritabilă amărăciune profesorul Ion Filimon.

— Am asistat mai deunăzi la o scenă care m-a umplut de revoltă — ne mărturisește tovarășul Ion Udrea (de profesie jurist, pensionar). Un părinte, un intelectual elevat altminteri, supraveghînd joaca mezinului, un băiețel de vreo 4—5 ani, i-a îngăduit să intre în spațiul verde din fața blocului, să răvășească iarba, să rupă crengile pomilor. Tatăl se bucura foarte tare de «personalitatea copilului». Pare foarte demodat și poate chiar de, într-adevăr, să spui: «pe vremea mea...» Chiar dacă risc ridicolul, nu pot să-mi reprim tentația unei comparații pe vremea copilăriei mele nu-mi amintesc de tați care să lase pe seama hotărîrii preșcolarilor cum anume să-și formeze personalitatea. Poate că înainte de a vorbi despre bună-cuviință copiilor ar trebui să ne ocupăm de «cursuri de școlarizare» pentru educația părinților. Necuviințele, care ating o anumită gravitate, devin cazuri de dosar. Altele nu sînt, propriu-zis, dar au toate șansele să devină infracțiuni... Consecințele sînt prezente în copii, dar cauzele, rădăcina răului, se caută și se găsesc, invariabil, în «creația» părinților.

«ELEMENT ÎN SPAȚIUL EPOSULUI UMAN»

L-am auzit într-o zi exclamînd, în autobuz, pe un lector al unei publicații pentru tineret (el însuși tînr): «Toată ziua ne moralizează presa!» Nu vrem să trecă drept scuză sau justificare faptul că toată lumea discută despre tineret, dar acesta este adevărul. Poate că vorbele sînt însoțite deseori de grauitate sau chiar (să recunoaștem!!!) de demagogie. Discuția în sine, cu atît mai mult cu cît ea se poartă dincolo de paginile ziarelor și revistelor, ni se pare utilă. Cît privește tema anchetei noastre, ea este, de asemenea, atît de viu comentată pe toate drumurile — cum se zice — încît ni s-a părut oportun să-i cedăm o parte din spațiu și în «Flacăra».

Interlocutorii noștri la această dezbatere au fost mai numeroși decît atestă numele și pronumele transcrise în rîndurile de față. Întrucît multe dintre opiniile s-au suprapus iar altele au avut un caracter cu totul «inedit», l-am rugat pe conferențiar dr. Nicolae Bellu, în calitate de șef al catedrei de etică și de pedagog, să suplinească prin cuvîntul său concluziile pe care redacția era datoare să le tragă în urma acestei anchete (nu concluzii integrale și directe). Așadar:

«Buna-cuviință ține, la prima vedere, de natura mai curînd exterioară a comportamentului.

Din punct de vedere moral în actul de bună-cuviință se exprimă o pluralitate de principii; cu cît acestea sînt mai înrădăcinate într-un om, cu atît comportamentul său va supăra mai puțin pe cei din jur. Se întîmplă însă uneori să se abuzeze de puterea de rezonanță a noțiunii de bună-cuviință. Bunăoară, dacă un tînr exprimă un adevăr în termeni politici și dar care îl supără pe partenerul la conversație, cel dintîi este invitat să fie... cuviincios...

Și din ancheta dumneavoastră rezultă contradicții în legătură cu responsabilitatea sau lipsa de răspundere față de educația tinerilor. Fie că este vorba de părinți sau de școală, ambele părți dau vina, în ultimă instanță, pe «influența străzii». Dar oare strada se situează undeva în afara spațiului social? Nici măcar organizația U.T.C. nu prea socotește că are vreun amestec atunci cînd viața tînrului se consumă în afara ședințelor. Iată o greșeală la a cărei îndreptare trebuie să reflectăm toți, de-o manieră care să impună și soluții».

Tovarășul conf. dr. Nicolae Bellu, observînd cît de largă este sfera noțiunii de bună-cuviință, o definea ca pe un «element din spațiul eposului uman». Un element de loc neglijabil, avînd în vedere frecvența și ponderea lui în relațiile cotidiene.

Și întrucît nu avem pretenția să fi răspuns foarte precis la întrebarea din titlu, îi invităm pe cititori, tineri sau bătrîni, conformiști sau neconformiști, să ne spună și părerea dumnealor: mai avem nevoie de bună-cuviință?

Ceea ce înseamnă că «Flacăra» așteaptă, pentru a le publica, opinii de la cititorii săi.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Anotimp al fructelor coapte și al vinului nou, adică al bucuriei armonioase, capabile să reflecteze asupra propriei ei esențe, toamna îi îndeamnă pe mulți dintre cititorii noștri la meditații asupra artei, asupra literaturii, asupra frumosului. Din mai multe scrisori pe această temă, răspundem astăzi la cîteva.

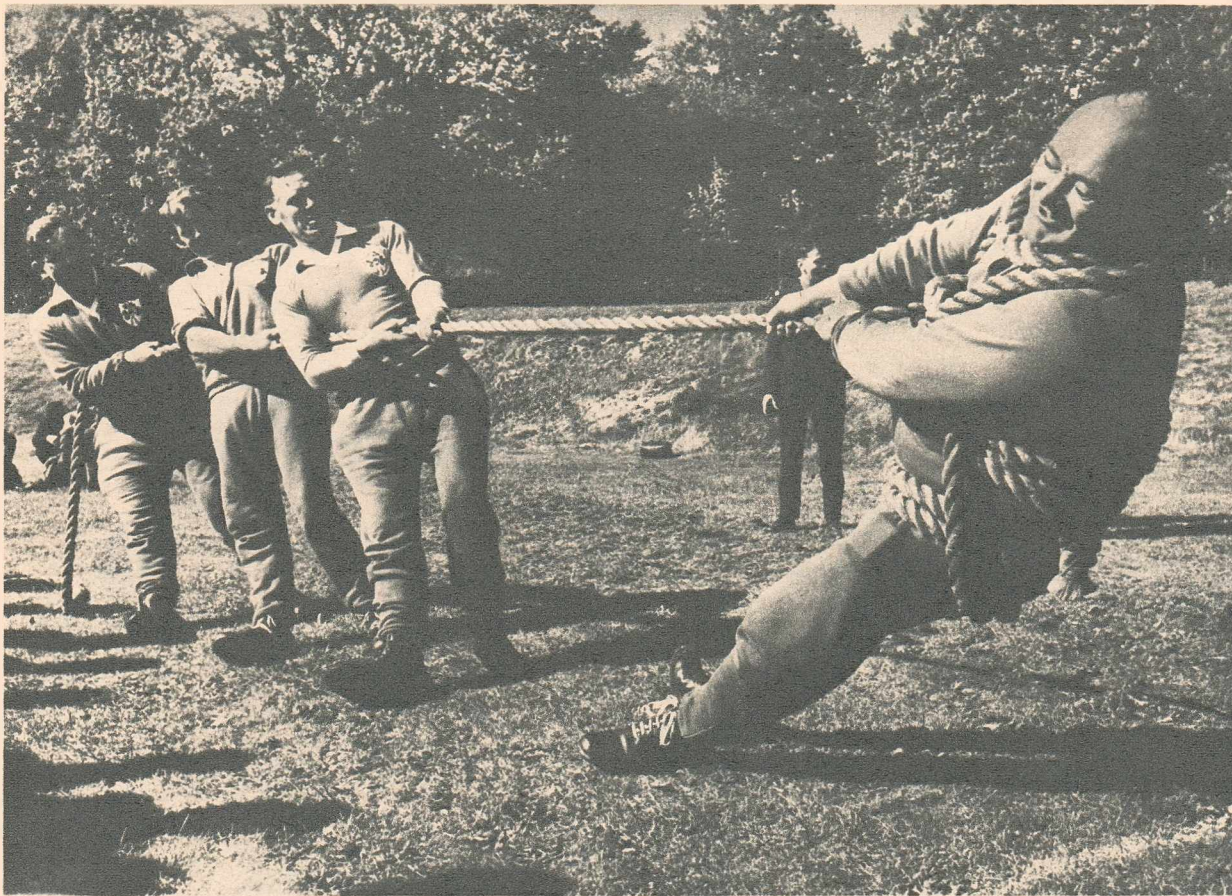
Cititorul V. Nanu din Botoșani ar vrea să ne ocupăm mai pe larg despre «numărul de aur». Nici că se putea temă mai ispititoare; din păcate, spațiul pe care-l avem aici la dispoziție este ridicol de mic și nu ne putem permite bagatelizarea unei probleme care a fascinat și fascinează spiritele cele mai alese. Nu pierdem totuși nădejdea că într-o zi, printre atîtea teme «serioase» cărora le consacram majoritatea paginilor revistei, vom găsi loc și pentru prezentarea misteriosului număr de aur. Și, cine știe, poate că într-o zi va fi editată și în limba română cea mai substanțială lucrare apărută pînă astăzi în lume în legătură cu această problemă și care lucrare a fost scrisă de un mare estetician francez de origine română, Matyla Ghysca. Astăzi am putea doar răspunde tov. Nanu că «numărul de aur» este expresia matematică (o invariantă algebrică) a relațiilor fundamentale între diferitele ritmuri, planuri, dimensiuni în care poate fi divizată în mod ideal opera de artă. Ba am putea spune că numărul de aur se găsește la baza oricărei frumuseți, inclusiv a celei umane. În acest sens ne aducem aminte de o frază din dialogul Eupalynos de Paul Valéry, în care personajul principal, arhitectul din Veacul de aur al Eladei, mărturisește că a dat unu templu al Artemisei proporțiile dumnezeiești ale trupului femeii iubite. Ceea ce nu înseamnă că templul ar fi semănat — ferit-a sfîntul — cu iubita artistului. Nu vorba de o identitate naturalistă, ci de una de ritm și de proporții. Dar, după cum spuneam, despre toate acestea, poate, mai pe larg altădată.

Cititorul N. Ivănceanu din Tirgoviște ne întrebă de ce n-am scris ceva în legătură cu moartea marelui scriitor american John Dos Passos. Ne pare și nouă tare rău căci și noi îl considerăm pe Dos Passos drept unul dintre cei mai mari scriitori ai veacului nostru, dar afurisitul de spațiu (restrîns) și nevoia de a nu ignora preferințele curente ale unui public larg ne obligă la omisiuni serioase. Să nu fi fost considerentele de spațiu și de profunzime am fi ocupat, fără îndoială, și de un alt gigant al literaturii (e vorba de Sadoveanu, bineînțeles) al cărui nume a fost proiectat în actualitatea ultimelor săptămîni (dacă termenii de «actualitate» și de «săptămîni» se pot aplica unui geniu). Cit despre evoluția nenorocită din ultimii ani ai lui Dos Passos, împărtășim părerea cititorului nostru: un mare scriitor nu trebuie judecat după variatele accidente ale vieții sale (și, mai ales, a anilor de declin), ci după momentul hotărîtor, cu adevărat reprezentativ, al destinului său creator.

Mai multe cititoare, printre care Amalia Savu din Brașov, Viorica Pinteș din Craiova și Magdalena Hol din București, se referă în scrisorile lor la o aceeași temă — moda actuală — și ajung, într-o formă sau alta la aceeași întrebare: de ce e moda de azi atît de urît? Un articol apărut nu demult în «Contemporanul» încercat să dea un răspuns, cit de cit complet, întrebării de mai sus. Nu vom mai insista deci, permițîndu-ne doar să amintim cit de labile sînt noțiunile de frumusețe și de urît în materie de modă. Să nu uităm, de asemenea, că printre puținele legi care guvernează moda una este deosebit de importantă: cea a ciclicității. Avem de toate motivele să prevedem că după moda șleampă va urma o modă riguroasă, după moda bătrînică va urma o modă tinerească, după vestimentația androgină va apărea una marcată feminină, după succesul formelor butucănoase va urma victoria celor care reclamă de la finețe și distincție etc., etc. Iată de motive pentru a fi optimiști. Optimismul privește, special, pe cititoarele noastre cele mai tinere, care va mai apuca încă, indiscutabil, multe și variate moduri.

Anecdotele pe care ni le trimite cititorul Gh. Grigoriu din Tg. Ocna au (printre altele) și defectul de a fi născuți de lungi, de prolixie. I-am recomandat să mediteze la observația foarte justă a marelui psiholog austriac Sigmund Freud, după care anecdota trebuie să conțină nu cuvinte puține, ci foarte puține, iar plăcerea de descoperi ceva secret, ascuns, este un element fundamental în savurarea unei anecdote.

E păcat că scrisoarea spirituală sosită din Timișoara și în care e criticată coperta numărului 40 nu e semnată. Deși e cunoscută părerea noastră despre anonim de data aceasta vom ține seama de observațiile cititorului bănațean.

● de-a „care pe care“

După un vechi ritual rustic de la vremea culesului, satele britanice vecine își disputau «funia de paie», prin aceste locuri simbol al belșugului. Mult timp, trasul frîngheii a devenit un sport al pompierilor. La răscrucea secolelor era încă disciplină recunoscută în programul olimpic. Și iată-i acum: (în fotografie) pe irlandezi antrenându-se pentru campionatul european care reunește reprezentanți a șapte țări. Pe lângă toți britanicii, vor trage frînghia de coadă suedezi, olandezi, elvețieni.

RECORDURI ȘI PERFORMANȚE

- **GIRAFĂ** nu scoate nici un sunet din gîtlej. Ea este, în această privință, unică printre rumegetoare.
- **ELEFANTUL** este singurul animal care are patru genunchi.
- **VENINUL** cobrei este — precum se știe — unul dintre cele mai puternice: 25 miligrame e o doză mortală chiar și pentru un cal. Însă de zece ori mai veni-roasă este o ființă ce pare inofensivă: astravetele de mare.
- **ARBORELE** cel mai înalt din lume este eucaliptul (*Eucalyptus regnans*). Creștetul lui, situat la 150 metri de pămînt, ajunge la jumătatea înălțimii Turnului Eiffel și poate sta la același nivel cu vârful piramidei lui Keops.
- **PÎNĂ** acum se știa că animalul cel mai rezistent la sete este cămila. Ea poate rezista fără să bea apă 30 de zile! Iată însă că

s-a stabilit un nou record în materie. Un mic popindău care trăiește în deșertul din sud-estul Americii rezistă mai mult de 100 de zile fără a sorbi nici cea mai mică picătură de apă.

● **CITEVA** unicate din lumea peștilor. Există un peștișor, **PERIFALMUS**, care poate să se urce în copaci. Altul, **ANABAS**, iese din apă și cu ajutorul aripilor și corpului caută pe pămînt rîme. În izvoarele termale din California (cu o temperatură de peste 50°C) trăiește un pește, **LUCAMIU**, care nu se simte cu nimic jenat de apa fierbinte, iar în Alaska, peștele **DALIA** are proprietatea de a sta congelat în timpul iernii, iar primăvara se dezmoștește și se trezește din nou la viață.

● **CU CÎT SÎNT** mai mici animalele, cu atît pofta lor de mîncare este mai mare. Poate că recordul îl deține, în această privință,

viermele de pămînt, care în interval de o lună consumă de 6 000 de ori mai mult decît greutatea lui corporală. Un om adult nu consumă într-o lună decît alimente care cîntăresc cît propriul său corp.

● **LA 170 km** de orașul Alma Ata se află un exemplar unic al naturii: un munte... cîntător. Cum se produce fenomenul? Vînturi puternice aduc din defileuri nisip fin pe care îl depozitează pe stîncile abrupte. Cînd vîntul încetează să sufle, nisipul începe să alunece, producînd un fel de «cîntec».

● **ȘI PLANTELE** pot călători! Celebră este în acest sens «Cacto andante», o specie de cactus care crește în regiunile nisipoase din Peru. Planta se poate deplasa, prin rostogolire, pe distanțe mici, în căutarea apei.

INTELEPTII PRINTRE NOI minifabule

Porcul și peiele: — Brrr! Ce porcărie mi-au băgat în lături!

Karel ČAPEK

Am visat că am fost în India și unul din prinții de acolo mi-a dăruit un elefant, iar doi elefanți. Atît mă chinuiam de grija elefanților, încît m-am trezit.

Anton CEHOV

Lacul este cel care face lebăda. Cine vrea să facă o lebădă fără lac, face o gîscă.

Gilbert CESBRON

Cocoșul cîntă și în dimineața în care merge la supă.

Stanislas LEC

Un cîine se jeluia că n-are ghetă; dar

cînd văzu un om fără picioare, se înveseli.

Alfred HITCHCOCK

Broasca țestoasă care merge pe drumul adevărat va întrece calul de curse care a pornit pe drumul greșit.

Samuel SMILES

Un cîine care latră e mai folositor decît un leu care doarme.

Șalom ALECHEM

Leului îi e rușine să vineze alături de vulpe.

G.E. LESSING

Vaca i-a dat omului odată lapte, și de atunci îi e datoare mereu.

Erich KÄSTNER

Nu cunosc sfortări mai penibile decît ale unui măgar care vrea să demonstreze că nu e măgar.

Pierre DANINOS

Chiar dacă curcubeul ar avea o singură culoare, oamenii ar vedea în el mai multe.

Albert EINSTEIN

Un iepure: ferească Dumnezeu să mă prindă un ogar, că nu mai scap toată viața de gura nevastă-mi.

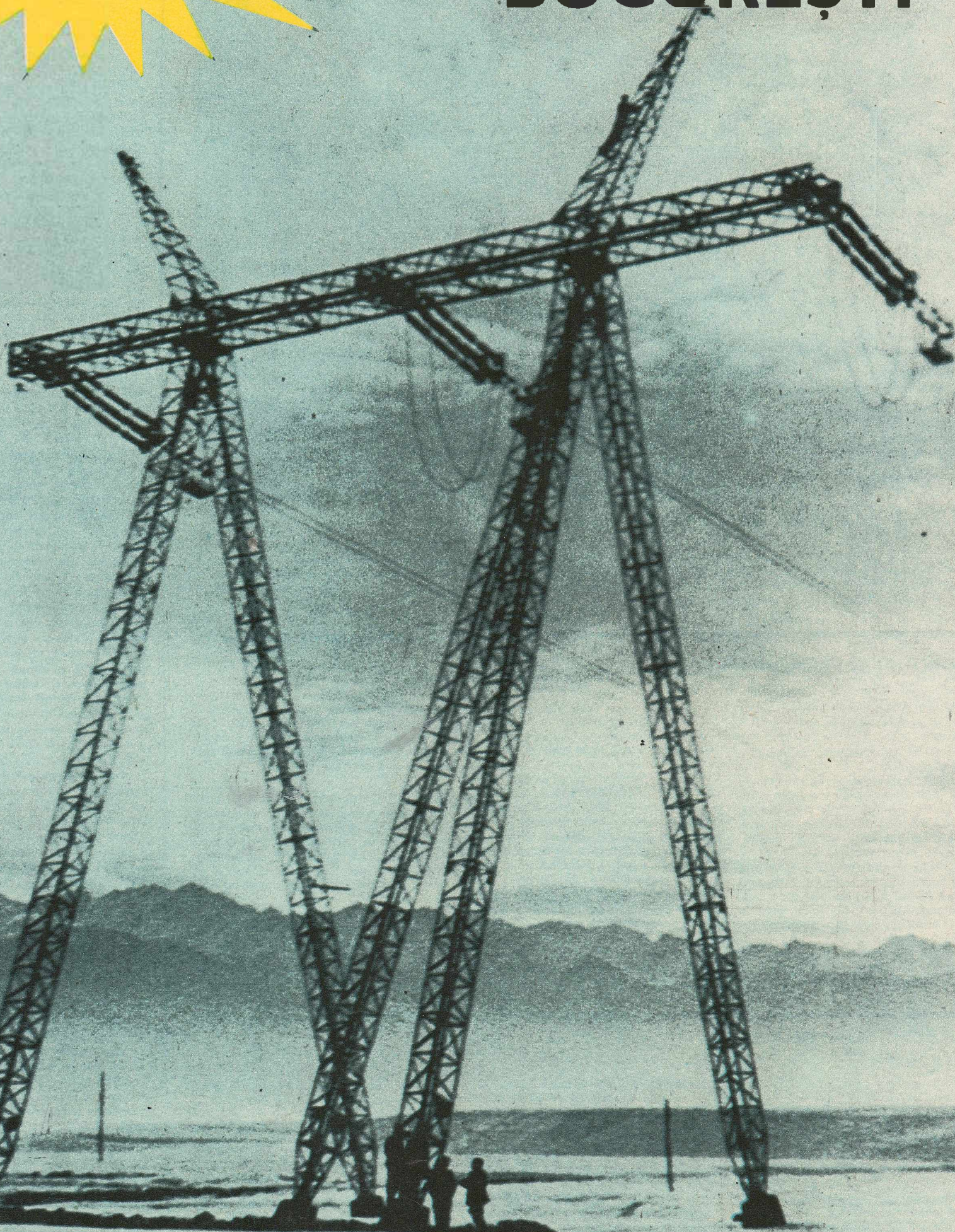
Karel ČAPEK

E un simplu meteor — a spus disprețuitor lumina.

Stanislas LEC

**MEDALION
FLUORESCENT**

TRUSTUL ELECTRO- MONTAJ- BUCUREȘTI

glob - comentariu

N. POPESCU-BOGDĂNEȘTI

FLUXUL DIALOGULUI

O constatare matematică: de la începutul anului în care ne găsim și pînă la data cînd rîndurile de față sînt așternute pe hîrtie, urmărirea fenomenului pe glob arată că, la nivel de șefi de stat, au avut loc, dînd curs unor inițiative oficiale, nu mai puțin de o sută de vizite în țări străine.

Iată. Președintele Franței Georges Pompidou, a întreprins o călătorie peste ocean, a fost oaspetele R.F. a Germaniei, iar de curînd al Uniunii Sovietice. Turneul african de la începutul anului al șefului statului iugoslav, președintele Tito, a inclus Tanzania, Zambia, Etiopia, Kenya, Sudan, Republica Arabă Unită, Libia, iar cel recent încheiat în țări ale Europei a trecut prin Belgia, Luxemburg și R.F. a Germaniei. Richard Nixon, președintele S.U.A., a călătorit, ca invitat, în Mexic, Italia, Iugoslavia, Spania, Marea Britanie și Irlanda. Președintele Sovietului Suprem al U.R.S.S., Nikolai Podgornii, a vizitat Iranul. Primul secretar al C.C. al P.C. Bulgar, șeful guvernului R.P. Bulgaria, a răspuns invitațiilor adresate de R.S. Cehoslovacă, R.P. Polonă, U.R.S.S., Japonia, Cuba, Norvegia, Islanda și Danemarca. Haile Selassie I., împăratul Etiopiei, s-a deplasat în Japonia, U.R.S.S., R.A.U., Kenya, Franța. Președintele cehoslovac L. Svoboda a întreprins vizite în R.P. Mongolă, Japonia, U.R.S.S., Finlanda. Joseph Desiré Mobutu, președintele Republicii Democratice Congo, a fost oaspete al S.U.A., României, Iugoslaviei. Gustav Heineman, președintele R.F.G., a călătorit în Japonia, Danemarca, Suedia, Norvegia. Șahinșahul Iranului, Mohamed Reza Pahlavi Aryamehr, a onorat invitații în Pakistan, Finlanda, România. Președintele Indoneziei, generalul Suharto, a fost în S.U.A., Olanda, R.F. a Germaniei, Zambia. V.V. Giri, președintele Indiei, a vizitat Polonia, Uniunea Sovietică, Bulgaria, Ungaria.

S-ar putea încă cita, dar ne oprim aici, considerînd că un număr în plus de exemple nu ar aduce, la conturarea problemei ce ne preocupă, vreun adaos substanțial. Dialogul, ca modalitate de acțiune politică, a dobîndit în lumea contemporană dimensiuni ce altădată nici nu puteau fi întrezărite. Astăzi, contactele personale la cel mai înalt nivel dezvăluie adevărate virtuți și se impun ca formulă magistrală în arsenalul mijloacelor ce concurează la rezolvarea marilor probleme cu care se confruntă în prezent omenirea. Contactul nemijlocit, dialogul, duce la mai buna cunoaștere reciprocă, la analiza mai cuprinzătoare a fenomenelor generale din viața politică internațională, la cunoașterea, apropierea și armonizarea punctelor de vedere proprii cu cele ale interlocutorului, la crearea de punți de legătură între țări și popoare.

Țara noastră s-a afirmat ca un partener de discuții activ și statornic în promovarea și transpunerea în practică a principiilor dreptului internațional. Iar ca să revenim la constatări matematice, amintim că, de la începutul anului acesta și pînă în clipa în care rîndurile de față sînt așternute pe hîrtie, România a primit vizita a cinci șefi de state și a onorat, prin președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, invitații adresate de conducătorii U.R.S.S., de președintele Franței, de șeful guvernului Bulgariei vecine, de președintele Austriei. Dialogul româno-american, aflat acum în curs de desfășurare, constituie și el expresia acelei preocupări a țării noastre de a dezvolta — așa cum a arătat în cuvîntarea pe care a rostit-o de la tribuna O.N.U. tovarășul Nicolae Ceaușescu — colaborarea cu toate națiunile lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Florica ŢELMARU

DRUMURILE EUROPEI

Pentru a doua oară în luna aceasta, președintele Tito se întoarce la Belgrad după o serie de întreveneri în apusul continentului. Între 6 și 11 octombrie, a vizitat Belgia, Luxemburgul și, în cursul unui scurt popas pe teritoriul Germaniei federale, s-a întîlnit cu cancelarul Brandt. În săptămîna care se încheie a fost timp de trei zile oaspetele Olandei și, înainte de a se înapoia în țară, a avut la Paris convorbiri cu președintele Pompidou. Ciclul de călătorii vest-europene se continuă, în decembrie, cu o vizită oficială în Italia. Președintele R.S.F. Iugoslavia a marcat el însuși, la capătul celui dintîi dintre itinerare, sensul acestui program de călătorii: «...Pînă în prezent vizitasem îndeosebi țări din Asia și Africa. Acum ne-am angajat mai mult să contribuim la promovarea cooperării în Europa, unde totdeauna pînă în prezent au început și s-au încheiat războaiele. Este foarte important pentru popoarele Europei să ia în cele din urmă asupra-și sarcina creării unei comunități europene care să fie baza asigurării păcii în întreaga lume».

Între-adevăr, numărul și rapida succesiune a acestor vizite marchează ponderea nouă pe care o capătă în politica externă a R.S.F. Iugoslavia tematica europeană. Fără îndoială, prin însăși situația ei geografică și destinul ei istoric, Iugoslavia a fost totdeauna preocupată de problemele continentului, preocupată de evoluția lor, implicată în căutarea modalităților de rezolvare. Opțiunile ei de țară neangajată au multiplicat însă în același timp legăturile cu alte țări neangajate, îndeosebi asiatice sau africane. Menținînd această trăsătură — mărturie, recenta conferință de la Lusaka — politica externă iugoslavă își propune acum o participare multilaterală și sistematică la promovarea cooperării în Europa. (În primăvara aceasta — arăta Mirko Tepavaț în prezidiul UCI, — Iugoslavia a prezentat multor parteneri europeni documente de lucru care au fost primite foarte favorabil, ca o contribuție oportună și constructivă la actuala etapă a dezvoltării europene. În aceste documente de lucru au fost prezentate în amănunt ideile Iugoslaviei privind cooperarea și securitatea europeană ca un sistem al relațiilor bazate pe principiile independenței, suveranității, egalității și integrității teritoriale a tuturor țărilor». Printre aceste idei, se cuvin a fi relevate — ca expresie deosebit de vie a tendințelor care se afirmă astăzi ca elemente definitorii ale climatului politic european — interesul pentru o conferință consacrată securității continentului, aprecierea că s-au creat condiții favorabile convocării conferinței, sublinierea că este necesară cooperarea democratică a tuturor țărilor europene în fiecare etapă a pregătirilor. Subliniere de altfel care pune în lumină încă una din componentele caracteristice ale politicii externe Iugoslave, încrederea în rolul țărilor mijlocii și mici care pot aduce contribuții eficiente la promovarea unui climat de destindere, de înțelegere, de cooperare.

Europa, care de-a lungul mileniilor a dat lumii și multe bune și multe rele, pare a căuta acum drumul către ceva care ar putea deveni exemplar din punct de vedere al raporturilor între state. Ponderea nouă a problemelor europene în politica externă a Iugoslaviei — context în care se înscriu recentele călătorii prezidențiale în vestul continentului — este în acest sens o confirmare și o contribuție marcantă.

Dr. N.S. STĂNESCU

PRIMI PAȘI

Analizele efectuate de economiști marcanți ca și de organisme internaționale ne-au obișnuit cu imaginea unei deteriorări durabile a situației țărilor în curs de dezvoltare. Concluziile, desigur, corespund realității și nu este intenția rîndurilor de față să le contrazică.

Și totuși... Lumea subdezvoltată, așa-numita «lume a treia», se mișcă, face pași pe calea atingerii obiectivului său major — dezvoltarea economică. Îi face încet, înfrîngînd ostilități numeroase, dar procesul a fost declanșat și nu trebuie pierdut din vedere. Evident, nu toate țările mai puțin dezvoltate economiciste progresează în același ritm și nu obțin succese la fel de remarcabile. O referire mai concretă, de pildă, la țările Africii, ne-ar pune în situația ca tot spațiul notelor prezente să fie ocupat cu simpla înșiruire a obiectivelor industriale ce se construiesc într-o țară sau alta a continentului negru, ca și de direcțiile de acțiune în vederea dezvoltării agriculturii, transporturilor etc. în respectivele state. Numai în Congo-Kinshasa, ca să ne referim la o singură țară, producția industrială a crescut în ultimii ani într-un ritm mediu anual de zece procente. Se prevede construirea unui baraj pentru o hidrocentrală, a unei topitorii de aluminiu, a unei rafinării de cupru, ca și a unor uzine textile, o rafinărie de petrol etc.

Semnificativ este faptul că în aceste țări, care au împlinit abia un deceniu de la cucerirea independenței lor de stat progresul economic a fost «dezamorsat», că ele au pașii pe calea care le poate asigura o reală dezvoltare economică.

În mod firesc, rezultatele «ar trebui» să fie spectaculoase. Dar ele nu pot fi obținute cu ușurința cu care este provocat un foc de artificii.

Dezvoltarea economică nu se obține în mod automat și brusc, o dată cu plecarea trupelor coloniale. Sistemul colonial lasă în urma lui structuri economice și politice care pot fi remodelate abia în urma unui profund proces de reformulare a realităților sociale. Unele din aceste țări au început cu efectuarea unor reforme agrare menite să lichideze una din cauzele esențiale ale înapoierii post coloniale și să creeze premisele lărgirii pieței interne cointeresării producătorilor agricoli în sporirea recoltelor și, în ultimă instanță, ale trasării aceluia cadru economic capabil să sporească acumularea de fonduri necesare industrializării. Alte țări au preferat ca politica lor de dezvoltare să deuteze prin măsuri de naționalizare a întreprinderilor și plantațiilor aparținînd monopolurilor străine. Altele și-au manifestat dorința de a porni la dezvoltarea economiei cu ajutorul capitalului străin.

După cum se vede, opțiunile politice generale, ca și ale politicii economice, nu sînt identice. Iar această diversitate, îndepărtată de orice schemă prefabricată în alte condiții și în țări cu alt nivel de dezvoltare economică, departe de a constitui un inconvenient, este fecundă în găsirea celor mai adecvate mijloace de îndepărtare a sechelelor unei moșteniri de loc favorabile. Nu sînt excluși nici pașii înapoi, nici greșelile nu sînt cu totul imposibile. După cum nu este posibil să se evite, în unele cazuri, acapararea puterii de către reprezentanți ai intereselor neocoloniale care se prefacă că merg în sensul aspirațiilor populației acestor țări.

Cu toate acestea, procesele ireversibile ale dezvoltării — odată declanșate — continuă să se desfășoare, în ciuda tuturor greutăților.

telex

- MOSCOVA ● Distanța de zbor: 600 km; înălțimea 3 000 m; manevrabil, poate ridica o tonă greutate. Aceste caracteristici explică succesul noului elicopter sovietic Ka-26 la târguri și expoziții din Franța, Bulgaria, Suedia, Japonia, precum și comenzile primite din partea unor firme din 20 de țări.
- LONDRA ● Ziua de muncă de 8 ore — scrie «Guardian» — continuă să rămînă un vis pentru mil de englezi. Potrivit unor date incomplete, peste 250 000 de persoane au o săptămînă de lucru de 70 ore; în unele întreprinderi se mai muncește 12 ore pe zi.
- PARIS ● Potrivit revistei «Entreprise», companiile aviatice membre ale I.A.T.A. au transportat în ultimul an 283 milioane pasageri. În km/pasager traficul a crescut în ultimii 10 ani de 4 ori, iar cantitatea de măruri de 5 ori.

- KAMPALA ● Primul institut de învățămînt superior din Uganda a fost deschis la Kampala, capitala țării. La festivitatea de inaugurare au participat Jomo Kenyatta, președintele Kenyei Iulius Nyerere, președintele Tanzaniei, și Kenneth Kaunda președintele Zambiei.
- BUDAPESTA ● Presa maghiară caracterizează cel de-al patrulea plan cincinal drept un plan al construirii socialismului la un nivel tehnico-stiințific și economic superior. Creșterea producției industriale (32-34%) se va realiza în proporție de 75% pe seama ridicării productivității.
- LA PAZ ● Bolivia urmează să plătească companiei americane Gulf Oil 78 milioane dolari compensații pentru naționalizarea bunurilor ce-i aparțineau. Suma va fi plătită în decurs de doi ani.

Nicolae LUPU

DEZIDERAT VITAL- DEZARMAREA

Ultimul număr al publicației «Le Monde diplomatique» publică la rubrica «Dezarmare» un articol semnat de cunoscutul om politic francez Jules Moch, sub titlul: «Echilibrul terorii rămâne singurul garant al păcii».

Mărturisesc sincer că am rămas pe moment consternat. Cunoșcându-i părerea direct, cu prilejul mai multor reuniuni internaționale, convingeri expuse atât în public cât și în grupuri mai restrânse de ziariști, m-am întrebant ce putea determina o asemenea evoluție diametral opusă celei binecunoscute. Am căutat cu atenție răspunsurile în îndurările ce-și desfășurau argumentarea sub acest titlu. Am constatat cu și mai mare stupeoare că în convingerile lomonului Jules Moch nu a intervenit nici o schimbare. El consideră că «pacea prin teroare este ruinătoare». Dar el nu se referă numai la consecințele economice ale cursei narmărilor. Jules Moch precizează textual: «Destinul păcii rece prin dezarmare... Trebuie să se înceapă prin oprirea ngenajului, prin declanșarea unei duble evoluții — spre dezarmare treptată și spre renașterea încrederii». Ce legătură au toate acestea cu teoria «echilibrului terorii» care se lăfăiește în titlu? Nici una. Dacă acest incident ar reflecta doar un fapt de implicație locală, n-ar fi mare lucru. Dar concepția sălășluiește încă în acele cercuri internaționale cărora li se datorează în esență tergiversarea, întărirea măsurilor radicale de dezarmare generală și totală. Titlul are o valoare simbolică în sensul că reflectă în mic o tuție care se petrece în mare: eforturi cinstite, energie pentru a propulsa problema dezarmării sînt adeseori înnesuite, canalizate, în tot felul de activități periferice, se oglindesc sub firme diferite concepția «echilibrului terorii». Dar acest titlu este greșit și la propriu, și la figurat.

Oglindește cu prisosință faptul că marea masă a țărilor membre ale Organizației Națiunilor Unite revine mereu în fiecare an pentru a readuce sub forma unor documente solemne această problemă în fața comunității mondiale. Nu mai departe decît anul trecut Adunarea Generală a proclamat anii '70 drept «Decadă a dezarmării» și a chemat Comitetul dezarmării de la Geneva să pregătească un program cuprinzător de dezarmare generală și totală. Se impune tot mai mult în rîndurile comunității internaționale ideea că Comitetul de dezarmare de la Geneva trebuie să primească însărcinarea de a acționa efectiv, cu oală răspundere, pentru realizarea scopului în virtutea cruia a fost creat, trebuie să treacă de la vorbe la fapte, să discute la măsuri concrete în direcția dezarmării. Este de presupus că reuniunea jubiliară a O.N.U., bucurându-se de participarea la nivelul cel mai înalt a multor țări membre, va aduce, prin consecințele sale, un punct cotitură și în acest domeniu pentru comunitatea internațională. Subliniind contribuția pe care țara noastră este îndritită să o aducă în această direcție, președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, spunea de la înalta tribună a Adunării Generale a O.N.U.: «Considerînd că una din sarcinile fundamentale ce revine tuturor statelor este aceea de a întreprinde acțiuni concrete în vederea realizării dezarmării generale și totale, guvernul român este îndritit să militeze cu toată fermitatea pentru înfăptuirea acestui deziderat vital al omenirii». Deziderat scump pentru popoul român, care dorește ca principiile moralei internaționale, și nu forța de distrugere a armelor, să regleze relațiile între state.

I. CIOARĂ

DECOLONIZARE ȘI «SPAȚIU»

Aniversînd un pătrar de veac de la constituirea O.N.U., Adunarea Generală s-a oprit și asupra deceniului scurs de la Declarația privind acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale. Un bilanț în bună măsură pozitiv, întunecat însă de petele negre pe care le mai constituie pe harta lumii — cu deosebire pe cea a Africii — teritoriile aflate încă sub regim colonial, cuprinzînd mai multe milioane de oameni. Ceea ce a adus, implicit, din nou, în centrul atenției, principala putere care continuă să-și exercite dominația asupra unor teritorii străine — Portugalia.

Multă vreme politica țării iberice de la țărmul Atlanticului, de cramponare de coloniile sale, a fost pusă pe seama anacronismului concepțiilor dictatorului Antonio de Oliveira Salazar, despre care se afirma că evalua evenimentele curente prin prisma secolului XIX. Neconținînd să arate că emanciparea fostelor colonii europene din Africa constituie în ochii săi o imensă greșeală a «liberalilor induși în eroare», Salazar își etala cu tîecare prilej ideea atât de scumpă lui a unei «comunități lusitane», a unui «spațiu portughez» — expresii ce au devenit axul central al politicii sale externe. Conservatorismul pe plan extern și-a avut corospondentul și pe plan intern — Salazar fiind adversarul hotărît al oricărei încercări de modificare a «ordinii stabilite», ceea ce s-a concretizat într-o întunecată dictatură, cu toate caracteristicile unui asemenea regim. Cînd, în octombrie 1968, o congestie cerebrală l-a obligat după aproape patru decenii să-și părăsească funcția de premier, locul fiindu-i luat de profesorul Marcello Caetano, majoritatea observatorilor scenei politice portugheze s-au întrebant: «se va trezi oare Portugalia postsalazaristă?». Insuși Caetano a recunoscut atunci că e conștient de faptul că țara sa are nevoie de schimbări profunde. La doi ani de la preluarea puterii de către Caetano, situația e însă cel puțin tot atît de acută. «În 1928, Portugalia era cea mai săracă țară a Europei... — scrie Richard Eder în «International Herald Tribune». Astăzi ea continuă să fie țara cea mai săracă a Europei... În Portugalia venitul anual per locuitor este de numai aproximativ 460 dolari anual, venit distribuit altminteri cu mari inegalități... Cifrele privind investițiile în învățămînt și sănătate se află și ele în coada Europei. Nu este surprinzător că presiunea pentru emigrare este atît de puternică... (în fiecare an pînă la 50 000 portughezi — la o populație de numai 9 milioane — își părăsesc patria — menționează revista vest-germană «Europa»). Toate acestea în ultimă instanță pentru că «în Africa, Portugalia poartă un război care o uzează, este costisitor și fără ieșire». Dar Caetano — sînt de părere comentatorii — nu poate depăși ideea lui Salazar — și la fel gîndesc o serie de portughezi cu poziții importante și îndeosebi capii armatei — că Portugalia este și trebuie să rămînă un imperiu. Și tot astfel cum în special armata e gata să facă orice pentru a-l împiedica să spulbere acest vis, celelalte forțe reacționare interne par hotărîte să nu-i permită să întreprindă nici măsuri din cele mai precaut reformiste. Ceea ce nu înseamnă că în țară nu se fac simțite forțele progresiste, — acțiunile muncitorești în primul rînd; dar semnificativ este și faptul că o serie de intelectuali și chiar clerici, care pînă mai deunăzi se fereau a lua atitudine, dacă nu erau chiar de partea regimului, populează în prezent în număr destul de mare închisorile politice. «Destinul» colonial al Portugaliei se hotărâște însă în principal «la fața locului» — acolo unde lupta armată a mișcării de eliberare națională a popoarelor africane subjugate de Lisabona, cunoaște o amploare crescîndă.

STOCKHOLM. Elevi și profesori ai școlilor dintr-un cartier al capitalei suedeze demonstrează în centrul orașului, cerînd adoptarea unor măsuri grabnice împotriva poluării. «Avem nevoie de aer mai curat» — scrie pe pancartele purtate de ei.

UNESCO — 16

Delegațiile celor 125 de state membre care participă la a 16-a sesiune a Conferinței generale a UNESCO, în curs de desfășurare la Paris, în sediul din Place Fontenoy al organizației, sînt în mare parte conduse de respectivii miniștri ai învățămîntului. Faptul este semnificativ: proiectul de program pentru 1971-72 și mai ales «schița de plan pe termen lung 1971-1976», prezentate conferinței de către directorul general al UNESCO, René Maheu, acordă un loc preponderent învățămîntului și educației.

Ordinea de zi e amplă (60 de puncte) și înscrie probleme de interes fundamental pentru lumea de azi, pentru perspectivele ei: rolul și contribuția UNESCO la promovarea păcii și colaborării internaționale; contribuția, cu mijloacele proprii acestei organizații — de educație, știință și cultură —, la lichidarea rasismului și sechelelor colonialismului; activități specifice în cadrul celui de-al doilea «deceniu al dezvoltării».

Îndeplinirea unui rol atît de complex, realizarea unor atît de importante obiective presupun o reprezentare adecvată, în conformitate cu normele dreptului internațional, a țărilor lumii în organizație. În spiritul acestei axiome, șeful delegației române, ambasadorul Valentin Lipatti, delegat permanent al țării noastre la UNESCO, a cerut, în cadrul dezbaterii pe marginea raportului Comisiei de verificare a deplinelor puteri, normalizarea reprezentării Chinei (prin restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze în organizație).

În zilele scurse pînă acum de la începerea lucrărilor celei de-a 16-a sesiuni a ei, Conferința generală a UNESCO, întrunită în ședințe plene și în comisii de lucru, a discutat diverse aspecte ale programului bienal și ale planului de șase ani, conturînd hotărîri pentru activitatea organizației în anii 1971-72 și pentru acțiunea ei de mai largă perspectivă. Mulți delegați au subliniat justetea precizării făcute de directorul general Maheu cu privire la învățămînt: «Ideea de bază — a spus d-sa — este că pretutindeni ameliorarea calitativă trebuie să însoțească dezvoltarea cantitativă. Învățămîntul nu poate să devină accesibil tuturor fără o transformare profundă a aparatului său instituțional, a tehnicilor și metodelor sale, a conținutului și chiar a spiritului său».

Adoptarea de către Comisia programului a proiectului de rezoluție în problema cooperării europene în domeniile educației, științei și culturii, prezentat de delegația română, relevă încă o dată caracterul pozitiv al contribuției românești la activitatea UNESCO.

Conferința are pe ordinea ei de zi și discuția asupra lansării, în 1971-72, a unui program interguvernamental multidisciplinar privind «Omul și biosfera»; în atenția participanților se află de asemenea organizarea, în 1971, a unei conferințe interguvernamentale pentru punerea în funcțiune a unui sistem mondial de informare științifică, precum și inițierea unei serii de studii pentru stabilirea unei tipologii a științei și tehnicii în țările în curs de dezvoltare. Se discută despre încurajarea cooperării internaționale în diversele domenii de cercetare fundamentală (fizică teoretică, informatică, biologie), difuzarea internațională a culturii, conservarea și restaurarea operelor de artă și a unor locuri și monumente de mare valoare istorică și artistică, proiectele-pilot privind documentarea, bibliotecile și arhivele în țările în curs de dezvoltare și despre multe alte probleme ale situației actuale și evoluției științei, culturii și învățămîntului în lume.

Gabriela DOLGU

«După prabușirea podului West Gate din Melbourne, Australia. Agențiile de presă menționează că era vorba de cel mai lung pod al continentului și că în acest accident și-au pierdut viața 28 de persoane.»

sapte zile pe pământ

VARȘOVIA

AL VIII-lea CONCURS «CHOPIN»

Corespondență specială

de la Krystyna WYHOWSKA

Actuala ediție a prestigiosului Concurs «Chopin» reunește la Varșovia un număr record de participanți: 90 de tineri pianisti din 29 de țări. Juriul internațional este prezidat de prof. Kazimerz Sikorski iar printre membrii juriului, amintim pe Monique Haas, Witold Malcuzyński, Tatiana Nikolaieva, Guido Agósti. România este reprezentată în juriu de Gheorghe Halmos.

Primul Concurs «Chopin» a avut loc acum 43 de ani, la Varșovia. Juriul, format numai din muzicieni polonezi, a decernat primul Premiu «Chopin» unui foarte tânăr pianist sovietic: Lev Oborin. Cronicile amintesc, de asemenea, printre numele participanților, pe cel al lui Dmitri Șostakoviči, care a devenit apoi, după cum se știe, unul dintre cei mai mari compozitori contemporani. Dar la primul Concurs «Chopin» Șostakoviči n-a obținut decât o diplomă...

Cinci ani mai târziu, juriul, de astă dată internațional, al celui de-al doilea concurs acordat primele trei premii lui Alexandre Uninski (Franța), Imre Ungar (Ungaria) și Boleslaw Kon (Polonia). Ultimul Concurs «Chopin» antebelic a avut loc în 1937. A urmat o întrerupere de 12 ani...

În 1959, în Varșovia încă greu rănită de război, într-o sală improvizată, are loc primul Concurs «Chopin» postbelic. Este un triumf al tinerilor pianisti polonezi. Printre premianți se numără Halina Czerny-Stefanska, Barbara Hesse Bukowska, Waldemar Maciszewski, Wladyslaw Kedra.

De atunci, din cinci în cinci ani Varșovia îi primește pe tinerii interpreți ai muzicii chopiniene din lumea întreagă. Numele laureaților actualiei ediții urmează să fie anunțate mâine, 25 octombrie.

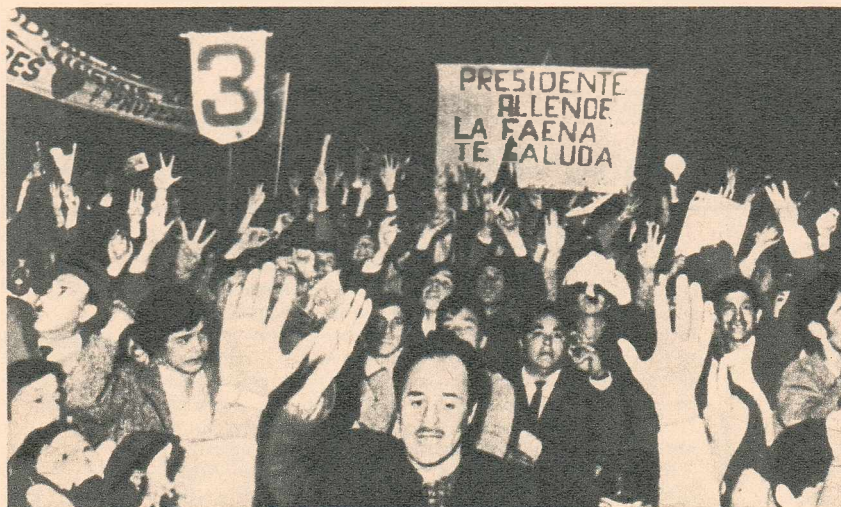
CHILE

AZI — VOTUL DECISIV!

Astăzi, la Santiago de Chile, Congresul Național îl va desemna pe cel ce, la 4 noiembrie, urmează să se instaleze — pentru viitorii șase ani — în palatul prezidențial «La Moneda», ca succesor al lui Eduardo Frei.

Ținând cont de evoluția vieții politice a țării, începând din 4 septembrie — când Allende a ieșit victorios la urne în fața lui Alessandri, dar nu a întrunit majoritatea absolută pentru a putea fi desemnat președinte ales — și pînă astăzi, cînd desemnarea lui în funcția supremă a statului este considerată de unii observatori politici ca iminentă, nu poate fi neglijată totuși importanța și semnificația acestui vot decisiv pe care 200 de deputați și senatori sînt chemați să-l exprime în această zi.

În cazul în care Allende va ieși învingător, în Chile va fi pus în aplicare programul său politic, cunoscut și sub numele de «programul celor 3 A» (antiimperialist, antioligarhic

Demonstrații populare în favoarea lui Allende la Santiago de Chile.

și antifeudal): instalarea unui guvern democrat și popular, naționalizarea băncilor, a comerțului exterior, a marilor monopoli, accelerarea reformei agrare, înlocuirea Congresului bicameral printr-o adunare populară unicamerală etc. Pe plan extern sînt anunțate extinderea relațiilor cu toate țările lumii, inclusiv cu cele socialiste.

Pentru a-și asigura victoria în parlament, Allende a purtat negocieri în special cu democrat-creștinii, cu care de altfel a și ajuns la o înțelegere, mai ales că programul politic al Frontului popular (pe care îl reprezintă) are puncte comune cu cel prezentat de Partidul Democrat-Creștin. A fost nevoie doar de acordarea unor «garanții ale dezvoltării democratice și libere» — menținerea pluralismului politic, a libertății cuvîntului, a autonomiei universitare, a autonomiei celor 3 puteri: executivă, legislativă și juridică — înscrisă zilele trecute într-un «statut al garanțiilor». Cit privește celelalte sectoare politice, armata și chiar partidul conservator al lui Alessandri, prin declarația reprezentantului său, Victor Carmina, acestea au asigurat că vor «respecta voința poporului liber, exprimată la urne».

Procesul desemnării lui Allende ca președinte al Republicii Chile pare astfel a fi iminent, în cazul în care el va decurge normal. Dar nu poate fi trecut cu vederea faptul că reprezentantul dreptei, Alessandri, învins la urne, a desfășurat în ultima vreme acțiuni pentru «defăimarea» rivalului său, reprezentînd victoria acestuia ca «un pericol pentru tradițiile instituționale chiliene». Pe de altă parte, mai este de menționat și activitatea noii organizații a dreptei «Patria y Libertad» care a declarat că consideră victoria lui Allende nulă «în orice împrejurări ar surveni».

În aceste condiții observatorii apreciază că dacă Allende nu obține cele 21 de voturi democrat-creștine de care are nevoie în parlament care să confirme astfel votul popular de la 4 septembrie iar Alessandri va obține cele 50 de voturi democrat-creștine care ar decide alegerea lui în funcția supremă a statului, tulburările vor fi iminente.

Dan BULGĂR

ROMA

IMPLICAȚIILE UNEI RĂPIRI

Corespondență specială

de la Michele RUBINI

Italia este preocupată de răpirea ziaristului Mauro De Mauro de la cotidianul L'ORA, din Palermo. Cu toate că poliția și jandarmii au cercetat tot teritoriul insulei (inclusiv Corleone, inima mafiei), se poate considera că investigațiile se găsesc într-un punct mort.

Lată cum a avut loc răpirea: în 16 septembrie, la sfîrșitul zilei de lucru, Mauro De Mauro s-a oprit, ca de obicei, înainte de a se duce acasă, la cafeneaua unui prieten al său. A ajuns acasă, unde în același timp sosea fiica sa însoțită de logodnicul ei. În timp ce tatăl parca mașina, aceștia au luat-o înainte și l-au așteptat la ascensor. Dar pentru că Mauro De Mauro întirzia, fiica și logodnicul au ieșit să vadă ce se întîmplă. Și au asistat la răpire: exact în momentul acela, Mauro De Mauro era silit să urce în propria lui mașină de cîțiva necunoscuți care aveau fețele descoperite, nemascate. Acest «detaliu» al răpirii nu este lipsit de semnificații de rău augur. Cînd mafioții procedează la o asemenea operație fără să-și acopere fața, aceasta înseamnă că persoana răpită este condamnată la moarte. Mulți cititori se vor întreba poate — dacă mafioții nu-și ascund fața de victima condamnată la moarte — de ce nu se tem răpitorii că vor fi recunoscuți de trecătorii care-i pot vedea întîmplător? Poate să pară absurd pentru zilele noastre, dar în Sicilia

oricine poate să fie ucis sau să dispară sub ochii a sute de persoane, fără ca cineva să miște măcar un deget pentru a împiedica crima. Martorii aceștia vor spune totdeauna că nu au văzut și nu au auzit nimic. În legătură cu răpirea ziaristului De Mauro există în momentul de față cîteva ipoteze. Una din ele se bazează pe faptul că, în cariera sa publicistică, el s-a ocupat în repetate rînduri de activitatea mafiei, în special de traficul de droguri; se presupune apoi că dispariția sa ar putea fi legată de rejudecarea, în Curtea de Apel, a unui proces în legătură cu care Mauro «știa ceva»; cea de-a treia pistă, considerată și cea mai serioasă, duce la cazul Mattei. În ultima vreme Mauro De Mauro lucra intens, la cererea regizorului Francesco Rosi, la reconstituirea condițiilor morții misterioase a lui Enrico Mattei, președintele ENI — monopolul de stat italian al hidrocarburilor. În 1962, după o scurtă ședere în Sicilia, Mattei pleacă cu avionul său spre Milano. Avionul explodează în aer. Atentatorii rămîn necunoscuți. Se spune că, în ajunul răpirii, în Palermo s-ar fi răspîndit zvonul că De Mauro descoperise un element senzațional în cazul asupra căruia se documenta pentru filmul lui Rosi judecînd după faptul că pînă acum mafia nu s-a atins, în general, de ziaristi, președintele comisiei antimafia consideră că o asemenea acțiune nu poate fi atribuită decât «une decizii la cel mai înalt nivel», a capilor organizației. «S-ar putea — a declarat cunoscutul scriitor sicilian Leonardo Sciascia — ca De Mauro să fi călcat, fără să-și dea seama, pe un cuib de vipere».

În sprijinul revendicării lor cu privire la majorarea salariilor, lucrătorii salubrității din Londra au declarat grevă. În fotografie: ruini menajere adunate pe Leyden Street, capitala britanică.

cronica de trei secunde

PRIN PĂDURE

La 37 de ani — 44 de furturi. Ultimul dintre ele — sfîrșit cu o crimă. Supranumele său — în ziare: «Agresorul femeilor singure». Ziarele îl descriu în boxă: «Privire dură, gură mică, tăioasă. Cravată neagră și cămașă albă — s-ar părea că poartă doliu pentru victima sa». Foștii săi patroni îl apreciază drept un funcționar harnic, serios, sobru. Firește, citeodată făcea pe al naibii, dar nimeni nu-l credea... Psihiatrii notează că «omul e de o indiferență afectată».

Ataca doamnelor prin pădurile din jurul Parisului; le fura gențile, uneori chiar mașinile. «Lucra» împreună cu o prietenă, Marie, întîlnită tot în Bois de Boulogne și căreia îi spusese că maică-sa posedă o mare fermă în Charente. Cînd Mariei i se făcea frică, o trata cu coniac...

II

«Scotoceam singur în gențile doamnelor agreate, uneori îi ceream Mariei să facă inventarul în locul meu. Revolverul? Vroiam să fac impresie... Uneori amenințam cu pipa. Mai aveam și un ciocan de cauciuc. Fleacuri!»

E acuzat că a folosit și cecuri fără acoperire. E adevărat. O dată a semnat un cec pentru a cumpăra crizanteme — crizanteme așezate pe mor-

mintul tatălui său. Susține că victima a fost pușcată din greșeală. Revolverul s-a descărț singur. Președintele tribunalului observă că tr-unul din memoriile redactate în celulă, agresorul ar fi precizat că «victima nu a murit imediat și el i-a strigat: dacă rezisti, voi fi silit să te ucid»...

«Eram obosit și singur în celulă, nu știu ce scris, am scris povești...»

Președintele schimbă tonul: «Vreau să-ți pun o întrebare — n-o ascund grav. De ce ai furat un taxi?»

Inculpatul își bombează pieptul și respiră profund:

«Vreau să mă gîndesc singur la asta, dar doamnă odihnesc cîteva minute...»

Judecata se suspendă jumătate de oră... Așa că Avînd în vedere felul meu de a fi și al prietenilor mei, prefer să nu răspund».

III

Punct cu punct, amănunt cu amănunt, în merită trecute în bibliografia marilor juriști diplomați care caută cu atîta nobilă încordare de ani de zile, definiția agresorului și a agresorului prin întinsele păduri ale lumii.

Radu COSAȘI

SEARĂ DE ADIO

Nu există bairam sportiv în Turcia fără etalarea celui mai vechi exercițiu fizic cunoscut în lumea otomană: luptele.

Nu există palmares — olimpic, mondial, european — în sportul luptelor fără numele marilor campioni turci. Ultimul în ordinea celebrității este Ahmet Ayit, specialist al stilului liber, campion olimpic al semi-greilor la Mexico.

La festivitatea care a marcat despărțirea sa de viața sportivă activă, Ahmet Ayit a fost purtat pe brațe — în incinta stadionului Mithat Pașa din Istanbul — de alte două celebrități ale luptelor libere pe saltea dublul campion olimpic Aleksandr Medved (U.R.S.S.) și medaliatul cu argint Daniel Robin (Franța).

reportaj de șapte zile

încălțăminte între calitate și cantitate

Cizma din piele sau înlocuitori — cu care ne-am obișnuit în ultimii ani — este un obiect de încălțăminte de iarnă care continuă să fie foarte solicitat (în special de femei, dar nu numai) de îndată ce se apropie anotimpul rece și chiar cu mult înainte. În aceste zile, când magazinele de încălțăminte sînt suprasolicitate, putem constata că mult-căutatele cizmulițe și cizme nu răspund la apel, cum ar fi normal. Care să fie cauza? Aflăm că, încă de la contractările de la sfîrșitul semestrului I, Ministerul Comerțului Interior a refuzat fără nici o jenă încălțăminte în valoare nici mai mult, nici mai puțin de 3 milioane lei. Fabricată de «Străduința»-Suceava, «Libertatea»-Arad, «8 Mai»-Mediaș, «Modern»-Timișoara și «Progresul»-București, încălțăminte nu corespundea calității tot fără nici o jenă. Adică mii și mii de perechi de cizme și ghete din pvc expandat aveau rezistența foarte scăzută la flexiuni repetate, în condiții de temperatură sub sero grade, cedînd la mai mult de 24 000 de flexiuni.

Dar cum a trecut o însemnată cantitate de timp, se pare că fabricile în cauză nu au stat cu

mîinile... în cizmele compromise (chiar dacă în stocurile comerciale există peste 680 000 perechi din acest soi trist de marfă).

De pildă, la «Progresul»-București, unde pvc-ul este asigurat de «Victoria»-Timișoara, nu se mai primește această materie primă decît pe baza buletinului de analiză. Ce spune acum, după salutară intervenție luată în privința calității de către M.C.I., acest buletin atît de necesar? Materialul rezistă pînă la 130 000 de flexiuni, la temperaturi de minus 15 grade Celsius. Așa se explică că din cele 75 000 de perechi de cizme pentru femei care au fost livrate pînă în prezent comerțului pentru trimestrul III și IV nu a fost respinsă nici una. Deci nu sînt de vină cizmarii noștri, a căror faimă de buni meșteșugari risca să fie compromisă. Și atunci, nu este pur și simplu păcat ca din, s-o numim, cel puțin lipsă de atenție, dacă nu iresponsabilitatea tehnologilor, care au demonstrat că la nevoie pot totuși să facă și marfă de calitate, să se irosească munca atît de pricepută a acestor oameni?

Important este deci că totuși la iarnă avem șansa să purtăm modele noi de cizme, în cantități suficiente și, ceea ce nu trebuie să uităm, din materiale care nu se vor mai rupe sau nu vor mai trage apă.

R.S. POP

bucurești — toulouse

La scurt timp după cucerirea premiului I la Concursul internațional «George Enescu» de la București, soprana Eugenia Moldoveanu de la Opera Română a reputat în Franța un nou succes de prestigiu. Ea a fost distinsă în cadrul celui de-al 17-lea concurs internațional de canto de la Toulouse cu Marele premiu.

Revenind zilele acestea în Capitală, tînăra și talentata artistă e-a vorbit despre impresia deosebită pe care au produs-o reprezentanții țării noastre, subliniind faptul că în cadrul aceluși competiții au obținut de asemenea distincții importante Dan Erbac (al doilea mare premiu la cântec bărbați) și Alexandru Faruș (medalia de argint).

— A fost, spre satisfacția noastră, o puternică afirmare a școlii românești de canto.

— Cum s-a desfășurat proba minimă?

— Cu multe emoții, pe care am resimțit și eu din plin. Au participat aproximativ 30 de concurenți, din diferite țări ale lumii, iar întrecerea aș spune că a fost de-a dreptul palpitantă.

— Ce ați interpretat în fața juriului a concursului?

— Aria Donna Ana din opera «Don Giovanni» de Mozart. În gătura cu această interpretare dori să mărturisesc reala bucurie produsă de aprecierile d-lui nanoil de Bondeville, preșe-

dintele Academiei de arte frumoase a Franței și președintele juriului secției de canto al Concursului internațional de la Toulouse. De altfel, împreună cu distinsul om de artă francez am fost invitată de televiziunea pariziană unde am susținut un interesant dialog. Aici, ca și la posturile de radio, am prezentat și un program de arii din opere. Am contractat totodată câteva angajamente, urmînd să apar, în stagiunea viitoare, în mai multe spectacole la Toulouse, Bordeaux și Lyon, ne-a declarat în încheierea Eugenia Moldoveanu.

N. SANDU

FOILETON

hibernatus - redivivus!

O veste senzațională ne-a îndemnat să vizităm degrabă cartierele Berceni și Drumul Taberei. Aici, aproximativ 3 000 de cetățeni de vîrste diferite, romantici și în greutate normală, au hotărît să pornească într-o călătorie spre anul 3564. Metoda s-a dovedit simplă, de loc costisitoare și a fost experimentată cu succes în laboratoarele proprii ale punctelor de termoficare din cartierele sus-amintite:

O echipă specială s-a deplasat și la Iași, unde ultimele cablograme ne înștiințează că, la fel, aproximativ o mie de frați moldoveni din cartierul Dimitrie Cantemir au hotărît să se congeleze pe cale naturală grație C.E.T. (fost Centrala electrică de termoficare, în prezent consorțiul «Congelare, emancipare, transfigurare»).

Stăm de vorbă cu primul om întîlnit în cale: pensionarul Alexandru Grozea din blocul E-26 (Drumul Taberei).

— Cum v-a venit ideea?

— La început, stînd în cameră, am făcut brumă la mustăți.

— Pe urmă?

— N-a mai curs apă caldă la baie.

— Cum vă spălați?

— Ne ștergem cu guma.

— Am dori să aflăm cauzele mai profunde care v-au determinat să adoptați soluția refrigerării.

— Ideea aparține OCLPP, care nu a solicitat nici pînă astăzi racordarea blocului la rețea.

De la Iași ne sosesc vești și mai senzaționale. Societatea cetățenilor refrigerați (The Frozen Men Society) a scos chiar și o gazetă de anticipație, «Foaie pentru înghețaciune», prin care se fac recomandări utile și se înfiripă prietenii de lungă durată. Spiuim la întimplare din «Mica publicitate»:

«Doamnă serioasă, singură, ușor sentimentală, doresc relații pentru anul 3564 cu domn serios, statură potrivită, de preferință brunet și cibernetician. La ziar, sub «minus 21 grade».

Sau:
«Militar în retragere, fizic plăcut (84 ani, dar nu-i arată), doresc tovarășă de voiaj contingent '50. Poliță asigurată prin C.E.T.-Iași. La revedere 3564!»

Sau
«Schimb ogeac cald contra locuință rece mișto. La ziar sub Bébé-refrigerat!».

Lucrările de congelare sînt avansate în special în locuințele deservite de punctele termice 13 și 14, unde instalațiile de încălzire prezintă serioase defecțiuni.

Revenind în București, facem o vizită și cetățenilor din blocurile P de pe strada Boccaccio. Primim lămuriri competente din partea mecanicului șef de la punctul de termoficare.

— Noi aplicăm metoda congelării treptate. Pentru evitarea șocului distribuim căldură cu intermitență. Trei ore cald, trei ore rece.

Mai categorici ni s-au părut distribuitorii de energie termică din cartierul Drumul Taberei, unde constructorul (I.C.M.B.) nu a cerut nici pînă în prezent furnizarea căldurii.

— Care este la dv. procentul de congelări?

— Sută la sută, y compris pisici de casă, șoareci domestici, ciini cu și fără pedigree, flotanți cu și fără viză la miliție.

— Aveți greutăți?

— Avem din pricina zilelor călduroase. Ne puteți ajuta cu ceva?

— Deocamdată vă publicăm plîngerea la gazetă.

Liviu TIMBUS

GASTRONOMICĂ

ca să treacă vremea

Un bărbat care se respectă trebuie să se scoale devreme chiar și duminică. Dar, așa cum se întîmplă adesea, sîmbăta se mai întîrzie la un spectacol, se mai face o vizită, se mai bea și altceva în afară de pepsi, așa că duminică dimineața, cu toată clima înviorătoare, poți să fi victima unei stări de toropeală, de vagă mahmureală. Ce-i de făcut așadar cînd 3-4 bărbați bravi se întîlnesc într-un matineu cu ochii cam cîrpiți și cu fadiguri în emisia vocală?

Bărbatul, în esență, e o ființă capricioasă și rafinată, așa că nu-l puteți lecui așa, deodată, cu rustica ciorbă de burtă sau de potroace. E și prea complicat. Mai bine începeți o discuție intelectuală adecvată despre comportarea reproabilă a lui Vadim, care iar își face de cap făcînd-o să sufere pe biata Jeane Fonda, sau despre salutară modă maxi care dă lovitură de grație antipatice și scandaloase mode mini. Și în timpul conversației, ca să treacă vremea, serviți o gustărică refrișantă compusă dintr-un heringuiț marinat în sos de vin, cu o feliuță de ceapă și cîteva boabe de muștar rătăcite neglijent deasupra, însoțite de cîte doi castraveciori cit se poate de mici (murați în oțet) și o felioară de piine prăjită (o porțioară de fiecare mascul). Se atribuie de asemeni și cite o ceșcuță de cafea neagră bine fiartă, fierbinte. Și cum toamna diminețile sînt lungi, tot ca să treacă vremea, căutați să aveți la îndemînă un crap de 2-3 kilograme gata curățat, prilej pentru a deschide discuții de ordin economic. De exemplu, puteți oferi un premiu de

perspicacitate celui care reușește să găsească explicația dispariției crapului afumat în conserve, sau de ce nu se mai găsește acele frumusele borcănașe de muștar dulce și aspru fabricat mai antîrț. De ce acum vreo doi ani apăreau pe piață ketchup românesc sau lapte condensat, iar acum nu se găsesc decît uneori asemenea produse, și numai din import. Cam care o fi linia pe care se dezvoltă diversificarea produselor în sectorul alimentară? Dacă conversația se animă, e indicat să așezați crapul — crestat pe porții — la cuptor, într-o tavă, pe un strat de ceapă ușor rumenită și, după ce l-ați sărat și ați aruncat vreo 4-5 roșii tăiate, mai asortați-l cu două foi de dafin, 10 boabe de piper, 10-12 măsline, apoi încluați-l în cuptor preț de 30 minute, să se învețe mince.

Cînd îl serviți pe masă — frumos și rumenior, pe un plătou — și o dată cu primele îmbrăcături începînd a vi se face sete, puteți schimba cursul discuției lăudînd modestia întreprinderilor de vinificație care trec sub tăcere absolută data recoltei la vinurile de masă, populare, chit că le denumesc superioare.

Și iaca așa poate ajunge ceasul spre 12, cînd se poate oferi cite o bucățiță de brînză fermentată tip Nasal sau Zamora, a căror apariție și dispariție de pe piață face parte tot dintre enigmaticele nedezlegate ale comerțului nostru.

Or, odată conversațiile ajunse în acest stadiu, e bine ca fiecare bărbat respectabil, participant la dezbateri, înviorat de-acum, să-și clătească gura cu un sprîț cînstit și apoi să fie îndemnați cu toții de urgență spre casele respective, că de, nu este cazul a întîrzie de la masă, că ar supăra cumplit, și pe bună dreptate, pe iubitele noastre consoarte, și nu-i recomandabil!

P.P. NAȘU

start industrial în județul dîmbovița

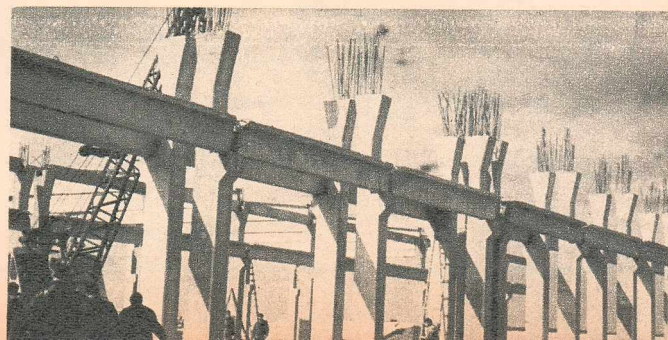
Viitorul cincinal va păși pe un teren fertil și în raza județului Dîmbovița. La Tirgoviște, în zona de sud a orașului, următorii trei ani vor înregistra intrarea în producție a trei noi și moderne obiective economice: Uzina de oțeluri aliate, Uzina de strunguri și fabrica de surse luminoase «Romlux».

Fotografia alăturată a fost realizată pe șantierul viitoarei uzine de strunguri, unite de interes republican ce urmează să intre în producție în trimestrul II al anului 1972. Ea va produce, conform proiectului, 5 000 de strunguri anual.

După numai doi ani de la a-

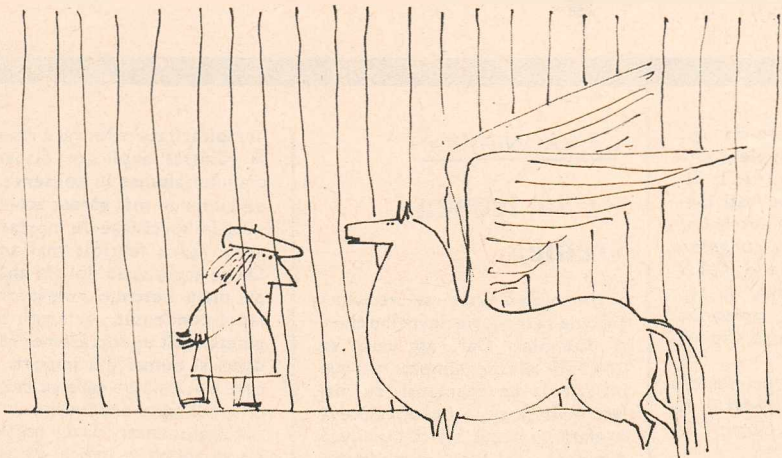
ceastă premieră, uzina va deveni beneficiara unei noi capacități de producție, capabilă să realizeze anual alte 4 550 de strunguri. Întreprinderea dîmboviteană este proiectată să producă de asemenea, începînd cu cel de-al III-lea trimestru al anului 1973, aproximativ 5 400 tone piese forjate.

Pînă la ora actuală, constructorii au ridicat fundația castelului de apă, au nivelat întreaga platformă, au montat stîlpii de rezistență de la hala monobloc, realizînd totodată într-o proporție de 70 la sută drumurile definitive.

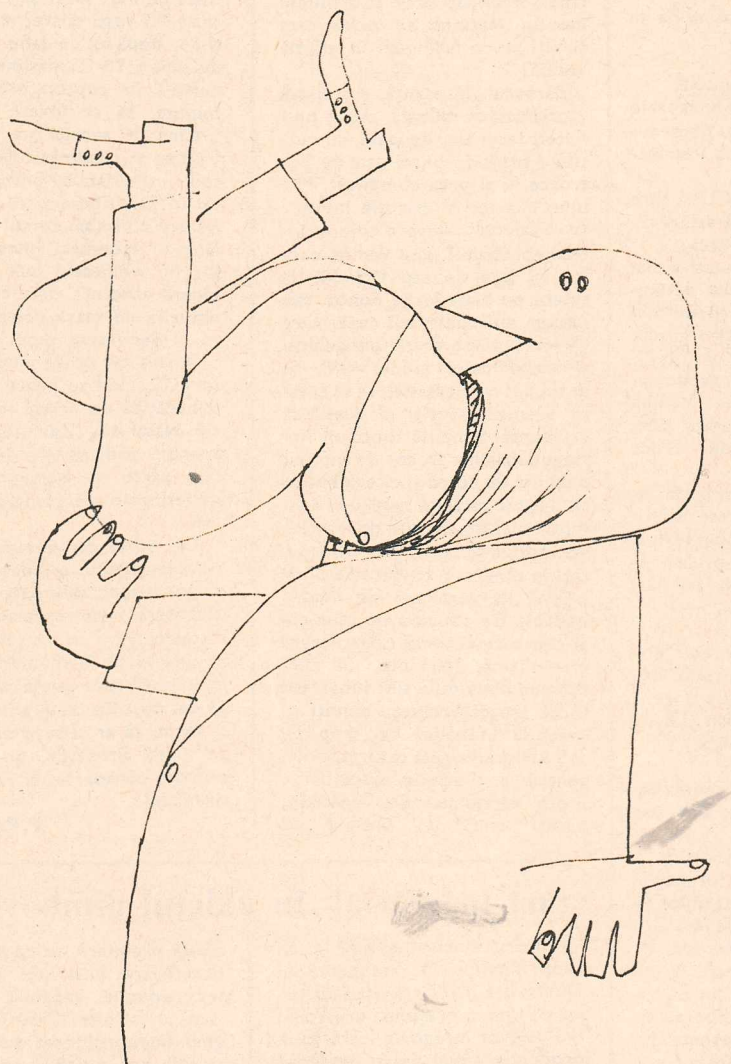

UMOR

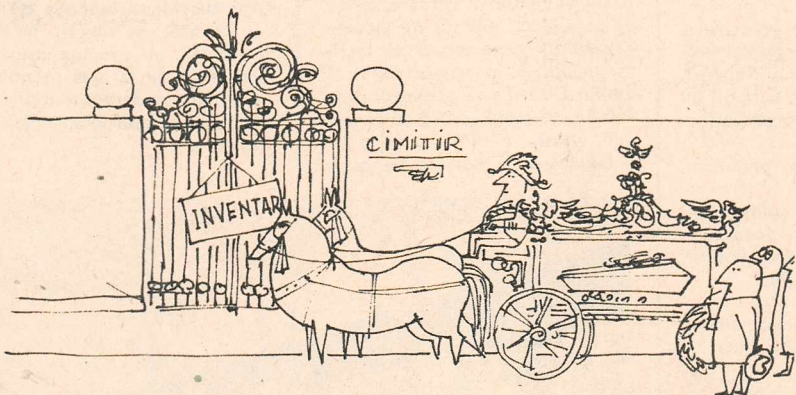
de CIK DAMADIAN

Poet «inaccessibil».

— Unul pe care «nu-l pot înghiți!»

LUATE AȘA
CUM SÎNT

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) Suport pentru pușca de vânătoare — Cu pumnul strâns. 2) Fiica tâtarului — Cuprinde de-a valma bune și rele. 3) Cu totul. 4) Licență a lui Alecsandri — Au cu siguranță același centru. 5) E pe aproape — Nu-i la locul ei. 6) Care sînt mai încolo — Ca o balenă (masc.). 7) Pana cea cunoscută — Poartă fes. 8) Chestie de început — Se adresează mai ales simțului tactil (pl.). — Un nume din fizică! 9) Soldat de gardă, roman — De obicei nu se spune fetelor. 10) Își asigură singuri regimul. 11) Și-a pierdut capul — Pentru el nu se fac deocamdată turnee «open». 12) Nu-i pentru muritori — Țara șahului.

VERTICAL: 1) Dacă sînt stîniși, nu se mai

aprend — Am plecat. 2) Orificii cu diametre variabile — Pe patru roți, fără anvelope. 3) Șant — Compară — Produs italian mult folosit pe iarbă sau noroi. 4) Sînt două, pînă la noi descoperiri — Se mîncă fără luminări. 5) Arat de-a-doaselea! — Necazuri de sportiv. 6) Mulți chemați, puțini aleși. 7) Mișcare neplăcută — Adesea inferior predecesorilor. 8) N-au consistență. 9) În Atalla nu erau concurate de televiziune — Somn ușor! 10) Cu mai multe fumuri — Nu zice nimeni că-i gras. 11) Articol — Pătrat mare — Sărită. 12) A zguduit lumea — Miezi cilindric — Țin de etnografie!

Gabriel VLAD

Dezlegarea jocului «INTERMEZZO LIRIC» apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) MIORIȚA — OCHI. 2) AURORA — ARION. 3) STEA — ROMANTA. 4) CE — DRAGOSTE. 5) A — AE — NOR — ALB. 6) RIP — CER — SR — A. 7) ILEANA — ETERN. 8) CALCUȘURI — EA. 9) IZ — ETC — ORNAT. 10) IMA — ARIE — LE. 11) LIE — C — AC — NEA. 12) A — SERENADA — N. 13) CHEMĂRI — TICA.

CE PĂRERE AVEȚI?

Potrivit unui obicei statornicit în anii din urmă, revista noastră vrea să vă afle părerea:

- Care sînt cei mai buni actori români și străini ai anului?
- Care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1970?

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1970, cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacării»** — trebuie să cuprindă opiniile dv. cu privire la:

- 1) Cel mai bun actor român de film văzut în 1970.
- 2) Cea mai bună actriță româncă de film văzută în 1970.
- 3) Cel mai bun actor străin de film văzut în 1970.
- 4) Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1970.
- 5) Cel mai bun film românesc văzut în 1970.
- 6) Cel mai bun film străin văzut în 1970.
- 7) Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1970.
- 8) Cea mai bună actriță româncă de teatru văzută în 1970.
- 9) Cel mai bun cîntăreț român de muzică ușoară ascultat în 1970.
- 10) Cea mai bună interpretă româncă de muzică ușoară ascultată în 1970.
- 11) Cel mai bun serial de televiziune văzut în 1970.
- 12) Cel mai bun actor (actriță) sau prezentator (prezentatoare) văzuți la televiziune în 1970.

carte

● Eugen Barbu: **Jurnal în China**. În ipostaza sa de pelerin, autorul «Prințelului» ne dăruie un memorial de călătorie larg informativ prin eficiența unei ascuțite și subtile observații, superior instructiv prin multitudinea referințelor, încântător prin caligrafia investigațiilor sale în peisajul și spiritul spațiilor străbătute (Editura Mihai Eminescu).

● La Editura Eminescu a reapărut trilogia autobiografică **Drum spre oameni** de Ion Vlasiu. ● Noi cărți de poezie, intrate în librării: **Entropia** de Daniel Turcea; **Minunea de a trăi** de Ion Andreiță; **Balcanice** de Dumitru M. Ion.

● La Editura Kriterion a apărut un compact volum în limba maghiară de Ferenc Szemer: **Virtele copacului**, scrieri 1930—1944.

● În frumoasa și laborioasă tălmăcire a lui Leon Levițchi, care semnează și un minuțios cuvînt înainte, a apărut la Editura Univers cartea de **Balade engleze**. Inspirată coperta și ilustrațiile semnate de Florin Ionescu.

● Tot la aceeași editură semnalăm apariția romanului **Haiducul** de cunoscutul scriitor bulgar Orlin Vasilev. În românește de Tiberiu Iovan.

● Horia Panaitescu: **Cu duhul blindeții**. Roman de mai mici dimensiuni sau nuvelă de mai mari proporții, cartea lui Horia Panaitescu se citește cu interes crescînd pe măsura paginilor parcurse. Epicul e asigurat de relatarea directă, rapidă a acțiunilor unor oameni înobilizați de cauza luptei căreia i s-au devotat (Editura Cartea Românească).

● Ing. Mircea Pretor: **Bridge** (vol. I). Autorul nu este numai un pasionat al jocului, ci și un avizat cercetător al lui. Dovadă această primă carte, dintr-o serie proiectată în câteva volume, unde, cu minuțiu și exemplar de sistematic, sînt expuse principiile și regulile acestui joc de mare atenție și inteligență (Editura Litera).

cinema

● **Impostorii**. Reconstituirea atentă a unor momente de intens dramatism din timpul revoluției ungare din 1919. Regizorul Felix Mariassy, cunoscut pentru calitățile sale de bun observator al realităților psihologice, dovedește și o bună înțelegere a istoriei. În rolurile principale: Nandor Tomanek, Istvan Iglodi, Peter Huszty, Laszlo Ménsáros, György Kálmán, Margit Bara, Edit Damjen.

● **Frumoasa Varvara**. Alexandru Rou, autorul basmelor cinematografice «Palatul de cleștar», «Cenușăreasa», «În noaptea de ajun», «Moș Gerilă» nu-și precupește nici de data aceasta fantezia. În

distribuție — Tatiana Klineva, Mihai Pugovkin, Gheorghe Milliar, Anatoli Kubațki, Lidia Koroleva. ● Cinemateca a inaugurat în aceste zile ciclul de filme intitulat 20 de ani de cinematografie socialistă în România. Un prilej de autentică emoție: revederea creației lui Paul Călinescu — «Răsună valea».

● Nu pierdeți aceste filme: **De parte de mulțimea dezlănțuită** (John Schlesinger), **Păsările** (Hutchcock). În arșita nopții (Norman Jewison).

● Marcello Mastroianni este protagonistul filmului **Scipione africanul** pe care-l realizează regizorul Luigi Magni în localitatea Sperlonga.

disc

● Închinat personalității multilaterale a lui **Constantin Brăiloiu** (compozitor, etnomuzicolog, pedagog, critic muzical și eseist), discul intitulat «Melodii populare românești — Cîntece pe versuri franceze», a polarizat variate forțe artistice din lumea cîntului, pentru realizarea unui tot deosebit de unitar: solisti de operă în frunte cu Arta Florescu, Teodora Lucaci, Dan Iordăchescu, interpreți de muzică populară, instrumentiști acompanyatori ca Martha Joja, Al. Șumski, Alifons Capitanovici (ECP-0454).

● Interpreta de muzică populară **Lucreția Ciobanu**, o prezență activă pe discurile «Electrecord»-ului. De astă dată, acompaniată de orchestra lui George Vancu, ne dăruie: «Pleacă oile la munte», «Chiuie badea din coastă», «Ușor, bade, să nu cază», «Pe la poartă cui mi-e drag» sînt cîteva din cele zece piese existente pe discul EPD-1248.

● Cealaltă purtătoare a numelui de Ciobanu — **Maria** — alcătuiește, cu Ion Dolănescu, un îndrăgîit cuplu de interpreți. Trebuie ascultați în duetele: «Prin pădurea cu flori multe», «Cine nu știe ce-i dor», «Cît oi trăi și-oi fi fată» (ECP-10.120).

muzică

● După Orchestra de studio, iată și formația muzicală majoră a RTV, Orchestra simfonică, pe podiumul noii stagioni de concert. Program festiv — «Recviem», capodopera lui Giuseppe Verdi. Dirigează **Armando La Rossa Parodi** (Italia) și își dau concursul **Elena Cernei, Maria Slătinaru, Vasile Moldoveanu, Nicolae Floreț, Corul RTV** dirijat de **Aurel Grigoraș** (29 oct. studioul RTV).

● În ciclul «Muzica de orgă de-a lungul veacurilor» susținut de **Joseph Gerstenengst**, ascultăm lucrări de Frescobaldi, Purcell, de

Elena Cernei

Cabezon, Clérambault, Buxtehude, Pachelbel, Daniel Croner, J.S. Bach (25 octombrie, Ateneu).

● Următorul concert din același ciclu are loc la 28 octombrie în sala Ateneu și cuprinde piese de César Frank, Brahms, Max Regger, Leon Boellmann, Flor Peeters, Olivier Messiaen, Andreas Pofetye și Ernst Pepping.

teatru

● **Tango la Nisa** (Teatrul Giulești): o comedie lirică — pe nedrept subintitulată de autorul său Mircea Radu Iacoban drept tragicomedie — petrecută într-o Nisă obscură, potopită de grele zăpezi moldovene, printre țoiurile unui bufet sătesc și nemulțumirile unor «tineri minioși» autohtoni. O «stea cu nume» de inspirație sebastiană, dar cu o foarte pămînteană profesie de medic și cu o natură stenică, scutură inerțiile, risipește nemulțumirile și provoacă happy-end-ul în lirice sonorități de tangou. Spectacol montat cu acuratețe și excesivă modestie de Geta Vlad, jucat bine de actorii Giuleștiului și lansînd un nou nume în viața teatrală a Bucureștiului. Rețineți-l: Peter Paulhofer.

● **Despot Vodă** de Alecsandru (Teatrul de stat din Arad): regizorul Dan Alecsandrescu încearcă să adreseze sensibilității moderne un spectacol purificat de excesele patetice și retorismul vechilor texte dramatice pe teme istorice. Încercarea e bine servită de tînărul actor Ion Petrache, un Despot lucid, calm, ros de virusul puterii, niciodată instinctual, și de actorii Constantin Adamovici, Liviu Mărtinșu, Costel Atanasiu, Victoria Popescu, Elena Drăgoi.

● **Manu Nedeianu**, artist emerit și vioara nr. 1 a Naționalului din Craiova, a fost sârbătorit pentru cei 45 de ani de activitate scenică printr-un spectacol omagial, la a cărui realizare și-au dat concursul și actorii din faimoasa «școală» craioveană de acum 15 ani a lui Vlad Mugur: Silvia Popovici, Sanda Toma, Gh. Cozorici, C. Rautchi, Amza Pellea și Dem. Rucăreanu.

Manu Nedeianu

● Mic piitc... inimă de voinic de Sergiu Milorian: teatrul gălățean în ofensivă pentru formarea spectatorilor săi de mine și pentru delectarea lor de astăzi. Un basm feeric, populat cu personajele tradiționale ale mitologiei noastre populare, un spectacol colorat, vesel, cu ceva veleități poetice,

semnat de regizorul Iorgu Viforeanu și scenograful Ion Birjoreanu. Oricum, în sărăcia de spectacole oferite micilor spectatori de către teatrele din țară, gestul e meritoriu.

● **Nu aveți un cap în plus?** — o întrebare pe care revista Teatrului «Fantasio» din Constanța (oaspetele Bucureștiului în această săptămînă) și-o pune insistent, cu evidente intenții satirice, de-a lungul celor două ore ale unui spectacol colorat, viu, vesel (autori: Sașa Georgescu și Ion Maximilian, regia Ion Maximilian), și scaldat în excelența coregrafie a lui Oleg Danovski.

plastică

● Neschimbat, **Grigore Vasile** (n. 1935) își construiește cu tenacitate propria sa lume. Părăsind cîmpurile cu maci sau păpădii, el s-a retras tăcut în ambiantele interioare, unde dacă nu întâlnește întinsele desfașurări ale peisajului în schimb găsește, în generozitatea obiectelor, motive de pictură. O cupă, un pahar sau vasul cu pensule pot fi și sînt motive de meditație cromatică, căci ce altceva sînt aceste forme simplificate pînă la abstractizare, aceste pete de culoare care-și caută insolite complementare decît proiecții subiective ale unor obiecte care trăiesc numai prin intensitatea aproape pură a culorilor (Apollo).

● **Eftimie Modilcă** (n. 1936) ne propune o organizare spațială op-art. Lucrările sînt executate cu structuri din lemn și poate de aceea n-au fascinația optică comparabilă cu cele ale lui Vasarely sau ale școlii sale care utilizează materiale plastice colorate, dar cu atât mai mult apreciem acest experiment care trădează nu numai impulsuri fertile în metamorfozele imaginii, dar și abilitate tehnică în ritmarea adeseori obsedantă a celulelor tonale (Apollo).

● Pentru prima oară într-o expoziție bucureșteană sculptura e reprezentată exclusiv prin mobile. Cele prezentate de **Serban Rusu** (n. 1943) sînt concepute simplu, fără jocuri mecanice complicate, lemnul tînzînd de obicei spre un statism depriment. Publicul va fi socat evident și de cele zece compoziții numite impropriu desene, compoziții în care Rusu, pe coli albe, prin tăiere și spațiere, creează forme și imagini decorative (Apollo).

● **Picturile lui N. Groza** (n. 1944) ne transpun în lumile fabulosului popular care amintesc cîteodată de scene dintr-un oniric Isarlik balcanic. Desenul doborînd tutelar compozițiile cu o cromatică polifonică care trădează un colorist sensibil (Kalinderu).

● Tot la Kalinderu expune și **Iulian Gheorghiu** cîteva lucrări de pictură, apoi desene — cu precădere peisaje și nuduri care nu depășesc însă studiul unor laborioase studii de atelier.

televiziune

Vizita președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România **NICOLAE CEAUȘESCU** în S.U.A. luni, 26 octombrie, în jurul orei 17, transmisiune directă de la Casa Albă — Washington.

MUZICĂ — COREGRAFIE. Am mai avut prilejul să facem remarci pozitive despre calitatea muzicii redacției muzicale. Programele acestei săptămîni ne îndrituiesc să ni le exprimăm din nou. Debutul unei rubrici de popularizare a marilor creații ale muzicii universale, «Amfiteatru muzical», programează o selecție din opera mozartiană cu concursul unor valoroși solisti vocali și formații instrumentale din Capitală (duminică). Tot duminică, difuzat prin Interviziune — baletul «La piață» de Mihail Jora în interpretarea ansamblului Operei Române. Magdalena Popa, o mindrie a baletului nostru, apare

la prestigioasa emisiune «Gala marilor interpreți» (miercuri). Emisiunea «Seara melomanului» îl evocă pe titanul de la Bonn sub genericul «Beethoven — permanență peste veacuri»: Trio nr. 3 cu Wilhelm Kempf, Henryk Szeryng și Ludwig Hoelscher (sîmbătă). Și iar balet: «Frumoasa din pădurea adormită» de Cealokovskii (sîmbătă).

FILM. Mai puțin bogat programul de filme: reluarea «De unul singur» (duminică). La Televizematecă, o fostă mare vedetă — Errol Flynn — într-o peliculă oarecare: «Don Juan» (miercuri). Un documentar emoționant al studiourilor TV «Ultima jertfă» evocînd sfîrșitul războiului antifascist (joi). Filmul polonez «Roșu și auriu» (vineri).

TEATRU. Serialul, invenție TV cu aplicabilitate în mai toate domeniile artei, s-a strecurat și în teatru. «Teatru foileton» — un serial shakespearean reunind piesele «Henric al VI-lea» și «Richard al III-lea» sub genericul «Războiul celor două roze» (luni). «De viață, de dragoste, de moarte» se intitulează tulburător recitalul actriței

Lucia Ripceanu

Irina Răchitanu (joi). **ALTE ARTE**, Ion Frunzetti și Dan Hăulică prezintă **Congresul internațional de istorie și critică de artă «Canada '70»** (duminică). **Tinerii poeți Grigore Hagiu, Gheorghe Istrate, Dumitru M. Ion** — versuri închinete patriei (sîmbătă).

ȘTIINȚĂ. Cu argumente pro și contra despre homeopatie și acupunctură (vineri).

FMSIUNI-CONCURS. Județele Brașov, Suceava și municipiul București în concursul de anvergură «Cîntare patriei» (duminică). «Unul din doi», cu tema «Legenda și geografie» (luni). Școlarii se întrec și ei în emisiunea lor «Ocolul țării în opt luni» (sîmbătă).

SPORT. Mult și atractiv. În primul rînd, o săptămînă a gimnasticii, în cadrul Campionatelor mondiale de la Ljubljana (duminică, luni, marți). Fotbal (duminică, sîmbătă). Ciclobal (duminică).

DIVERTISMENT. Varietățile de săptămîna asta au primit prefixul «Telex». Fie și telex, numai bune să fie... (duminică). Un recital Gică Petrescu și nu numai el (sîmbătă).

VARIA. Emisiunea ostășească «De strajă patriei» are un caracter festiv, fiind consacrată Zilei Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România (duminică).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 43 din 25 octombrie 1970

I. Dinamo Buc.-Steaua	1
II. Rapid-Progressul	1
III. Polit.-«U» Craiova	1
IV. C.F.R. Cluj-«U» Cluj	2
V. Petrolul-Steagul roșu	1
VI. Jiul-F.C. Arges	x
VII. Farul-Dinamo Bacău	1
VIII. U.T.A.-C.F.R. Tim.	1
IX. Juventus-Milan	x
X. Inter-Cagliari	1
XI. Fiorentina-Napoli	1
XII. Lanerossi-Torino	x
XIII. Varese-Roma	x

FLACĂRA-ALBUM

Aurelian Andreescu — un glas ascultat
mereu cu plăcere.

Fotografie de S. STEINER

